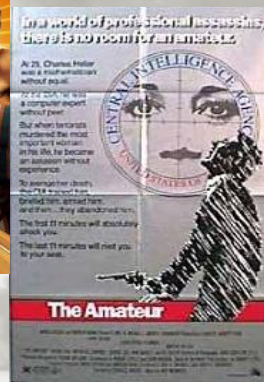
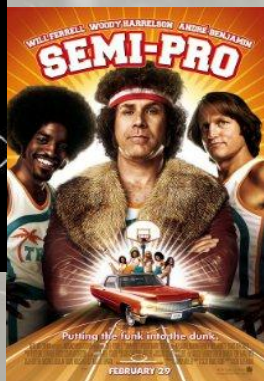

Cult of the Semi-Pro?

Een onderzoek naar de verschillende filmrecensenten en hun recensies

---

Johnny Broeders

336814/johnny.broeders@gmail.com

Begeleider: Dr. Erik Hitters

Master Media en Journalistiek

Erasmus Universiteit Rotterdam

Voorwoord

Daar zijn we weer, de derde scriptie op rij. Na mijn HBO scriptie twee jaar geleden en mijn bachelorthesis vorig jaar, is het nu tijd dat ik mijn masterthesis inlever. Het was weer een bewogen periode, maar het viel nog aardig mee ten opzichte van de periodes waarin ik mijn andere twee scripties schreef. Het onderwerp van deze scriptie is eindelijk iets waar ik zelf in geïnteresseerd ben; het schrijven van filmrecensies. In mijn vrije tijd schrijf ik namelijk weleens filmrecensies voor FOK!. Door deze werkzaamheden ben ik op het spoor gekomen van mijn onderzoeksvraag. Want de werknemers van FOK! zijn allemaal vrijwilligers en ze leveren toch professionele content. Toen dacht ik bij mezelf; kunnen semiprofessionele filmrecensenten eigenlijk niet evengoed schrijven als professionele filmrecensenten? En wat is dan eigenlijk het nut van professionele filmrecensenten als vrijwilligers even goed zouden kunnen schrijven. Dit gedachtespinsel heeft uiteindelijk deze masterthesis opgeleverd.

Omdat je een masterthesis niet in een vacuüm schrijft, zijn er een aantal mensen die ik wil bedanken die hebben bijgedragen aan deze masterthesis. Ten eerste is daar mijn begeleider Erik Hitters, die altijd positief bleef, iets wat ik altijd goed kon gebruiken. Ook wil ik Marc Verboord bedanken, die altijd tijd had om back-up te geven met technisch en inhoudelijk advies. Tevens wil ik de geïnterviewden bedanken; Kevin Toma, Arjan Wellus, Peter Breuls, Karin Broere, Jan van Hoek en Tim Geurts. Hiernaast wil ik ook de mensen bedanken die mij mentale steun hebben gegeven. Ik bedank mijn ouders die altijd alles voor mij overhebben, mijn zus en haar toekomstige man die ook altijd voor mij klaarstaan, mijn vrienden die er altijd zijn om afleiding te geven en mijn klasgenoten en lotgenoten die altijd met me meeleven konden. Van deze vrienden/klasgenoten wil ik vooral Naoufal Bouchrit bedanken, die ertoe zwaar heeft bijgedragen dat mijn studietijd op zowel de Hogeschool Rotterdam als op het Erasmus een plezier is geweest. Arrigatodattebayoo!

Inhoud

Abstract	4
Hoofdstuk 1: Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Probleemstelling	6
1.3 Relevantie van het onderzoek	8
Hoofdstuk 2: Theorie	9
2.1 Film als entertainment en kunst	9
2.2 High Art en Populaire discours	12
2.3 Professionaliteit van een recensent	15
2.4 Web 2.0 en de gevolgen voor de filmkritiek	26
2.6 Verwachtingen onderzoek	28
Hoofdstuk 3: Methode	31
3.1 Kwantitatieve inhoudsanalyse	31
3.2 Half gestructureerde diepte- Interviews	41
Hoofdstuk 4: Resultaten	44
4.1 Resultaten uit inhoudsanalyse	44
4.3 Resultaten uit interviews	61
Hoofdstuk 5: Conclusie en discussie	73
5.1 Antwoord op de hoofdvraag	73
5.2 De semiprofessional; een klasse apart	77
5.3 Een bedreiging voor de professionele filmrecensent?	79
5.3 Discussie	80
Literatuur	83
Bijlage	87
Bijlage 1: Codeboek	87
Bijlage 2: Lijst van films	94
Bijlage 3: Interviewtopics en hulpvragen	95
Bijlage 4: Transcripties interviews (alleen bij digitale versie)	96

Abstract

There are a great number of movie reviews available on the internet, which are written by a diverse group of people. Most scientists and scholars only divide this group in professionals and amateurs in their articles. Andrew Keen, for example warned us about these amateurs who may endanger the usefulness of professionals in the cultural landscape. But movie reviews are not only written by paid professionals and unchecked amateurs. There are also many websites with an editorial staff which works without payment, like Dutch websites Filmtotaal en Movie2movie. Because these movie reviewers are volunteers but are under supervision of a group of editors, they are called 'semiprofessionals' in this thesis. The question that is interesting to research is if these semiprofessionals are a distinct group of movie reviewers and if they are a threat to the usefulness of professional movie reviewers, or if they are more like amateurs. To research this question the movie reviews from professionals, semiprofessionals and amateurs have been analyzed using a content analysis. In this research, the High Art and popular discourse of the different movie reviewers are investigated, as well as the form of the movie reviews they use. Also a few interviews have been held with the different movie reviewers to search for the reason of these differences and to see if their attitude toward writing a movie review is different.

The results show that the groups of professionals, semiprofessionals and amateurs are really different kind of groups that have unique characteristics. The reviews of amateurs are of a lesser quality than the reviews of the other reviewers, but results show that some of them can also write in a high quality and for a highbrow audience. The professionals are less objective as expected and their aim is mostly to make their reviews as unique as possible. But they do go through a lot of professional journalistic routines and have very extensive movie knowledge. Semiprofessionals have a lot of motivation because they want to prove themselves to their peers. This is why they write very much toward the target group and try to make their reviews as easy and interesting to read as possible. But still their movie knowledge is narrowed down to one or a few genres.

What is very interesting is that the semiprofessionals score higher on the High Art and journalistic form criteria than the professionals. This makes the semiprofessional (theoretically) a better writer for the Highbrow audience as well as the general public and a better writer overall. But the task of gatekeeper and caretaker of cultural legitimacy that the professional movie reviewers have cannot be taken over by the semiprofessionals because they do not have the reputation, connections and wide-ranging movie knowledge the professional movie reviewers have. But this research shows that the semiprofessional is a distinct group on the internet and we should not only divide the group of reviewers in highbrow and lowbrow or professionals and amateurs, which has become very outdated.

Hoofdstuk 1: Inleiding

In dit hoofdstuk zal als eerste de aanleiding van het onderzoek worden besproken, gevolgd door de probleemstelling en de bijbehorende deelvragen. Hierna wordt kort aandacht besteed aan de relevantie van dit onderzoek.

1.1 Aanleiding

Momenteel bevinden we ons in de derde mediarevolutie. Na de eerste mediarevolutie van de drukpers en de tweede mediarevolutie van de elektronische massamedia, bevinden we ons nu midden in de mediarevolutie van de webmedia. We beleven namelijk de overgang van de traditionele massamedia naar één grote (multi)mediamassa waar iedereen als zogenaamde 'prosumer' aan kan deelnemen. We kunnen immers deze webmedia consumeren maar ook produceren. Dit is vooral te danken aan technologische veranderingen zoals de mobiele telefoon met camera en internet in combinatie met de recombining van softwarecomponenten die ingezet worden als zogenaamde 'mashup'-applicaties. Deze nieuwe toepassingen van applicaties noemde Tim O'Reilly in 2004 al Web 2.0 wat uitgroeide tot een zeer populair buzzword (Bloem, Van Doorn, & Duivestein, 2008). O'Reilly wilde met zijn term Web 2.0 vooral het vertrouwen in het web terugwinnen nadat de dotcom bubbel was gebarsten. Web 2.0 gaat volgens hem vooral om het benutten van collectieve intelligentie, wat zorgt voor nieuwe kansen en mogelijkheden voor de economie.

Andere theoretici zijn niet zo positief over de ontwikkeling van Web 2.0-applicaties zoals Wikipedia, Youtube en Facebook. Een van de grootste tegenstanders van Web 2.0 is Andrew Keen, die tegen het positieve stuk van O'Reilly inging met zijn 'The Cult of the Amateur: how today's Internet is killing our culture'. Doordat het grote publiek zogenaamde prosumers aan het worden zijn, ontstaan er steeds meer amateuristische producenten van teksten en multimedia. Keen denkt dat dit een zeer negatieve ontwikkeling is. Let bijvoorbeeld maar op de woorden 'Cult' en 'Culture' in de titel van zijn boek. In zijn boek haalt Keen bekend filosoof Jürgen Habermas aan: "*The price we pay for the growth in egalitarianism offered by the Internet is the decentralized access to unedited stories. In this medium, contributions by intellectuals lose their power to create a focus*" (Keen, 2007, p. 54). Door de opkomst van amateurs, verdwijnt volgens Keen de professionaliteit in het medialandschap steeds meer naar de achtergrond.

Dat er steeds meer amateurs aanwezig zijn die taken van professionals overnemen is heel goed zichtbaar bij online recensies. Overal op internet willen mensen hun mening geven over een product, muziek, boek of film. Op de site van filmdatabase IMDB zijn bijvoorbeeld tientallen, dan niet honderden amateurrecensies te vinden voor één bepaalde film. Wat een groot deel van deze

amateurs alleen mist is een hoge opleiding, veel filmkennis, talent om te schrijven en kennis van filmkunst. Aan de hand van de theorie van Bourdieu zouden we kunnen stellen dat amateurs op het gebied van Hoge Kunst de taken van deze recensenten nooit zouden kunnen overnemen. Bourdieu (1984) maakte in zijn werk *Distinction* al een onderscheid tussen legitieme smaak en illegitieme smaak. De puur esthetische kennis is volgens Bourdieu gereserveerd voor de hogere klasse of mensen met een hoge opleiding (Bourdieu, 1984). Als de gedachtegang van Bourdieu wordt doorgetrokken naar filmrecensies, kan gezegd worden dat amateur recensenten nooit dezelfde niveau kunnen halen in hun filmrecensies als professionele filmrecensenten. Toch zijn er tegenwoordig een aantal grote sites zoals Filmtotaal en Movie2movie waar recensies worden geschreven door hoogopgeleide vrijwilligers die onder een webredactie staan. Deze mensen zouden volgens Bourdieu dus wel over puur esthetische kennis kunnen beschikken.

Ten aanzien van het grote publiek lijkt het alsof de amateur vaak de motivatie mist om goed te willen schrijven, aangezien de user-reviewers alleen hun eigen oordeel over de recensies willen geven. Lainto (2010) die onderzoek heeft gedaan naar de vraag of amateur filmrecensenten een bedreiging kunnen vormen voor professionele filmrecensenten, is erachter gekomen dat zowel professionals als amateurs, de user-reviews meer als een hobby beschouwen en vinden dat amateurs nooit de kwaliteit van de filmrecensies van professionals kunnen overstijgen (Lainto, 2010). Toch lijkt het alsof de vrijwilligers die onder een redactie schrijven, wel zo goed mogelijk voor een groot publiek moeten schrijven omdat ze zoveel mogelijk bezoekers naar hun website willen trekken. Ook lijkt het alsof de vrijwilligers voor de vorm van hun recensie een bepaalde kwaliteit wensen, want de recensies moeten wel een bepaalde kwaliteit waarborgen om de lezers tevreden te houden. De vraag die dan interessant is om te stellen, is of semiprofessionele filmrecensenten de taken kunnen overnemen van de professionele filmrecensenten of dat ze toch meer amateurs blijken te zijn.

1.2 Probleemstelling

De onderzoeksvraag van deze masterthesis luidt daarom:

In hoeverre verschillen filmrecensies van amateuristische, semiprofessionele en professionele filmrecensenten van elkaar in hun vorm en inhoud en hoe verhouden deze verschillen zich met de verschillen in de houding van de filmrecensenten tegenover hun taak als filmrecensent?

Er kunnen wel verschillen zijn tussen de verschillende filmrecensies, maar er moet ook een reden achter deze verschillen zijn. En deze zal te maken kunnen hebben met de verschillende houding van een recensent bij het voorbereiden en schrijven van een filmrecensie. Het antwoord op de

onderzoeksvraag behandelt de invloed van de ontwikkeling van internet en Web 2.0 op filmrecensies, aangezien het internet een podium heeft gegeven aan vele amateur en semiprofessionele recensenten. Uit onderzoek van Plucker et al. (2009) blijkt dat professionele filmcritici significant lagere waarderingen aan films geven dan amateuristische filmcritici (Plucker, Kaufman, Temple, & Meihua, 2009). Deze empirische bevinding, laat zien dat amateurrecensenten andere criteria gebruiken dan professionele filmrecensenten. Het is dan maar de vraag of de hoogopgeleide semiprofessionals ook andere criteria hanteren.

Om te onderzoeken in hoeverre de filmrecensies van de verschillende filmcritici van elkaar verschillen in vorm en inhoud, is er een inhoudsanalyse uitgevoerd. Er is geteld in hoeverre High esthetische criteria (zoals het noemen van de naam van de regisseur van de film), Populaire esthetische criteria (zoals de meeste woorden van de recensie besteden aan de acteur) en vormcriteria (zoals het schrijven in derde persoon) voorkomen in de recensies van professionele filmrecensenten, semiprofessionele filmrecensenten en amateuristische recensenten. Professionele filmrecensenten zijn recensenten die betaald krijgen voor hun werkzaamheden, terwijl semiprofessionele filmrecensenten vrijwillig schrijven maar wel onder een redactie staan en amateuristische filmrecensenten niet betaald krijgen voor hun werkzaamheden en niet onder een redactie staan. Om achter de houding van de verschillende filmrecensenten te komen, worden er interviews gehouden met de verschillende filmrecensenten en bekeken hoe er gedacht wordt over thema's zoals de voorbereiding en uitvoering van het schrijven van filmrecensies. Ook zal er tijdens deze interviews meer informatie worden verzameld over het gebruik van de verschillende criteria en waardoor de verschillen in het gebruik van de criteria veroorzaakt worden. Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden, wordt de vraag opgesplitst in een viertal deelvragen.

Deelvragen

1. Wat zijn inhoudsaspecten van een filmrecensie (populaire esthetische criteria en High Art esthetische criteria)?
2. Wat zijn journalistieke vormcriteria aan een filmrecensie?

Deze twee eerste vragen maken een vergelijkend onderzoek tussen de verschillende recensenten mogelijk. Met behulp van het theoretisch kader zal het antwoord op deze vraag beantwoordt moeten worden.

3. Wat is het verschil in inhoud en vorm tussen recensies van professionals, semiprofessionals en amateurs

Met behulp van deze vraag zal gekeken worden of de amateurs en semiprofessionele recensenten even 'professioneel' te werk gaan als de professionele recensenten. Ook zal gekeken worden of de

professionele recensenten aan de theoretische professionele criteria voldoen. Deze vraag zal met de resultaten uit de inhoudsanalyse beantwoordt moeten worden.

4. Wat is het verschil tussen de houding van de recensenten tegenover films en filmrecensies?

Met behulp van deze vraag zal onderzocht worden op welke manier de houding van recensenten van invloed is op de manier waarop ze een recensie schrijven. Deze vraag zal met de resultaten uit de interviews beantwoord moeten worden.

1.3 Relevantie van het onderzoek

Dit onderzoek is wetenschappelijk relevant omdat er nog niet veel wetenschappelijk onderzoek is gedaan naar het inhoudelijke verschil tussen filmrecensies van amateuristische en professionele recensenten op het gebied van film. Er is vooral onderzoek gedaan naar het effect dat recensies kunnen hebben op de omzet van films (Kerrigan & Yalkin, 2009) of het verschil tussen de beoordelingen (in cijfers of sterren) van professionele recensies en user generated reviews (Plucker, Kaufman, Temple, & Meihua, 2009). Er is met name zeer weinig tot niets te vinden over semiprofessionele recensenten, die wel onder een redactie staan maar niet betaald krijgen voor hun werk. Om het effect van internet en Web 2.0 op het vak van recenseren te onderzoeken, zal zeker deze groep ook onderzocht moeten worden. Het verschil tussen recensenten zal in dit onderzoek niet alleen onderzocht worden aan de hand van populaire en High Art esthetische criteria, maar ook aan de hand van professionele vormaspecten die gehanteerd worden door professionele schrijvers van recensies, iets wat ook nog niet of zelden gedaan is. Wat dit onderzoek ook interessant maakt, is dat door het uitvoeren van interviews, het onderzoek in de diepte gaat over waarin de filmrecensenten nou precies verschillen in hun houding ten opzichte van hun taak als filmrecensent. Er zal bijvoorbeeld worden gekeken worden naar de reden waarom ze filmrecensies schrijven, naar hun achtergrond, naar hun mening over film als kunst en entertainment en naar hun voorbereiding op het kijken van de film en op het schrijven van hun filmrecensies.

De maatschappelijke relevantie van dit onderzoek is dat er in zijn geheel onderzocht wordt wat voor effect Web 2.0 heeft op het vak van het recenseren van films. Kunnen amateuristische of semiprofessionele recensenten de professionele recensenten vervangen omdat zij ongeveer dezelfde criteria lijken te hanteren? Of zijn amateurs en semiprofessionals geglorieerde hobbyisten die de professionaliteit van recensenten nooit kunnen evenaren? 'Vervuilen' de amateurs het internet met niets meer dan populaire cultuur of worden ook High Art criteria in amateur recensies meegenomen? Kunnen High Art films ook gerecenseerd worden door amateurs? Op onder andere deze vragen zal in dit onderzoek worden ingegaan.

Hoofdstuk 2: Theorie

Om de inhoudelijke (High Art en populaire) criteria voor het onderzoek vast te stellen, zal eerst de achtergrond van deze aspecten onderzocht worden. Daarom zal in de eerste paragraaf het verschil tussen film als entertainment en film als kunst duidelijk worden. In de paragraaf hierna zal de High Art discours van filmrecensenten worden besproken, gevolgd door de populaire kunst discours van filmrecensenten. In de vierde paragraaf zal worden besproken hoe de filmrecensent zijn beroep op een professionele manier kan uitoefenen en komen de professionele journalistieke vormaspecten van recensies aan bod. Als laatste wordt de opkomst van Web 2.0 besproken en wordt het verschil tussen de verschillende recensenten duidelijk.

2.1: Film als entertainment en kunst

Het woord 'kunst' herbergt een heleboel verschillende menselijke vaardigheden, waardoor het een moeilijk woord is om te omschrijven. Zeven activiteiten werden in de oudheid als kunst gezien, namelijk Geschiedenis, Dichten, Komedie, Tragedie, Muziek, Dans en Astronomie. Ze waren allen methoden om het universum en de plaats van de mens in het universum te beschrijven. Na een tijdje werden de kunsten in categorieën gesplitst, waaronder de visuele kunsten. Film is een van deze visuele kunsten (Bordwell & Thompson, 2003). Toch duurde het (vooral in de Verenigde Staten) even voordat film als kunst werd gezien. Eerst werd Film vooral gezien als puur entertainment voor de lagere klassen (Baumann, 2001, 2007). De scheiding tussen entertainment en cultuur is typisch voor elk 'veld' van culturele productie. Het veld van culturele productie zal in de eerste deelparagraaf worden besproken

2.1.1: Film en het veld van culturele productie

Bourdieu's model van 'the field of cultural production' is er één die centraal staat voor vele studies in de sociologie. Een cultureel veld is een veld waarin cultuurproducenten met elkaar de strijd aangaan om invloed uit te oefenen op hun positie in de rangorde. Binnen dit veld bestaat het veld van 'restricted cultural production', waar cultuurproducenten vooral onafhankelijk zijn, hun cultuurproducten produceren voor hun collega producenten en professionals en zich bezig houden met de symbolische waarde van kunst. Tegenover dit veld staat het veld van 'large-scale cultural production' waarbinnen cultuurproducenten afhankelijk zijn van anderen, ze hun producten produceren voor een zo breed mogelijk publiek en ze commercieel gedreven zijn. Bij het veld van 'restricted cultural production' wordt het succes van producenten gemeten door nominaties en prijzen, terwijl het succes van de producenten in het veld van 'large scale cultural production'

gemeten wordt door hoge omzet en winst (Kersten & Janssen, 2011). In het cultureel veld van film, bestaat het veld van 'restricted cultural production' uit de zogenaamde 'art house film', die ook wel 'Independent' wordt genoemd en de nationale cinema. Het veld van de 'large scale cultural production' bestaat uit de zogenaamde Hollywood films.

Dit onderscheid tussen artistieke en commerciële films wordt door publiek en critici vaak bevestigd. De meest gangbare manier waarop veel publiek en critici het onderscheid maken, is door te kijken of een film van Amerikaanse (Hollywood) of buitenlandse afkomst is (Baumann, *Intellectualization and art world development: Film in the United States*, 2001, p. 258). Toch is een dergelijk onderscheid tussen Hollywood film en Independent tegenwoordig moeilijk te maken. Soms maken Hollywood producers spontaan artistieke films, terwijl artistieke (buitenlandse) producers ineens het grote publiek naar hun films proberen te trekken. Tevens worden steeds een aantal Independent filmproducenten overgenomen door grote filmmaatschappijen en zijn Hollywood studio's hun eigen Independent tak begonnen zoals Warner Independent Films, Sony Picture Classics en Paramount Vantage. Dit zorgt ervoor dat de grens tussen Hollywood en Independent steeds vager wordt.

Volgens Hofstede (2000) wordt het onderscheid tussen Hollywood en Independent films vaak gemaakt doordat de meest populaire films afkomstig zijn uit Hollywood, en Hollywood gezien wordt als de internationale standaard van filmmakerij. Daarom bepaalt Hollywood wat een 'normale' film is, en zijn films die anders zijn dan deze films, vanzelf de Independents. Volgens Hofstede is de term Independent vooral een term die aangeeft dat de film ingaat tegen de dominante positie van de Hollywoodfilm. Terwijl de Hollywoodfilms vooral als doel hebben om als entertainment voor het publiek te dienen, hebben de Independent films vooral als doel om vernieuwend te zijn en thema's aan het licht te brengen die niet via Hollywoodfilms aan het licht komen (Hofstede, 2000). Toch kunnen ook Hollywoodfilms wel als kunst gezien worden en hoeven de categorieën 'Hollywood' en 'kunst' elkaar niet uit te sluiten (Baumann S., 2007, p. 49). Baumann (2001) bespreekt in zijn onderzoek hoe film zich van entertainment naar kunst heeft weten te ontwikkelen. Dit proces noemt men consecratie.

2.1.2 De consecratie van film

In Europa vond de consecratie van film eerder plaats dan in de Verenigde Staten, omdat in Europa het vooral mensen uit de middenklasse en hogere klassen waren die naar de film gingen. Dit is in contrast met het filmpubliek in de Verenigde Staten, dat vooral bestond uit mensen die afkomstig waren uit de lagere klassen. In de vroege jaren van film in de VS, aan het begin van de 20e eeuw, werd film nog alleen gezien als entertainment waar de lagere klassen zich mee konden identificeren. Dit veranderde allemaal in de jaren '60 (Baumann, 2002). In zijn onderzoek heeft Baumann historicus

Barbara Stones aangehaald, die opmerkte dat aan het begin van de jaren '60, de houding tegenover film aan het veranderen was. *"Movies were somehow taken more seriously and elevated to the status of 'film literature'"* (Baumann, 2002, p 249).

Volgens Baumann (2001) hebben drie ontwikkelingen ervoor gezorgd dat mensen film als kunst gingen zien. Ten eerste is er de 'opportunity space' die film heeft. Baumann (2001) bedoelt hiermee de externe factoren die mogelijkheden voor film hebben gecreëerd om als kunst gezien te kunnen worden. Een daarvan is de opkomst van televisie. In de jaren '50 werd de filmindustrie een grote concurrent voor de filmindustrie. Om zich te onderscheiden van de vooral populistische televisie, stapte film af van de meest gangbare vormen van entertainment en begon het meer een markt te creëren voor het kunstzinnig publiek (Baumann, 2001, p 260). Hiernaast heeft televisie eigenlijk de rol van film overgenomen als populaire entertainment voor de lagere klassen. Omdat film niet meer alleen geassocieerd werd met de lagere klassen, maar vooral hoogopgeleide rebelse studenten de cinema bezochten, kreeg film een hoger aanzien (Baumann, 2001).

Ten tweede begon film ook erkenning te krijgen via filmfestivals, universiteiten en regisseurs met veel aanzien. De meeste concurrerende filmfestivals hebben zich ontwikkeld na 1960 en zijn vooral opgericht om het artistieke potentieel van de film te promoten. Recensenten konden nu ook verwijzen naar prestigieuze prijzen die films hebben gewonnen bij filmfestivals. Ook universiteiten begonnen vanaf de jaren '60 studieprogramma's te ontwikkelen die zich concentreerden op film, zoals de studie Filmgeschiedenis. Dergelijke studies zorgden ervoor dat film meer legitimiteit kreeg in de samenleving en hielpen mensen de potentie van film als kunst in te zien. Ook kregen de regisseurs die de films maakten meer aanzien omstreeks de jaren '60. Filmcritici uit Frankrijk zorgden ervoor dat regisseurs meer in het spotlight kwamen te staan door in hun recensies de 'auteurtheorie' aan te houden. Deze auteurtheorie gaat ervan uit dat de regisseur de enige is die echt het verschil kan maken bij de creatie van een film en kan zorgen voor artistieke eenheid. De regisseur is volgens deze theorie de belichaming van creativiteit (Baumann, 2001).

Als derde gingen critici vanaf de jaren '60 steeds meer esthetische standaarden hanteren waardoor ze een High Art discours konden volgen. Dit betekent dat de critici Film meer als kunst gingen beoordelen en niet alleen als entertainment. Ze gingen een taal gebruiken met artistieke termen die overeen komen met termen die gebruikt werden bij kunstkritiek van andere artistieke genres zoals schilderkunst of muziek. Ook gingen ze volgens Baumann (2001) verschillende technieken gebruiken waarmee ze een analytische, interpreterende blik op een film werpen in plaats van een blik die alleen uitgaat van de entertainmentwaarde van de film (Baumann, 2001).

2.1.3 Ontwikkeling naar een populair esthetisch discours

In een later onderzoek van Baumann laat hij zien dat filmcritici steeds belangrijker werden geacht van 1935-1970. In dit onderzoek onderzocht hij de mate waarin woorden uit recensies in advertenties voorkwamen in de loop der jaren. Volgens Baumann (2002) ontstonden in de jaren '60 van de vorige eeuw, de echte professionele filmcritici die we tegenwoordig kennen. Hun voorgangers waren vooral journalisten die ook recensies over films schreven. Zij kregen invloed, prestige en werden zo weliswaar bekendheden. Rond die tijd kregen recensenten de macht om bij te dragen aan het succes of de mislukking van een film (Baumann, 2002, p 259). Zij kregen vat op het publiek, dat zich steeds meer ging afvragen wat filmcritici over bepaalde films dachten. Om de verkoop van kaartjes te stimuleren werd daarom in advertenties gebruik gemaakt van specifieke uitspraken van bepaalde filmrecensenten. Deze relevantie voor het publiek, speelt zich af rond dezelfde periode dat film steeds meer als kunst gezien werd. De gebruikte uitspraken in advertenties van een film, waren in de jaren '60 veel bedachtzamer en uitdagend dan tegenwoordig. Aan het begin van de jaren '80 werden filmrecensies minder serieus genomen als film(kunst)kritiek doordat de stijl veranderde van serieus commentaar naar een 'thumbs up/down style' (Baumann, 2002).

Volgens Kersten en Janssen (2011) is het onderscheid tussen de restricted en large scale cultural production velden vanaf 1975 steeds moeilijker te bepalen in de filmindustrie. Een van de dingen die zij aantonen is dat films die goede omzetten behaalden, vanaf 1975 steeds vaker het onderwerp waren in de filmkritiek (Kersten en Janssen, Work in progress, p 25). Vanaf deze periode leek film steeds meer de vruchten te willen plukken van hun populariteit bij het publiek en werd film steeds meer een commercieel gegeven. Bij een dergelijke cultuurindustrie ontstond een zogenaamde populair esthetisch discours van filmrecensenten.

Nu de ontwikkeling van de High Art en populair esthetisch discours op het gebied van film kort is besproken, zal er iets meer worden ingezoomd op de twee discoursen.

2.2 High Art en populair esthetisch discours van recensenten

In deze paragraaf wordt antwoord gegeven op de eerste deelvraag met betrekking tot wat de inhoudsaspecten van een filmrecensie zijn; de High Art esthetische criteria en de populaire esthetische criteria. Bourdieu (1984) maakte in 'Distinction: a Social Critique of the Judgement of Taste' al een onderscheid tussen legitieme en illegitieme smaak. Mensen kunnen volgens hem kunst pas 'ontcijferen' als ze de juiste kennis daarvoor hebben. Als mensen deze kennis niet hebben, zien ze alleen de primaire, grove boodschap van een kunstwerk terwijl de secundaire, fijnere boodschappen aan ze voorbij gaan. Bourdieu maakt in zijn werk een onderscheiding tussen de kennis en vaardigheden van verschillende klassen. De puur esthetische kennis is volgens Bourdieu

gereserveerd voor de hogere klasse of mensen met een hoge opleiding . Volgens Bourdieu is smaak legitiem als vorm boven functie wordt verkozen en er dus naar de pure esthetiek wordt gekeken. *'Aesthetic disposition is the only socially accepted "right" way of approaching the objects socially designated as works of art, that is, both demanding and deserving to be approached with a specifically aesthetic intention capable of recognizing and constituting them as works of art* (Bourdieu, 1984, p29)'. Volgens Bourdieu moeten mensen een bepaalde afstand nemen van het populaire, makkelijke, sensationele en alledaagse betekenis van kunst, als ze gebruik willen maken van een High Art discours.

Naast deze zogenaamde High Art esthetiek beschrijft Bourdieu de illegitieme smaak, ofwel populaire esthetiek waarbij de functie van een cultuurproduct meer waardering krijgt dan de vorm ervan. Bij deze discours staat volgens Bourdieu de verbintenis van kunst met het gewone leven en de participatie van de gewone burger centraal. In verband met film zou dit kunnen betekenen dat een film een verhaal moet hebben, en men een verband tussen het verhaal en het echte leven kunnen zien. Tevens is er bij het populair esthetisch discours een weerzin tegen het experimenteren en een afwijking van het 'normale' (Bourdieu, 1984). Op het gebied van film, betekent dit dat een film moet passen bij een bepaald genre en niet geheel ervan mag afwijken. Baumann gebruikt de theorie van Bourdieu om de High Art discours van filmrecensenten in beeld te brengen.

2.2.1 High Art discours van een filmrecensent

Baumann bespreekt in zijn artikel een aantal technieken, dat laat zien hoe recensenten een discours volgden die gericht is op de behandeling van film als kunst, ofwel een High Art discours. Het betreft de volgende technieken:

1. Positief en negatief commentaar
2. Regisseur wordt genoemd
3. Vergelijking maken tussen regisseurs
4. Vergelijking maken tussen films
5. Interpretatie van de film
6. Commercieel succes niet als succesfactor zien
7. Een scheiding maken tussen kunst en entertainment
8. Films moeten het de kijker niet te gemakkelijk maken

De technieken die Baumann (2001) in zijn onderzoek bespreekt zijn afgeleid van het werk van Bourdieu (1984). Het geven van zowel positief als negatief commentaar heeft te maken met de complexiteit die wordt gerelateerd met Hoge Kunst. Het grote verschil tussen Hoge kunst en entertainment is dat Hoge kunst zich ervoor leent om te inspireren tot gedachten en tot uitdrukking

komt via metaforen (Baumann, 2001), terwijl entertainment vooral voor amuserend tijdverdrijf is en tot uitdrukking komt via directe communicatie. Een recensent dient daarom bij een High Art discours ervoor te zorgen dat de film geïnterpreteerd wordt. Hiermee wordt bedoeld dat het (achterliggend) doel van de regisseur van de film duidelijk wordt in een recensie. Hij of zij laat dan zien dat de film hoort bij een High Art discours omdat je over de film moet nadenken, en laat daarnaast zien dat hij of zij de vaardigheden beschikt om de film te kunnen interpreteren. Daarnaast dient een film niet te simpel te zijn en dient er bij een High Art esthetische discours verwezen te worden naar de complexiteit van een film. Omdat kunst als complex moet worden beschouwd, moet een High Art discours de film ook niet te simpel beoordelen en zowel positieve als negatieve punten van de film bespreken (Baumann, 2001). Volgens Bourdieu (1984), dient kunst niet alleen complex, maar ook serieus, vernieuwend, tijdloos en vooral origineel te zijn (Bourdieu, 1984).

Volgens Baumann is kunst pas legitiem als de naam van de artiest erkenning krijgt van de kunstcritici. Sinds het midden van de jaren '40 wordt de regisseur van een film als de belangrijkste actor gezien bij het maken van een film (Bordwell & Thompson, 2009). Dit wordt ook wel de auteurtheorie genoemd. *"One could make a film with the same personal, direct intimacy with which a writer writes"* (Bordwell & Thompson, 2009, p 495). Sinds de jaren '40 wordt de auteurtheorie veel nageleefd in filmrecensies. *"The idea of authorship has become a commonplace in film criticism. Journalistic reviewers now commonly credit a film to its director"* (Bordwell & Thompson, 2009, p 494). Als de film in relatie wordt gebracht met andere 'auteurs' zoals de artiest die voor de muziek zorgt in de film, zou de film ook als legitiem kunnen worden beschouwd. Een criticus die bijvoorbeeld weet dat een bekend componist zoals Hans Zimmer de muziek van de film heeft verzorgd, kan hiernaar verwijzen. Dit kan beschouwd worden als een verwijzing naar een andere hoge kunstsector, maar omdat het binnen de film is, is het geen externe artiest maar een 'co-creator' van de film.

Films dienen volgens Baumann (2001) tevens in een historische context worden gezien als het besproken wordt in de High brow kunstcritiek. Een film kan in een dergelijke context worden geplaatst door een vergelijking te maken tussen andere regisseurs en films, of de andere films van de desbetreffende regisseur. *'Making connections between different works allows critics to justify their analyses and to display their cinematic erudition'* (Baumann, 2001, p 415).

In de High Art esthetische discours wordt rekening gehouden met Bourdieu's onderscheid tussen hoge en lage kunst. In een High Art esthetische discours maken critici onderscheid tussen de 'simpele' vormen van plezier bij entertainment en de meer pure esthetische vormen van plezier bij kunst. Dit onderscheid wordt gemaakt om een verzameling films te creëren die Hollywood producties buitensluiten. Hierdoor kunnen High Art critici laten zien wat ze als echte (goede) kunst beschouwen (Baumann, 2001). Critici creëren dus het veld van restricted production en zorgen ervoor dat de High Art film zich onderscheid van andere films en creëren een canon voor liefhebbers van Hoge kunst.

Een afkeer van de motor achter entertainment; commercie, is daarom ook normaal bij een High Art discours.

Een ander teken van een High Art discours die niet in het rijtje van 'technieken' staat, is een High Art vocabulaire van recensenten. In recensies van hoge kunsten zoals de beeldende kunst, worden ook in filmrecensies gebruik gemaakt van bepaalde termen om over te komen als High Brow kunstkritiek. De termen die gebruikt worden, geven de indruk dat men een deskundig oordeel leest over een kunstwerk. *'A vocabulary of criticism is a common feature of artistic commentary'* (Baumann, 2001, p 413).

Aan de hand van de theorie van Baumann (2001) hebben Van Venrooij en Schmutz (2010) in hun onderzoek naar de status en legitimiteit van populaire muziek ook een aantal High Art esthetische criteria geformuleerd. Iets wat heel gebruikelijk is in de kunstwereld, is het plaatsen van een werk van een auteur in de context van de kunstsector. In de muziekwereld wordt dit volgens Van Venrooij en Schmutz vaak gedaan door critici. *'Discussion of context positions the critic as an expert by providing the mediating knowledge needed to properly understand and appreciate the album'* (Van Venrooij & Schmutz, 2010, p. 405). Kunst wordt niet alleen in de context van dezelfde kunstsector geplaatst, maar het wordt ook geplaatst in de context van andere High Art kunsten. Het linken van een film met een ander kunstwerk kan voor legitimiteit zorgen, voor zowel de film als de recensie (Van Venrooij en Schmutz, 2010).

2.2.2 Populair esthetisch discours van recensenten

Van Venrooij en Schmutz (2010) hebben in hun onderzoek naar de legitimiteit van populaire muziek ook populaire esthetische criteria geprobeerd te conceptualiseren. Deze criteria zijn vooral gebaseerd op de ideeën van Bourdieu (1984) en Baumann (2001). Hun idee is dat er in de populaire esthetische kritische discourse afgezet wordt van de High brow kunst en er vooral gericht wordt op entertainment en het vervullen van de behoeften van het publiek. Het gaat dan bij film vooral om de emotionele behoeften die vervuld kunnen worden door de combinatie van beeld en geluid. Film wordt in dit discours niet gezien als iets dat symbolische waarde heeft voor het publiek.

Het publiek moet zich kunnen inleven en zoals Bourdieu (1984) zegt; actief participeren. Bij film kan men zich identificeren met de personages en zich relateren met het verhaal. De acteurs spelen dus een belangrijke rol bij het populair esthetisch discours. Ze spelen een belangrijkere rol dan de regisseur, omdat hij of zij geen wezenlijke rol speelt voor het publiek tijdens de film. Dit gaat tegen de auteurtheorie in waarin de regisseur als belangrijkste wordt gezien. Hierdoor zet deze discours zich dus af van de High Art discours (Bourdieu, 1984). Recensies die een populair esthetisch discours volgen, zetten zich tevens van het High Art discours door zich negatief uit te laten over High

Art. De recensie behandelt de complexiteit, tijdloosheid, seriositeit en originaliteit van een film dan als iets negatiefs (Van Venrooij en Schmutz, 2010).

In het populair esthetisch discours wordt de functie van de film als belangrijkste gezien en wordt vorm als ondergeschikte gezien. De hoofdfunctie van film voor het grote publiek is entertainen. De specifieke entertainmentwaarde van films verschillen; ze kunnen bijvoorbeeld aanzetten tot lachen, huilen of kunnen spanning opwekken. Door op deze functies te concentreren, kan een recensent een populair esthetisch discours volgen. Hij laat immers daarmee zien dat het hoofddoel van de film entertainment is. Of de film als entertainment kan worden beschouwd hangt af van het publiek. Van Venrooij en Schmutz bespreken in hun artikel de notie van 'user orientation' waarin muzikrecensenten in het populair esthetisch discours aan dienen te geven wat het publiek is van een bepaalde cd (Van Venrooij en Schmutz, 2010). Als we de redenering van Van Venrooij en Schmutz doortrekken naar film, dan zou ook in filmrecensies aangekondigd moeten worden voor welk publiek de film interessant kan zijn en voor welk publiek niet, om zo goed mogelijk in de behoeften van het publiek te kunnen voorzien.

Bij een filmrecensie die het populaire esthetische discours volgt, wordt een film gezien als commercieel product en niet als kunstwerk. De entertainmentwaarde van een film staan namelijk centraal en niet de symbolische waarde van een film. De film wordt in de recensie geportretteerd als een blockbuster die een zo groot mogelijk publiek dient aan te trekken (Baumann, 2001).

In deelparagraaf 3.2.3 worden de High Art en Populair esthetisch discours operationeel gemaakt voor een vergelijkend onderzoek en het bijbehorende codeboek is terug te vinden in bijlage 1 van deze masterthesis. Ongeacht of een filmrecensent een High Art of Populair esthetisch discours volgt, dient een filmrecensent wel zo goed mogelijk zijn werk uit te kunnen voeren. Maar wat is eigenlijk een goede filmrecensent?

2.3 De professionaliteit van een filmrecensent

Volgens Monaco (1981) kan iedereen die over minimale intelligentie beschikt eigenlijk een recensie schrijven. Iedereen kan namelijk vertellen waar een film over gaat en wat zij ervan vinden. Maar film is een complex medium dat heel dicht de werkelijkheid portretteert. *'Yet precisely because the media so very closely mimic reality, we apprehend them much more easily than we comprehend them'* (Monaco, 1981, p. 4). Monaco geeft aan dat men zeker een bepaalde vaardigheid nodig heeft om een professionele recensie te kunnen schrijven. Om een recensie te kunnen schrijven moet je namelijk een film kunnen analyseren, wat een kunst op zich is.

2.3.1 De kunst van het recenseren

Er zijn mensen die vinden dat filmanalyse de schoonheid van de filmkunst verpest omdat we de film intellectueel in een hokje proberen te plaatsen. Volgens deze mensen moeten we kunst juist intuïtief, emotioneel en subjectief beleven. Maar volgens Boggs en Petrie (2008) kunnen we de schoonheid van filmkunst zowel intellectueel als intuïtief beleven. *'With the tools of analysis, we can discover the deepest reaches of understanding that only the poet within us can fully appreciate. By creating new avenues of awareness, analysis can make our love for movies stronger, more real, more enduring'* (Boggs & Petrie, 2008, p. 6). Een analytische aanpak zorgt volgens Boggs en Petrie ervoor dat we kunnen zien hoe elk onderdeel van de film het geheel aanvult. Filmanalyse heeft een aantal duidelijke voordelen. Het zorgt ervoor dat we juiste conclusies over de betekenis en waarde van een film kunnen trekken. Ook zorgt het ervoor dat we de ervaring van een film kunnen vasthouden in onze gedachten en scherpt het onze manier van kritisch oordelen. Maar het grootste voordeel en het uiteindelijke doel van filmanalyse is volgens Boggs en Petrie dat het leidt tot een nieuwe manier van bewustzijn waardoor we een film beter leren begrijpen. Het kijken naar een film zelf is volgens Boggs en Petrie een kunst en geen wetenschap. Filmanalyse moet onze emotionele en intuïtieve respons op een film aanvullen en niet vervangen.

Het analyseren van film op zichzelf, lijkt dus geen positie te nemen tussen de kwalificatie van film als High Art of Popular Art, maar laat veel ruimte over aan de desbetreffende recensent. Toch wordt er op professioneel gebied wel wat verwacht van recensenten. Iedere redactie van een internetsite of krant waar recensies in te vinden zijn, hebben andere ideeën over wat een recensent dient te zijn

2.3.2 Voorwaarden voor een professionele recensent

In de zomer van 2009 vond op de site van NRC Handelsblad een debat plaats over en waaraan een filmrecensent dient te voldoen. Er werd destijds een recensie geschreven over de film *Inglourious Basterds* van regisseur Quentin Tarrantino. Deze film kreeg door een NRC recensent de laagste waardering die gegeven kon worden, namelijk één bal van de vijf. Dit leidde tot veel heftige reacties van de lezers. Want zij konden niet geloven dat een film die een 8,7 krijgt van IMDB, waar tienduizenden mensen gestemd hebben, zo een lage score heeft gekregen van een professionele recensent. Één van de lezers stelde daarom de vraag aan de hoofdredactie van NRC waar een recensent volgens het NRC aan moet voldoen. Bas Blokker, hoofdredacteur van NRC antwoordde: *'Een filmrecensent is net als andere redacteurs een journalist. Als journalist ben je nieuwsgierig, sta je open voor wat er gebeurt in jouw omgeving en ga je op zoek naar nieuwe ontwikkelingen. Met de verworven kennis kun je een oordeel vellen. Heb je veel ervaring, dan bouw je aanzien op'* (Luijt,

2009). Volgens Blokker is het dus belangrijk voor de lezer dat een filmrecensie geschreven is door een recensent die een sterke reputatie heeft.

De reputatie van een recensent wordt namelijk gebruikt om het waardeoordeel in de recensie op waarde te schatten. Als uitgangspunt voor dit waardeoordeel dient hij zijn eigen referentiekader te nemen. En dit kader lijkt een stuk breder te zijn bij meer ervaren recensenten met een professionele achtergrond. Ook volgens Lernout (1999), die in zijn boek 'Schrijven over literatuur' informatie geeft over het recenseren van boeken, dient een recensent zoveel mogelijk bekend te zijn met het cultuurproduct en de recensies over deze cultuurproducten. *'Daarom moet je referentiekader zo ruim mogelijk blijven en is een goeie recensent het aan zijn lezers verplicht om zoveel mogelijk boeken én recensies te lezen'* (Lernout, 1999, p. 25). Ook Benjamin (2000), die in haar boek over het leren schrijven van rubrieken voor middelbare scholieren, een paar oefeningen beschrijft om scholieren te leren hoe ze filmrecensies kunnen schrijven, denkt dat het lezen van andere recensies een goede voorbereiding is op het leren schrijven van een goede recensie. *'Familiarity with other film reviews is key to writing one'* (Benjamin, 2000, p. 77). Een recensent moet daarnaast proberen om zoveel mogelijk zijn beroep uit te oefenen. Oefening baart kunst volgens Lernout. *'Wie eenmaal zijn eigen stem gevonden heeft, en wie de kans krijgt regelmatig te recenseren, zal merken dat het bij iedere recensie makkelijker wordt'* (Lernout, 1999, p 25).

Toch moet een recensent volgens Lernout geen specialist zijn. Specialisten houden namelijk volgens Lernout niet rekening met hun lezers en proberen alleen de discussie aan te gaan met andere professionals. Maar daarvoor zijn recensies niet bedoeld. Ook zijn specialistische recensenten soms te snobistisch volgens Lernout. *'Specialisten hebben nogal de neiging om met hun kennis te koop te lopen, en dat heeft vaak net het omgekeerde resultaat. Iets teveel eruditie (of iets wat erop lijkt) en je bent je lezers kwijt'* (Lernout, 1999, p 22).

Volgens Debenedetti (2006) heeft een criticus een belangrijke dubbele rol voor de culturele industrie. Hij/zij moet fungeren als culturele gatekeeper en zorgen voor artistieke legitimiteit. Een criticus moet nieuwe cultuurproducten ontdekken, ondersteunen en als laatste kenbaar maken aan het publiek (Debenedetti, 2006, pp. 37-38). In Frankrijk helpen filmcritici bijvoorbeeld bij het samenstellen van filmopleidingen en helpen ze bij het selecteren van films voor filmfestivals (Debenedetti, 2006, p 36). Debenedetti stelt dat Bourdieu (1971) in zijn werk beweert dat een criticus tevens de culturele autonomie binnen het veld moet kunnen meten. Om cultureel aanzien te krijgen voor een bepaalde kunstvorm zoals film, moeten critici bekijken in hoeverre artiesten (filmmakers) een bepaalde esthetische principe hanteren. Als dit principe doorgetrokken wordt naar Film, moeten critici bijvoorbeeld in de gaten houden in hoeverre filmmakers, films maken uit artistieke redenen en niet alleen uit commerciële redenen (Debenedetti, 2006, p 38).

Ondanks dat filmrecensenten van waarde kunnen zijn voor het publiek, blijft kunstcritiek een secundaire en subjectieve kunst. Een recensie zal nooit een ultiem oordeel over een film kunnen geven en de visie van de recensent zal door de lezer en de recensieschrijver zelf nooit moeten worden opgevat als 'de waarheid' (Boggs & Petrie, 2008, p 386). Een recensent dient daarom een zo objectief mogelijke instelling te hebben.

2.3.3 Professionele instelling van een recensent

Naast de eisen aan een recensieschrijver stond in het NRC Handelsblad ook de recensie zelf ter sprake. Een recensie bevat volgens Blokker, in tegenstelling tot veel andere artikelen in de krant, de mening van de auteur. *'Kijk wat een filmmaker wilde bereiken en of hij daarin is geslaagd'*, zegt Blokker. *'Daarmee beoordeel je zijn ambachtelijke kwaliteit. Daarna stel je de vraag: is het interessant wat hij doet? Ontwikkelt hij zichzelf nog?'* Maar Blokker zegt wel dat mening niet moet worden verward met smaak. *'Smaak doet er niet toe. Laat ik het zo stellen: slechte recensenten hebben alleen maar smaak'* (Luijt, 2009). Dit betekent dus dat er in filmrecensies een bepaalde neutraliteit bewaart dient te worden volgens Blokker. Volgens Boggs en Petrie (2008) zijn er verschillende obstakels om objectief een film te kijken. We hebben allemaal vooroordelen over films en misconcepties over films die effect kunnen hebben op onze filmervaring. *'We must somehow remain almost totally immersed in the experience of a film while we maintain a high degree of objectivity and critical detachment. Difficult though it may seem, this skill can be developed, and we must consciously cultivate it if we desire to become truly "cineliterate"'* (Boggs & Petrie, 2008, p 4). Een professionele filmrecensent dient volgens Boggs en Petrie rekening te houden met zijn zwaktes en dient deze zwaktes in zijn recensie ook aan te geven zodat de lezer de recensie goed op waarde kan schatten.

Een professionele filmrecensent dient bepaalde categorieën en genres niet te schuwen. Hij of zij dient een film niet van tevoren te beoordelen op de acteurs en actrices die erin spelen of op de regisseur van de film. Ook dient hij of zij een film niet van tevoren te oordelen op bijvoorbeeld het genre van de film, hoe oud de film is of dat de film in zwart-wit of in kleur is opgenomen. Er dient uit te worden gegaan van een unieke film die niet van tevoren in een hokje geplaatst dient te worden (Boggs & Petrie, 2008). Hiernaast dient een professionele filmrecensent volgens Boggs en Petrie geen vast idee te hebben wat een film precies moet zijn. Aan een ene eind zitten mensen die film immer als entertainment zien, en daardoor teleurgesteld zijn als een film somber of duister is. Aan de andere kant zitten mensen die verwachten dat een film op een artistieke manier commentaar dient te geven op de samenleving, en juist teleurgesteld zijn als een film *niet* somber of duister is. Het lijkt erop alsof Boggs en Petrie aangeven dat recensenten boven de populaire en High Art discours

moeten uitstijgen, als zij een professionele instelling willen hebben. Tevens dient een recensent geen films te beoordelen die anders zijn van de filmregels die hij gewend is. Een professionele filmrecensent dient juist open te staan voor de doelen en betekenissen van een film (Boggs & Petrie, 2008, p 8).

Verder dient een filmrecensent niet teveel waarde te hechten aan individuele elementen van een film. Acteurs en regisseurs dienen bijvoorbeeld ondergeschikt te zijn aan de film zelf (Boggs en Petrie, 2008). Dit gaat tegen het Hoge en populaire kunstdiscours in waar wel waarde gehecht dient te worden aan respectievelijk de regisseur en acteur. Toch dient een professional volgens Boggs en Petrie niet vooraf al specifiek te kijken naar welke regisseurs of acteurs in de film spelen. Ook aan elementen zoals seks en geweld moet niet teveel specifieke aandacht worden besteed. Ze dienen te worden beschouwd als gereedschap waarmee het doel van de film bereikt wordt. Als laatste dient er niet teveel verwacht te worden van een bepaalde film. Als de verwachtingen te hoog zijn, kan er nooit aan voldaan worden, waardoor het oordeel over de film voordat hij gezien is, al benadeeld wordt. Een professionele recensent kan daarom het beste niet al teveel informatie over een film inwinnen of een trailer van een film bekijken (Boggs & Petrie, 2008). Ook zijn er andere aspecten waar een recensent op dient te letten als hij of zich professioneel wilt voorbereiden op het schrijven van een recensie.

2.3.4 Voorbereiding van een professionele recensent

Als eerste is daar de omgeving waar een recensent de film dient te zien. Een film bekijken in een theater schijnt het beste te zijn. In een theater hoef je de aandacht niet speciaal tot de film te richten omdat dat automatisch gaat. Ook investeer je met anderen in een ervaring waardoor je jezelf laat meeslepen door de film. Bij het kijken van een film via televisie of computer is dat niet het geval en is de tv of computer maar één onderdeel van de omgeving en heeft de film geen effect op de primaire level (Boggs & Petrie, 2008, p 10). Tevens zorgt de kwaliteit van het beeld en geluid en de grootte van het scherm voor een andere ervaring dan voor de televisie of computer.

Omdat film een complex medium is, is het moeilijk om alle elementen van een film te kunnen analyseren als je de film maar één keer gezien hebt. Om een film goed te kunnen analyseren dient een recensent eigenlijk de film minimaal twee keer te hebben gezien. Als de film voor de eerste keer bekeken wordt, kan de recensent letten op plotelementen, het emotionele effect en het centrale thema van de film. Als de recensent de film nog een keer kijkt, is hij voorbij zijn nieuwsgierigheid en kan hij letten op bijvoorbeeld het doel van de filmmaker (Boggs & Petrie, 2008, p 5).

Een recensent dient tevens een vocabulaire paraat te hebben waarmee hij de film zo goed mogelijk kan beschrijven. *'Because a certain amount of technical language or jargon is necessary for the analysis and intelligent discussion of any art form, we must also add a number of important technical*

terms to our vocabularies` (Boggs & Petrie, 2008, p 5). Recensenten met veel ervaring en een hoge opleiding zijn daardoor beter voorbereid op het schrijven van een recensie dan recensenten die weinig ervaring hebben en laagopgeleid zijn. Zij kunnen met hun rijkere vocabulaire beter de film beschrijven en hun argumenten baseren op technologische aspecten van de film. Ook kunnen zij hun gedachten en gevoelens vaak beter verwoorden omdat ze gewend zijn om een intellectuele discussie te voeren (over film). Bourdieu (1984) heeft het erover dat hoogopgeleiden beter films kunnen interpreteren, maar niet over het verwoorden van deze interpretatie. Hiervoor is een speciale vaardigheid en kennis nodig die niet elke hoogopgeleide of elite persoon beschikt. Wel verhoudt dit zich tot de High Art criteria van Baumann, want deskundige termen geven de indruk dat men een deskundig oordeel leest over een kunstwerk (Baumann, 2001).

Volgens Lernout (1999) dienen recensenten voordat ze beginnen met het schrijven van de recensie, even op te sommen wat ze wel en niet goed van het cultuurproduct vonden. Goede recensenten kunnen volgens hem zowel een positieve recensie schrijven over een boek die ze eigenlijk slecht vonden en een negatieve recensie schrijven over een boek die ze eigenlijk goed vonden. Lernout denkt dat dit een van de beste oefeningen is die een recensent kan doen (Lernout, 1999 p 22). Een recensent hoeft in zijn/ haar recensie niet perse zowel negatief als positief te zijn zoals bij de High Art criteria van Baumann (2001), maar dient zijn/haar mening over een cultuurproduct in een zo goed mogelijk perspectief te plaatsen.

Volgens Lernout (1999) is de nummer 1 regel voor recensenten dat ze moeten schrijven voor het publiek. Ook volgens Benjamin (2000) moet een recensent rekening houden wat de mening van het publiek over deze film zou kunnen zijn en zich erop voorbereiden om voor een bepaald publiek te schrijven. *'The reviewer has to make sophisticated assumptions about the film's intended audience and whether that intended audience will appreciate the film'* (Benjamin, 2000, p 73). Dit past bij het populair esthetisch discours en vooral bij de notie van 'user orientation' van Venrooij en Schmutz waarbij recensenten zo goed mogelijk dienen in te spelen op de behoeftes van het publiek door het publiek van een mediaproduct te benoemen in een recensie (Van Venrooij en Schmutz, 2010). In ieder geval dienen professionele schrijvers rekening te houden met hun publiek. Op een internetsite voor huisvrouwen wordt anders geschreven dan op een internetsite voor tieners. Als een recensent voor meerdere media schrijft, moet een recensent volgens Lernout telkens een andere rol innemen. Lernout spreekt zelfs over de verschillende deelpersoonlijkheden die hij als recensent heeft aangenomen voor verschillende kranten. *'Je moet er alleen maar zorg voor dragen dat je de persoonlijkheden uit elkaar kunt blijven houden, wat bij de schizofrenere recensenten soms niet gemakkelijk is. Ik heb zelfs deelpersoonlijkheden die elkaar niet kunnen uitstaan'* (Lernout, 1999, p 25).

2.3.5 Focus van een recensent

Het probleem met vaste regels bij het schrijven van filmrecensies is vaak dat ze niet flexibel genoeg zijn waardoor ze niet bij elke film toepasbaar zijn. Toch vinden Boggs en Petrie dergelijke richtlijnen voor het recenseren van een film wel belangrijk. Volgens hen moeten recensenten een aantal vragen aan zichzelf stellen bij elke film die ze zien of moeten ze de kwaliteiten kunnen opsommen waarvan zij denken dat die een goede film maken. Ze moeten zich niet constant aan deze richtlijnen houden, maar flexibel zijn in het gebruik ervan. *'The cinema is a dynamic, evolving art form, always capable of providing us with new films that won't fit the old rules'* (Boggs & Petrie, 2008, p 388). In boeken over het schrijven over films, wordt daarom beschreven dat filmrecensenten hun recensies steeds moeten aanpassen aan de film.

Volgens Benjamin (2000) dient een recensent zijn of haar recensie af te stemmen op het soort film dat centraal staat. *'They need to deduce the features and conventions of a film review as a genre and then write in a style that conforms. They need to understand how a movie fits into other movies of its type: What in the film is recognizable and predictable?'* (Benjamin, 2000, p 72). Boggs & Petrie (2008) geven een negental kritische stijlen waar een recensent zich aan kan houden. Volgens hen moeten professionele recensenten zich concentreren op één van deze stijlen in een recensie.

1. Film als technological achievement

Hier staat centraal hoe de film gemaakt is en worden de filmtechnieken beoordeeld zoals camerawerk, montage en special effects. Deze stijl is bijvoorbeeld zeer toepasbaar op films als Citizen Kane, 2001: A Space Odyssey.

2. Film als showcase voor de acteur:

Hierbij wordt geconcentreerd op de acteurs, acteerprestaties en personageontwikkeling. Deze stijl wordt vooral gebruikt als in een film één ster, gevestigde naam zit die de film dient te dragen. Films met Meryl Streep, Tom Hanks of Tom Cruise zijn bijvoorbeeld dergelijke films. Als er gekeken wordt naar de theorie van Baumann (2001), lijkt het alsof deze stijl een populair esthetische discours verkiest. Dit is eigenaardig, aangezien Boggs en Petrie aangeven dat filmrecensenten eigenlijk boven dergelijke scheidingen moeten uitstijgen.

3. Film als product van de regisseur

In deze stijl wordt de stijl, techniek en filosofie van de regisseur besproken aan de hand van de film. *'A good movie, according to auteur theory, is one whose every element bears the director's trademark'* (Boggs & Petrie, 2008, p 376). Hierbij wordt de film vooral besproken in relatie tot de regisseurs eerdere werken. Als we kijken naar de theorie van Baumann (2001), lijkt het alsof deze stijl vooral een High Art discours verkiest.

4. Film als commentaar op de samenleving

Bij deze stijl wordt ingezoomd op de boodschap van de film, hoe deze bijdraagt tot de samenleving en hoe alle elementen in de film helpen om de boodschap helder te maken.

5. Film als emotionele ervaring

De film wordt bij deze stijl beoordeeld op in welke mate het realistisch en intens is en wat voor impact het heeft op de kijker. Dit is het tegengestelde tot de vorige stijl omdat het hier gaat om de emotie die de film teweeg brengt en niet om een intellectuele bijdrage die de film levert. Als gekeken wordt naar de theorie van Bourdieu (1984), dan lijkt het alsof de filmrecensenten die deze stijl hanteren een populair esthetische discours verkiezen. Immers staat de functie als emotionele ervaring voorop bij deze stijl.

6. Film als genrefilm

'A genre film is based on subjects, themes, or styles that have become familiar because they have been used often' (Boggs & Petrie, p 377). De recensie behandelt in hoeverre de film afwijkt van het genre, of de gecreëerde mythes, waarden en geloven bij het genre nog intact zijn en of de verwachtingen in het licht van het genre worden vervuld.

7. Film als politiek commentaar

De recensent beoordeelt de film bij deze stijl op de manier waarop de verschillende onderdelen van de film commentaar leveren op de strijd van socio-economische klassen en etnische groepen.

8. Film als commentaar op de machocultuur

Er wordt vooral geconcentreerd op de rol van vrouwen en homo's en hoe zij behandeld worden in de film.

9. Film als psychoanalyse object

Hiervan zijn twee typen. Eerst is er de Freudiaanse methode, waarin de film gezien wordt als een fantasie of droom waarvoor psychoanalyse nodig is om hem goed te kunnen analyseren. De recensent richt zich dan op de mysteries en symbolen die in de film zitten en hoe zij kunnen inspelen op het onbewuste van de mens. Het tweede type is de Jung-methode die zich richt op de personages als archetypen, die meestal in elk verhaal terug komen, zoals de held die strijd om onafhankelijk te zijn. De recensent beoordeelt dan in hoeverre de archetypen in de film aanvullend of afwijkend zijn van de standaard mythes die in films worden geportretteerd (Boggs & Petrie, 2008).

Boggs en Petrie geven tevens aan hoe je de waarde van een recensent kan beoordelen.

- De recensie geeft grondige informatie over de film dat ervoor zorgt dat de lezer weet wat voor film het is.
- De recensent richt zich vooral op één kritische methode om een film te analyseren (zoals technological achievement, showcase, auteur enz.)

- De recensent houdt rekening met de ambitie/ het doel van de film. Als de film bijvoorbeeld alleen ervoor gemaakt lijkt te zijn om te entertainen, dient de film niet als een cinematografisch kunstwerk beoordeeld worden
- De recensent interpreteert de film objectief door de film in context te plaatsen en de technieken te beschrijven die in de film gebruikt wordt.
- De recensent verdedigt zijn objectieve waardeoordelen met logische, overtuigende argumenten en grondregels van films.
- De recensent doet moeite om zijn vooroordelen kenbaar te maken. In de recensie wordt de positie van de recensent weergegeven door zijn/haar persoonlijkheid, subjectiviteit, voorinnemen en vooroordelen te vermelden. Dit lokt een mentale dialoog uit voor de lezer (Boggs & Petrie, 2008).

Boggs en Petrie geven dus vooral aan dat filmrecensenten een mate van objectiviteit dienen te hanteren. Dit zou geplaatst kunnen worden bij de High Art discours omdat in dit discours men zowel positief als negatief dienen te zijn in een recensie. Maar de reden dat de recensenten positief en negatief dienen te zijn, heeft te maken met het bespreken van de film op een complexe manier en niet met objectiviteit. Een conventie dat objectiviteit aantoont is het verpakken van artikelen in gestandaardiseerde formats. Dit geeft lezers namelijk de mogelijkheid om artikelen op dezelfde wijze te kunnen beoordelen (Croteau & Hoynes, 2003). Ook bij recensies is dit het geval want de meeste recensies bevatten dezelfde factoren ondanks dat elke recensent een eigen stijl van schrijven hanteert. In de volgende deelparagraaf komt naar voren hoe een professionele recensie er volgens de theorie uit hoort te zien.

2.3.6 Journalistieke vormcriteria aan een recensie

In deze deelparagraaf wordt antwoord gegeven op de tweede deelvraag naar de journalistieke vormcriteria aan een filmrecensie. Om te onderzoeken hoe een professionele recensie er concreet uit dient te zien, is gekeken naar verschillende leerboeken voor het schrijven van recensies, waaronder *An English Teacher's Guide to Performance Tasks & Rubrics: High School* van Amy Benjamin (2000), *Basisboek Journalistiek* van Kussendrager en Van der Lugt, *Schrijven over Literatuur* van Lernout, *The Art of Watching Films* van Boggs en Petrie en *Recensies schrijven, de brug tussen schrijfvaardigheid en literatuur* van Kieft en Rijlaarsdam. Deze leerboeken bieden een boeiende blik op de professionele verwachting rondom de vorm van een recensie.

Volgens Kieft en Rijlaarsdam (2003) wordt aan studentrecensenten verschillende methodes geleerd over het schrijven van een recensie. *'De recensies die leerlingen moeten schrijven, zijn echter*

vaak hele verschillende recensies, zowel wat doel als definitie betreft. En ook de didactiek is totaal verschillend' (Kieft & Rijlaarsdam, 2003, p. 3). Toch zijn er twee algemene methodes te onderscheiden, namelijk de expressieve methode en de taalmethode. Bij de expressieve methode bestaat de recensie uit een oordeel, informatie en expressie, terwijl bij de taalmethode de recensie bestaat uit een oordeel, informatie en advies. De mening en emoties van de schrijver staan bij de expressieve methode centraal terwijl het advies en publiekgerichtheid bij de taalmethode centraal staat (Kieft en Rijlaarsdam, 2003). Toch wordt hier nog weinig besproken hoe een recensie dient opgebouwd te zijn en wat er precies in een recensie hoort te staan.

Waar de handboeken over eens zijn is dat een recensie meestal begint met een korte inleiding of anekdote, gevolgd door een korte beschrijving van het plot. Daarna worden meningen gegeven over bepaalde aspecten van de film met de daarbij horende argumenten. Als laatste wordt er een eindconclusie geformuleerd met daarin meestal een uitsmijter en een eindoordeel. Dit format is gecreëerd omdat er zoveel mogelijk lezers aangetrokken dienen te worden. Dit wordt natuurlijk gedaan voor economische redenen; hoe meer lezers hoe meer advertentiegeld het medium binnenkrijgt. Bij amateuristische recensies is er geen economische reden waardoor verwacht wordt dat deze amateuristische recensies in opbouw zullen verschillen. Een professionele recensie bevat dus een spanningopwekkende introductie, een synopsis van de film, een eindconclusie over de film en een eindoordeel (cijfer, sterren).

Volgens de lesmethode van Benjamin en ook van Kussendrager en Van der Lugt hoort de recensie een titel te hebben. Benjamin voegt daarbij toe dat de titel van een film tevens opvallend dient te zijn in een filmrecensie. De titel van een film kan dan bijvoorbeeld schuin of vet zijn gedrukt. Ook hoort de recensent zijn naam bij de recensie te vermelden (Kussendrager & Van der Lugt, 2007). De taal die de recensent gebruikt dient volgens de leerboeken actief te zijn en de recensie dient in de derde persoon geschreven te zijn. Het onderwerp dient dus altijd de film te zijn en niet de recensent zelf. In een professionele recensie moet daarom zo min mogelijk met het woord 'ik' gesproken worden. Een ander teken van professionaliteit is dat er een of meerdere metaforen wordt gebruikt in de recensie. Dit laat een bepaalde kennis van uitdrukking zien. De lengte van een recensie dient niet te kort of te lang te zijn. Per medium wordt hiervoor verschillende standaarden gehanteerd. Over het algemeen dient de lengte van een recensie ongeveer tussen de 400 en 600 woorden te liggen (Benjamin, 2000)

Er bestaan verschillende gedachten over wat een professionele recensent hoort te zijn en er is weinig informatie over wat er hoort te staan in een recensie, maar de kenmerken die in deze deelparagraaf besproken zijn komen het meeste voor en staan in het teken van de norm waar men bij professionaliteit het meeste waarde aan hecht: een objectief waardeoordeel. Er wordt gedacht dat dit objectieve waardeoordeel pas gemaakt kan worden wanneer je een professionele recensent

bent met een hoge opleiding en aardig wat ervaring. De scheidingslijn tussen professional en amateur lijkt met de opkomst van Web 2.0 steeds kleiner te worden.

2.4 Web 2.0 en de gevolgen voor de filmkritiek

In deze paragraaf zal kort geschetst worden waarom de professionele filmrecensent steeds meer concurrentie heeft gekregen sinds internet en Web 2.0

2.4.1 Web 2.0

In 2004 creëerde O'Reilly Media de populaire term Web 2.0 O'Reilly wilde met zijn term Web 2.0 vooral het vertrouwen in het web terugwinnen nadat de dotcom bubbel was gebarsten. Volgens hem was de wereld nog lang niet klaar met internet en was er een nieuwe versie van het web in opkomst. Web 2.0 gaat volgens hem vooral om het samenvoegen van collectieve intelligentie, dat zorgt voor nieuwe kansen en mogelijkheden voor de economie. Met Web 1.0 kon je alleen informatie van het internet afhalen, terwijl je met Web 2.0 ook zelf informatie kan toevoegen. O'Reilly noemt dit het 'participatory' web (O'Reilly, 2005). De term Web 2.0 benadrukt de connectiviteit die tussen gebruikers kan ontstaan op het internet en de voordelen die daaruit kunnen ontstaan. *'Web 2.0 services exploit connections between users, as these connections provide manifold opportunities to create added value'* (Slot & Frissen, 2007, p. 202).

Gebruikers kunnen zowel mediacontent van anderen distribueren via zogenaamde peer-to-peer programma's, als dat ze eigen gecreëerde mediacontent kunnen verspreiden zoals een eigen filmpje op Youtube. Het eigen gecreëerde mediacontent, noemt men 'user created content'. Volgens de Organization for Economic Co-operation and Development, is user created content; mediacontent dat publiek toegankelijk is via het internet, waarvoor enige creatieve inspanning voor nodig is, en dat is gecreëerd buiten professionele routines en praktijken (OECD, 2007, p. 9). De scheidingslijn tussen producent en consument wordt met Web 2.0 steeds vager. Daarom worden mensen die gebruik maken van Web 2.0 geen 'consumers' meer genoemd, maar 'prosumers'.

2.4.2 De opkomst van de amateur recensent

De professionaliteit bij de filmkritiek lijkt door Web 2.0 steeds meer naar de achtergrond te verdwijnen. In Nederland is er bijna geen enkele regionale krant die nog een eigen filmcriticus heeft en de meeste recensies worden simpelweg gekopieerd uit het Parool (Bakker, 2009). Door de opkomst van internet hebben mensen steeds meer toegang tot gratis informatie. Informatie (waaronder reviews) over films kan gratis op internet worden opgezocht waardoor men minder bereid is om geld te betalen voor filmkranten en magazines. Een van de hoofdkenmerken van Web

2.0 is dat het gebruikers hun gedachten en meningen met elkaar laat delen. Wat andere mensen zeggen kan van groot belang zijn als je moet beslissen waar je geld, tijd of moeite aan gaat besteden. Dit is het succes achter online communities waar men productrecensies kan plaatsen over bijvoorbeeld elektronica, boeken, muziek of films. Deze gebruikerswaarderingen bestaan meestal uit een stuk vrije tekst en een beoordeling over het gehele product (Jakob, Müller, Weber, & Gurevych, 2009).

Volgens Tancer (2009) die in zijn boek beschrijft wat we allemaal online doen, neemt bijvoorbeeld het gebruik van user reviews van hotels toe aan populariteit (Tancer, 2009). Ook user reviews van films lijken erg populair. Sites zoals IMDB en Rottentomatoes zijn erg populair bij het publiek. Bij deze websites kan er een user review geplaatst worden (als je een account hebt) en kun je al de user reviews van de films bekijken. Bij Rottentomatoes kun je ook korte quotes met links vinden van professionele (Amerikaanse) media. IMDB wordt gezien als een centrale plaats voor filmkijkers omdat ze zowel informatie over de film geven zoals informatie over de acteurs en makers van de film en user reviews over de films laten zien. *'This site may be seen as more valuable in efforts to increase cultural capital than those hosting non professional reviews alone'* (Kerrigan & Yalkin, 2009, p. 183). Kerrigan & Yalkin laten zien dat zogenaamde 'Word of Mouth' steeds belangrijker aan het worden is voor de filmkijkers. Het kijken van films is niet meer genoeg, tegenwoordig is het deelnemen aan film communities ook een deel van de filmconsumptie (Kerrigan & Yalkin, 2009).

2.4.3 De opkomst van de semiprofessional

Door deze toenemende interesse in communities zijn er een heleboel filmwebsites opgezet waar mensen kunnen lezen en kunnen discussiëren over film. Bij veel van deze websites werken alleen vrijwilligers als filmrecensent. In een mail geeft de hoofdredacteur van 8weekly bijvoorbeeld aan: *'Alle medewerkers van 8Weekly zijn vrijwilligers. Noch de eindredacteuren en recensenten, noch de hoofdredactie en het bestuur worden betaald. Ze krijgen alleen de perskaarten gratis, moeten zelf hun vervoer betalen. Voor redactievergaderingen kunnen ze hun vervoerskosten declareren'* Meer voorbeelden van dergelijke websites zijn: Filmtotaal.nl, Movie2movie.nl, film.fok.nl, Filmrecensies.tv, derecensent.nl, filmcentrum.nl, filmboob.nl en vele anderen.

De mensen die bij deze sites vrijwillig werken, kunnen geen amateurs genoemd worden omdat zij onder een webredactie vallen die deze vrijwilligers vaak streng selecteren. Bij deze selectie wordt meestal gekeken naar opleiding, mate van interesse in film en schrijfvaardigheid. Bij Fok.nl moeten 'sollicitanten' bijvoorbeeld een paar filmrecensies opsturen om te kijken of ze goed kunnen schrijven. De benaming die aan deze vrijwilligers in deze masterthesis wordt gegeven zijn 'semiprofessionals'. De amateur en semiprofessional schrijven vooral op internet en niet voor printmedia, terwijl professionals voor beide media kunnen schrijven.

2.4.4 Het effect op professionele filmcritici

Ondanks de toenemende interesse van het publiek in online recensies en communities, is er nog steeds een plaats voor professionele filmrecensenten. Er zijn bijvoorbeeld nog genoeg media die professionele filmrecensenten in dienst hebben. Een aantal kranten en magazines die hun eigen filmrecensenten hebben zijn onder andere: NRC handelsblad, De Volkskrant, Trouw, het Parool, het Algemeen Dagblad, Spits, Metro, Veronica Magazine, Filmkrant en Preview. Ook zijn er professionele internetsites die filmrecensenten hebben zoals Film 1.nl. Kranten proberen in te spelen op de digitalisering van informatie door hun kranten (vaak gratis) met bijbehorende filmrecensies online aan te bieden. De Volkskrant (in samenwerking met VPRO) heeft zelfs een eigen filmsite waar de recensies uit de Volkskrant allemaal te lezen zijn, genaamd Cinema.nl. Andere kranten volgen deze trend ook en kopiëren niet alleen hun filmrecensies naar hun sites, maar maken een aparte filmsectie met bijbehorende foto's en trailers.

Door Web 2.0 hebben mensen wel een grotere mogelijkheid gekregen om hun mening te uiten. Net als in het voorbeeld van de recensie over *Inglourious Basterds*, worden professionele critici er wel eens vaker voor uitgemaakt dat zij pretentius zijn en niet de mening van het publiek delen. Bij websites geven mensen graag hun mening over de recensie en hun eigen oordeel over een film. Er wordt soms zelfs bijgehouden wat de beoordelingen van de lezers zijn. Deze beoordeling wordt dan onder de beoordeling van de recensent weergegeven. Aan deze ontwikkelingen te zien lijkt het er op dat de filmspecialisten langzaamaan meer rekening dienen te houden met wat het publiek wil. Over het algemeen wordt er dus ook verwacht dat de professionele recensenten tegenwoordig steeds meer gebruik moeten maken van populaire esthetische criteria. Een recensent die niet in dit onderzoek wordt meegenomen is de wetenschappelijke recensent. Deze recensent schrijft niet voor gewone lezers maar voor vakgenoten (Lernout, 1999, p 26).

Het doel van het onderzoek in deze thesis, is om duidelijkheid te verschaffen in de vraag of waarin de amateuristische, semiprofessionele en professionele filmrecensenten van elkaar verschillen en of deze groepen filmrecensenten echt aparte groepen zijn. Een uitkomst kan bijvoorbeeld zijn dat de verschillen tussen professionals, semiprofessionals en amateurs miniem zijn, waardoor professionele filmrecensenten weinig meerwaarde hebben en hun vak eventueel in gevaar zou kunnen komen.

2.5 Verwachtingen onderzoek

In deze paragraaf zullen de verwachtingen van de resultaten uit het onderzoek worden geformuleerd. Het is moeilijk om iets uit de theorie af te leiden omdat dit onderzoek vooral een explorerend onderzoek is en er weinig over de inhoudelijke verschillen tussen amateuristische en professionele filmrecensenten bekend is en de scheiding tussen amateur, semiprofessionaal en

professional nieuw is. Toch zal met hulp van de theorie van Bourdieu, de kennis over het veld van recensenten en de beschrijving van de verschillende criteria een verwachtingspatroon worden geschetst. Eerst worden de verwachtingen van de resultaten uit de inhoudsanalyse besproken, gevolgd door de verwachtingen van de resultaten uit de interviews.

2.5.1 Verwachtingen inhoudsanalyse

Internet heeft vele veranderingen en ontwikkelingen met zich meegebracht op verschillende gebieden. Bij dit onderzoek is het de bedoeling om onder andere aan te tonen wat de invloed van nieuwe media (internet) is op filmrecensies. De verwachtingen zijn dat de High Art esthetische criteria het meest terugkomen in recensies van professionele recensenten. Dit wordt verwacht omdat zij nu eenmaal de professionals zijn en zij de standaard moeten zetten. Van hen wordt verwacht dat ze de meeste ervaring hebben en daardoor de films beter in een context kunnen plaatsen. Van de semiprofessionele filmrecensenten wordt verwacht dat zij toch te weinig echte filmkennis hebben om een film in een (artistieke) context te plaatsen en dat zij meer naar de hand van het publiek schrijven en ze niet al te snobistisch over willen komen. Toch wordt wel verwacht dat de semiprofessionals hoger zullen scoren dan de amateurs op dit gebied omdat verwacht wordt dat de amateurs vooral op hun eigen mening af zullen gaan.

Er wordt ook verwacht dat de professionele recensenten en semiprofessionele recensenten hoog zullen scoren op de populaire esthetische criteria doordat het publiek mondiger is geworden en de recensent zich daarop aan heeft gepast. Van de amateur wordt ook hier verwacht dat hij minder hoog zal scoren, omdat ze in hun user-reviews vooral richten op wat zij van de film vinden en niet richten op wat het grote publiek graag wil weten.

Verder wordt er verwacht dat de professionele recensenten zich het meeste houden aan journalistieke vormcriteria bij het schrijven van een recensie. Zij dienen namelijk het meeste ervaring te hebben en dienen gewend te zijn om professionele teksten te schrijven. Maar van de semiprofessional wordt verwacht dat hij hier niet ver onder zal scoren omdat ook semiprofessionele filmwebsites steeds professioneler worden en een bepaalde kwaliteit moeten zien te waarborgen. De amateurs daarentegen worden niet gecontroleerd door een redactie en kunnen schrijven hoe en wat ze willen, waardoor verwacht wordt dat zij laag zullen scoren op het gebied van vormcriteria.

2.5.2 Verwachtingen interviews

Van de amateurs wordt verwacht dat zij geen professionele houding hebben en geen professionele voorbereiding treffen zoals in paragraaf 2.3 van deze thesis vermeld wordt, want zij gaan voor hun eigen plezier naar de film en dit is geen professionele houding. Ze zullen ook niet veel naar films gaan buiten hun comfortzone, wat ook geen professionele instelling weergeeft. Ook wordt er verwacht

dat de amateurs vooral een uitlopende reden hebben voor het schrijven van een recensie. Maar er wordt vooral verwacht dat zij schrijven omdat ze hun mening over de film kwijt willen en vinden dat hun mening de beste is en gedeeld moet worden met het publiek. Ze zouden ook kunnen houden van de aandacht die hun recensies mogelijk kunnen krijgen en dat ze tegen hun peers kunnen zeggen dat ze wel eens recensies schrijven in hun vrije tijd, wat voor enig aanzien kan zorgen.

Van de semiprofessionals wordt verwacht dat ze wel een professionele houding hebben en zich ongeveer professioneel voorbereiden zoals in paragraaf 2.3 wordt geschetst. Dit wordt verwacht omdat ze hoog opgeleid zullen zijn en verantwoording moeten afleggen aan de redactie. De redactie zou bij hen dus een bepaalde verantwoordelijkheid af kunnen roepen. Hiernaast wordt verwacht dat de semiprofessionals vooral uit professionele redenen hun recensies schrijven. Ze doen dit bijvoorbeeld voor het in de praktijk brengen van hun opleiding en om ervaring te krijgen binnen het vak van de journalistiek.

Van de professionals wordt verwacht dat zij een professionele, maar eigenzinnige houding hebben en zich op een eigenzinnige manier voorbereiden. Dit wordt verwacht omdat professionele filmrecensenten al zoveel ervaring hebben dat ze aardig veel zelfvertrouwen hebben in hun eigen persoonlijke houding en methodes. Ze hebben tevens veel vertrouwen omdat ze ervoor betaald krijgen om filmrecensent te zijn. Verder wordt verwacht dat de professionals vooral zullen aangeven dat ze filmrecensies schrijven omdat ze door hun hobby film er zijn ingerold en het nu eenmaal hun werk is.

Op het gebied van de inhoud van de recensie, wordt verwacht dat de amateurs vooral zullen aangeven dat ze geen echte strategie hebben bij het schrijven van hun recensie waardoor hun opbouw en inhoud afwijkt van de gemiddelde recensie. Ook wordt verwacht dat ze aangeven weinig aan een (spelling) check te doen waardoor er aardig wat fouten in hun recensies kunnen zitten. Van de semiprofessionals wordt verwacht dat zij meer consistent zijn in hun schrijfmethode en ze vooral zo professioneel mogelijk willen schrijven, waardoor ze in inhoudelijk en qua opbouw dicht bij de filmrecensies van de professionals in de buurt komen. Toch houden zij veel rekening met het grote publiek waardoor ze meer gebruik maken van de popular art criteria. Van de professionals wordt verwacht dat zij een extensieve voorbereiding, gedisciplineerde schrijfwijze en grote filmkennis hebben die zij graag willen laten zien aan het publiek zodat hun reputatie steeds beter wordt. Daardoor zullen ze vooral High Art criteria hanteren en de film in een brede context plaatsen.

Hoofdstuk 3: Methoden

In dit hoofdstuk worden de twee methodes besproken die gebruikt zijn in dit onderzoek. De eerste methode die in dit hoofdstuk behandeld wordt is de kwantitatieve inhoudsanalyse. Als eerste zal de keuze van de onderzoeksmethode worden toegelicht, gevolgd door een uitgebreide beschrijving van de manier waarop de data verzameld is. Bij deze beschrijving zal ook de validiteit en betrouwbaarheid van de onderzoeksmethode besproken worden. Hierna zal de operationalisering van de High Art, popular art en professionele criteria centraal staan, gevolgd door een korte beschrijving van de wijze waarop de verzamelde data uiteindelijk geanalyseerd wordt. De tweede methode die in dit hoofdstuk centraal staat, is het diepte-interview. Als eerste zal de keuze van deze methode worden toegelicht. Daarna zal de dataverzameling toegelicht worden waarbij ook de betrouwbaarheid en validiteit van de onderzoeksmethode besproken wordt. Als laatste zal de analyse van de data uit de interviews kort worden besproken.

3.1 Kwantitatieve inhoudsanalyse

In deze paragraaf zal dus worden ingegaan op waarom er gekozen is voor een inhoudsanalyse en hoe de dataverzameling tot stand is gekomen en hoe de data uiteindelijk is geanalyseerd.

3.1.1 Keuze van onderzoeksmethode

Om het verschil tussen de filmrecensies van de recensenten te bekijken, kan het best gekeken naar de werkelijke situatie die empirisch kan worden vastgesteld. Er is daarom gekeken naar de inhoud en vorm van filmrecensies en hoe deze van elkaar verschillen. Het mediaproduct was dus het onderzoeksvoorwerp tijdens dit onderzoek. Het is gebruikelijk dat bij inhoudsanalyses het materiaal bestaat uit mediaproducten (Wester, Renckstorf, & Scheepers, 2006, p. 123). Omdat in dit onderzoek mediaproducten geanalyseerd dienen te worden, is een inhoudsanalyse de beste methode. Er is gekozen voor een *kwantitatieve* inhoudsanalyse omdat er in dit onderzoek een vergelijking gemaakt moet worden tussen de recensies van de verschillende groepen filmrecensenten. De inhoudsanalyse heeft daarom in dit onderzoek een comparatief karakter omdat er gekeken dient te worden naar welke filmrecensenten meer en minder gebruik maken van bepaalde inhoud en vormcriteria. Deze criteria zijn operationeel gemaakt in deelparagraaf 3.1.3.

3.1.2 Dataverzameling

Voor de verzameling van de data zijn er filmrecensies geanalyseerd van professionele, semiprofessionele en amateuristische filmrecensenten. Onder amateurrecensenten worden filmrecensenten verstaan die onbetaald werk verrichten zonder enige controle door een redactie.

Met semiprofessionele recensenten worden filmrecensenten bedoeld die onbetaald werk verrichten maar wel gecontroleerd worden door een redactie. En professionele recensenten zijn mensen die betaald werk verrichten en onder redactie staan.

De onderzoeksvoorwerpen bij de inhoudsanalyse betreffen internetsites waar de filmrecensies van deze filmrecensenten op te vinden zijn. Er is gekozen om filmrecensies van internetsites te gebruiken, en niet van printmedia, omdat het internet nu eenmaal het enige medium is waar amateurrecensenten op kunnen schrijven. Bij printmedia is er namelijk altijd een redactie aanwezig en worden de filmrecensenten ook vaak betaald. Zodat er een goede vergelijking gemaakt kon worden tussen de verschillende recensies, zijn ook de semiprofessionele en professionele filmrecensies van internetsites geanalyseerd. Er kan namelijk een verschil optreden tussen de inhoud en vorm van filmrecensies op internet en printmedia.

Er is gekozen om recensies te analyseren van zowel internetsites met een meer kunstzinnig publiek als internetsites met een meer populair publiek, zodat er geen groot verschil is in de benadering van het publiek dat de verschillende soorten recensenten willen bereiken. Ook verhoogt dit de representativiteit van het onderzoek. Er is gekozen om vooral Nederlandse websites te analyseren omdat de interviews ook met Nederlandse mensen gehouden zullen worden, en het gehele onderzoek dan wat kan zeggen over de verschillende Nederlandse filmrecensenten.

Voor professionele recensies is er gekozen voor de internetsites *Nu.nl*, *Cinema.nl*, *Film1.nl* en *Parool.nl*. Nu en Film 1 hebben een meer populair, breed publiek, terwijl Cinema en het Parool vooral een kunstzinnig, cultureel geïnteresseerd publiek heeft. Op alle vier internetsites worden recensies geschreven door recensenten die hiervoor betaald krijgen en onder redactie staan.

Voor semiprofessionele recensies is er gekozen voor *Fok.nl*, *8weekly.nl*, *Movie2movie.nl* en *Moviesense.nl*. Fok en Movie2movie hebben vooral een breed publiek, terwijl 8weekly en Moviesense vooral een cultureel geïnteresseerd publiek hebben. Op alle vier sites staan recensies die geschreven zijn door vrijwillige recensenten die wel onder een redactie staan, ofwel semiprofessionals. De onderzoeker is zelf ook een semiprofessionele recensent die werkzaam is voor Fok.nl. Hier is in het onderzoek rekening mee gehouden door extra op te letten of er objectief werd geanalyseerd.

Bij deze twee typen filmrecensent is ervoor gekozen om 4 verschillende internetsites te analyseren zodat er een betere representatie van de type filmrecensent gegeven kan worden dan bij het analyseren van bijvoorbeeld één internetsite. Bij sommige internetsites schrijft maar één filmrecensent bijna alle recensies waardoor er geen goede representatie van het type filmrecensent gegeven kon worden als er maar één internetsite werd geanalyseerd. Daarom is ervoor gekozen om vier internetsites te analyseren waar veel verschillende recensenten voor schrijven

Om recensies van amateurrecensenten te onderzoeken, is er gekozen voor de site IMDB.com en verschillende amateur blogs. Er is voor meerdere blogs gekozen, omdat er geen blog is waar een grote verscheidenheid van filmrecensies aanwezig is. Er is waar mogelijk vooral gekeken naar Nederlandse blogs. Op IMDB en de amateur blogs staan recensies geschreven door recensenten die vrijwillig schrijven en niet onder een redactie staan. IMDB trekt een breed publiek aan, terwijl amateurblogs vaak een klein, cultureel geïnteresseerd publiek aantrekt.

De amateurblogs worden geselecteerd door de naam van de film in de zoekmachine Google in te voeren, samen met de woorden 'filmrecensie', 'blog' en 'Nederland'. De eerste amateurblog waarin een naam in de url staat, zal worden geselecteerd. Dit wordt gedaan zodat er weinig kans bestaat dat er een organisatie en redactie achter de blog zit, en de recensie volledig onafhankelijk en vanuit de eigen persoon is geschreven.

Van elke film is maar één recensie op alle sites te vinden, behalve die van IMDB. Op IMDB zijn de recensies geselecteerd door eerst te filteren op recensies van Nederlanders. Hier is voor gekozen zodat de onderzochte groep vooral bestaat uit Nederlanders en culturele verschillen een zo klein mogelijke rol spelen in het onderzoek. De eerste recensie die voldoet aan het basiscriterium, dat de recensie minimaal 200 woorden bevat, zal geselecteerd worden voor analyse. Als er geen recensies van Nederlanders aanwezig zijn of ze voldoen niet aan de basiscriteria (minimaal 200 woorden), dan zal er alleen gefilterd worden naar zogenaamde 'prolific authors'. Dit zijn mensen die het vaakst filmrecensies op IMDB hebben geschreven. Voor deze filter is gekozen omdat deze mensen echte amateurrecensenten zijn en niet voor de eerste en enige keer in hun leven een filmrecensie schrijven. Dit zou dan meer een abnormaliteit zijn en geen 'normale' amateurrecensent.

Er zijn 10 recensies over dezelfde films geanalyseerd op de websites Nu.nl, Cinema.nl, Fok.nl, 8weekly.nl, IMDB.com en diverse blogs. Hiernaast zijn er 10 recensies over dezelfde films geanalyseerd op de websites Film1.nl, Parool.nl, Movie2movie.nl, Moviesense, IMDB en diverse (andere) amateurblogs. Er zijn twee groepen gemaakt, omdat niet elke film op elke site geanalyseerd wordt waardoor het praktisch onmogelijk werd om op elke site een recensie te vinden over dezelfde film. Doordat er recensies over dezelfde films geanalyseerd zijn, kunnen de gevonden verschillen tussen de filmrecensenten niet gebaseerd zijn op het soort film die gerecenseerd wordt of het soort publiek waar de recensent voor schrijft (kunstzinnig of populair), waardoor het onderzoek meer valide wordt. Van elke film worden dus 6 verschillende recensies geanalyseerd, namelijk 2 van professionals, 2 van semiprofessionals en 2 van amateurs. Van de eerste groep zowel als de tweede groep zijn dus 10 keer 6 recensies geanalyseerd, waardoor er in totaal 120 recensies zijn geanalyseerd.

Er zijn films geselecteerd die uit zijn gekomen in het jaar 2010 en 2011. Er is voor films uit deze periode gekozen, omdat de nieuwste recensies vaak aanwezig zijn op de meeste internetsites.

Er is bij de selectie van films tevens rekening gehouden met een verscheidenheid aan Mainstream en Arthouse films zowel als een verscheidenheid aan genre. Ook is er één Nederlandse film meegenomen in de selectie van 20 films, dat goed past bij het aantal Nederlandse films in de bioscoop. Een geheel perfecte filmselectie is niet mogelijk omdat de selectie vooral afhankelijk is van het feit of ze op elke site aanwezig zijn. Tevens zijn de Arthouse films meestal drama's waardoor er in verhouding iets meer dramafilms aanwezig zijn in de selectie.

De steekproef is dus niet aselekt, maar de films zijn zelf geselecteerd. Er is gekeken naar het soort publiek dat de film wil bereiken (Arthouse, Mainstream), filmgenre, soort publiek van de websites, en soort filmrecensent om de steekproef zo representatief mogelijk te maken. Toch kan de steekproef nooit volledig representatief zijn omdat er ongelooflijk veel filmrecensies te vinden zijn op verschillende internetsites met hun eigen nichepubliek.

Het onderzoek is valide doordat er streng gehouden is aan het codeboek dat te vinden is in bijlage 1 van deze masterthesis. Voordat begonnen is met coderen is er een intracodeursbetrouwbaarheidstest gedaan. Op de eerste dag zijn er twee recensies geanalyseerd en een dag later zijn dezelfde recensies geanalyseerd. Er was geen verschil te vinden bij het coderen waardoor de intracodeurbetrouwbaarheid op 100% komt. Tevens is er rustig aan gedaan met het coderen en als er een onzekere aspect was bij het coderen werd dit opgeschreven en werd er later nog een keer extra aandacht aan dit aspect besteedt.

Van elke filmrecensie wordt bekeken in hoeverre die zich houdt aan High Art, populaire en vormcriteria. Deze criteria zijn geoperationaliseerd in de volgende deelparagraaf. Per criteria is bepaald of een recensie er wel of niet aan voldoet.

3.1.3 Operationalisering High Art, populaire en journalistieke vormcriteria

High Art esthetische criteria

1. Gebruik van High Art termen.

Baumann (2001) merkt op dat er in het kritische discours vaak gebruik wordt gemaakt van bepaalde termen om over te komen als High Brow kunstkritiek. Onder deze termen vallen woorden met het woord 'kunst' erin en ook deskundige beoordelingswoorden. Voorbeelden van dergelijke beoordelingswoorden zijn: 'geniaal', 'fenomenaal', 'magnifiek', 'kunst', 'kunstzinnig', 'meesterlijk', 'artistiek', 'klassiek', 'virtuoos' en 'meesterwerk'. Als dergelijke woorden voorkwamen in een recensie werd een 1 genoteerd, anders een 0.

2. Regisseur wordt genoemd bij naam.

Volgens Baumann (2001) dient serieuze kunst erkenning te krijgen door de auteur te benoemen. In het geval van films is dit de regisseur. Deze indicator is van toepassing als de naam van de regisseur

minimaal één keer wordt genoemd. Als de regisseur werd benoemd in de recensie werd er een 1 genoteerd en als de regisseur afwezig was in de recensie werd er een 0 genoteerd.

3. Aantal woorden over de regisseur.

Hoe meer woorden (ruimte) over de regisseur, hoe meer erkenning deze krijgt en hoe meer de recensie rekening houdt met de auteurstheorie van Baumann (2001). Als de regisseur de meeste woorden krijgt van alle personen die in de recensie worden benoemd, dan is deze indicator van toepassing. Als de regisseur de meeste woorden kreeg in de recensie, werd een 1 genoteerd en als hij niet de meeste woorden kreeg, werd een 0 genoteerd.

4. Verwijzing naar andere 'artiesten' die geholpen hebben bij de creatie van de film.

In navolging op de auteurstheorie van Baumann, zal een verwijzing naar een andere artiest zoals de componist of 'tekenaar' ook een teken zijn van High Art. Deze indicator is van toepassing, als de naam van een 'co-creator' wordt genoemd. Als een co-creator werd genoemd werd er een 1 genoteerd, zo niet werd er een 0 genoteerd.

5. Vergelijking met andere regisseurs

Films dienen volgens Baumann (2001) in een historische context worden gezien als het besproken wordt in de High brow kunstcritiek. Als er een naam van een andere regisseur werd genoemd werd er een 1 genoteerd. Als er niet werd verwezen, werd een 0 genoteerd.

6. Vergelijking met andere films

Een historische context kan ook een vergelijking met andere films inhouden. Als er namen van andere films (zowel van dezelfde regisseur als van andere regisseurs) werden genoemd in de recensie werd er een 1 genoteerd en als er geen andere films in de recensie voorkwam werd er een 0 genoteerd.

7. Negatieve houding ten opzichte van commercie.

Ook dit criterium is ontleend aan Baumann, die in High brow kunstcriteria een kloof gemaakt ziet worden tussen entertainment en kunst. Een negatieve houding in een recensie over commercie is daarom een 'High Art criterium'. Er kan bijvoorbeeld in de recensie gesproken worden over een groot budget dat 'verspild' is aan de film. De volgende woorden zijn voorbeelden die dit criterium weerspiegelen: 'commercieel', 'commercie', 'marketing', 'Hollywoodfilm', 'attractie'. Dergelijke woorden moeten in een negatieve context worden gebruikt in de recensie om hier te kunnen scoren.

Als een dergelijke negatieve houding in een filmrecensie voorkwam werd een 1 genoteerd en zo niet werd een 0 genoteerd.

8. Complexiteit van de film wordt besproken.

Dit criterium is vooral afgeleid van Bourdieu die onderscheid maakt tussen de 'simpele' vormen van plezier bij entertainment en de meer pure esthetische vormen van plezier bij kunst. Woorden die verwijzen naar de moeilijkheid van een film zoals 'diep', 'oppervlakkig', 'dom' en 'simpel' worden daarom opgevat als High Art esthetische criteria. Ook de ontkenning van complexiteit is meegenomen in het onderzoek.

9. Interpretatie van een film.

Dit criterium is ontleend aan Baumann (2001) die oppert dat kunst mensen moet aanzetten tot denken en niet alleen mensen moet entertainen. Een recensie die High brow is, verwijst daarom naar een les of een lezing die het publiek stof tot nadenken heeft. Een recensent verwijst naar wat de intentie geweest kan zijn van de regisseur. Woorden waarop gelet moet worden zijn bijvoorbeeld: 'boodschap', 'intentie' en zinnen zoals 'de regisseur maakt een film over...'. Deze indicator werd gemarkeerd met een 0 als dergelijke woorden en zinnen niet in de recensie voorkomen of een 1 als deze wel erin voorkomen.

10. Zowel positief als negatief commentaar.

Een recensent moet niet alleen de complexiteit van een film herkennen en benoemen in High brow recensies, maar ook de film op een meer complexe manier bekijken. Volgens Baumann (2001) moet een recensent daarom de film vanuit meerdere invalshoeken bekijken. In een High brow recensie dient een recensent daarom zowel positieve punten als negatieve punten van de film te benoemen. Als in een recensie zowel negatieve als positieve dingen over een film werden benoemd werd een 1 genoteerd en als een recensie alleen maar positief of negatief over een film was, werd een 0 genoteerd.

11. Originaliteit van een film.

Dit criterium is gebaseerd op Van Venrooij en Schmutz die opmerken dat een opmerking over de originaliteit van een werk, kan duiden op een beoordeling die gebaseerd is op de pure esthetiek. Als een recensie woorden zoals 'onderscheidend', 'authentiek', 'vernieuwend' of 'origineel' bevat, dan is dit criterium van toepassing op de recensie. Ook een ontkenning van originaliteit is meegenomen. Als de recensie dergelijke woorden bevatte werd een 1 genoteerd en zo niet werd een 0 genoteerd op het codeerschema.

Populaire esthetische criteria

1. Aantal woorden dat wordt besteed aan de acteurs.

Als er in een recensie in plaats van de makers, vooral aandacht werd besteedt aan de 'celebrities' rond de film, dan gaat dit tegen Baumann's auteurstheorie in en is het niet een Highbrow element. Als een van de hoofdrolspelers van alle actoren de meeste aandacht in een recensie heeft gekregen dan neigt de recensie naar een populair discours en is er een 1 genoteerd op het codeerschema. Als een ander persoon het meeste aantal woorden in de recensie heeft gekregen, werd een 0 genoteerd.

2. Film wordt gezien als entertainment

Bielby, Maloney en Ngo (2005) beschrijven in hun onderzoek naar krantenrecensies van populaire televisie uit de VS, een aantal populaire esthetische criteria waaronder de entertainmentwaarde van het televisieprogramma. Voorbeelden van woorden die bij het coderen zijn gebruikt zijn: 'entertainment', 'amuserend', 'vermakelijk', 'meeslepend'. Ook negatieve woorden zoals 'saai', 'eentonig' of 'flauw' worden bij deze indicator gerekend. Als één van dergelijke woorden in de recensie voorkwamen werd een 1 genoteerd in het codeerschema, en als geen enkele van deze woorden voorkwamen in de recensie werd een 0 genoteerd.

3. Film wordt gezien als een commercieel product

Als de commercie rondom de film in een positieve of neutrale context staat in een recensie, wordt de film gezien als commercieel product. Als het budget of de inkomsten van een film in een recensie worden besproken, volgt de recensie een populair esthetisch discours. Termen waarop gelet zijn, zijn onder andere: 'blockbuster', 'commercieel', 'budget', 'box-office', 'opbrengst' en 'kosten'. Als dergelijke woorden werden gebruikt in de recensie werd een 1 genoteerd en als deze woorden niet in de recensie voorkwamen werd een 0 genoteerd.

4. Er wordt rekening gehouden met het publiek van de film.

Als een recensie rekening houdt met het publiek, houdt het ook rekening met commerciële redenen in plaats van kunstzinnige redenen. Een goed voorbeeld van een dergelijke techniek is dat in de recensie wordt aangekondigd voor welk publiek de film leuk is en voor welk publiek niet. Meestal wordt dit gedaan in de conclusie van de recensie. Als er in een recensie beschreven werd voor welke filmkijker deze film leuk of niet leuk is, werd een 1 genoteerd op het codeerschema, en anders werd een 0 genoteerd.

5. Functie van filmgenre wordt benoemd.

Als er in een recensie wordt gefocust op de functie van entertainment die een film heeft, volgt het een populair esthetisch discours. Als er bijvoorbeeld wordt genoemd dat de film grappig is of humor bevat, erkent de recensent dat het een vorm van entertainment is. Andere termen die gebruikt kunnen worden zijn bijvoorbeeld 'dramatisch' of 'eng'. De termen dienen dus te verwijzen naar de functie van een filmgenre. Als termen zoals 'hilarisch', 'komisch', 'grappig', 'eng', 'spannend' of 'hartverwarmend' in de recensie voorkwamen, werd een 1 genoteerd. Als dergelijke termen niet in de recensie voorkomen werd een 0 genoteerd.

6. Negatieve houding ten opzichte van High Art

In sommige recensies kan er negatief worden gedaan over de kunstzinnige bedoelingen van regisseurs. Dit gaat direct in tegen de High Art esthetische criteria en kan daarom gezien worden als een populaire esthetische criterium. Er kan negatief worden gedaan over bijvoorbeeld de originaliteit of complexiteit van een film. Bijvoorbeeld bij de film Inception vonden sommige recensenten dat regisseur Nolan de film nogal erg complex maakte.

Journalistieke vormcriteria

Er zal een opsomming worden gegeven van de journalistieke vormcriteria die geanalyseerd zullen worden in de filmrecensies van professionals, semiprofessionals en amateurs. De verantwoording voor de vormcriteria kan terug worden gelezen in paragraaf 2.3.5 en 2.3.6 van het theoretisch kader.

1 De recensie heeft een titel

De titel hoort bovenaan te staan in een recensie en valt meestal op doordat het een groter lettertype heeft en dikgedrukt, schuingedrukt of onderstreept is.

2 De naam van de film valt op in de recensie

De titel van de film is dikgedrukt, schuingedrukt of onderstreept in de film zodat lezers de gehele tijd weten welke film het onderwerp is van de recensie.

3 De recensie bevat conventionele informatie over de film

De recensie bevat een rijtje met correcte informatie over: de lengte van de film, regisseur, producent, label van de film, de acteurs enz.

4 De recensie bevat een interesse/spanning opwekkende introductie

De recensie begint met een anekdote, stelt vooraf een vraag of geeft interessante achtergrondinformatie over de film.

5 De recensie bevat een synopsis van de film

Een synopsis is een samenvatting van de plot van de film.

6 De recensie bestaat uit alinea's met een afgebakend onderwerp

Elke alinea bevat 1 onderwerp, zoals de acteurs en acteerprestaties, het verhaal, de special effects enz. Als één of meer alinea's verschillende onderwerpen bevatten, dan wordt niet aan deze criteria voldaan.

7 De recensie is in de derde persoon geschreven

Als er geen enkele keer gebruik worden gemaakt van de woorden 'ik' of 'jij', is dit criterium van kracht.

8 Er wordt gebruik gemaakt van beeldspraak (zoals een metafoor) in de recensie

In een recensie kan de film (of iets anders) geassocieerd worden met iets anders. Bij dergelijke woorden komt de professionaliteit van de recensent als schrijver goed naar voren. Een voorbeeld is bijvoorbeeld te vinden in de recensie van de film Sucker Punch op Nu.nl, waarbij de recensent verwijst naar een 'visueel bombardement' en een 'beeldenstorm'. Als er één of meerdere keren gebruik wordt gemaakt van beeldspraak in de recensie is dit criterium van kracht.

9 De recensie bevat een conclusie

Een conclusie is altijd de laatste paragraaf van een recensie en geeft naar aanleiding van wat ervoor in de recensie besproken werd, een logisch eindoordeel. Deze conclusie dient ook langer te zijn dan 2 zinnen.

10 De recensie geeft een waardeoordeel (sterren, cijfer)

Dit waardeoordeel staat meestal bovenaan of onderaan de recensie.

11 De recensie heeft een lengte van 400-600 woorden

12 De recensie bevat geen taalfouten

Als een zinsfout of spelfout in de recensie staat wordt een 0 genoteerd, anders een 1.

13 De recensent maakt zijn eigen vooroordelen kenbaar in de recensie

Hiermee streeft de recensent naar een objectief waardeoordeel en kan de lezer zelf bepalen in hoeverre de recensie relevant is voor hem of haar.

14 De recensie gebruikt geen drogredenen maar beargumenteert door de onderdelen van de film te beschrijven

Als er geen enkel drogreden in de filmrecensie gevonden wordt, wordt aan dit criterium voldaan.

15 De recensie plaatst de film in een bepaalde context en beschrijft wat voor soort (genre) film het is.

Als het genre van de film wordt benoemd en er wordt (al dan niet kort) besproken hoe de film relateert tot dit genre, wordt aan dit criterium voldaan.

16 De recensent houdt rekening met het doel en de ambitie van de film

De recensie beoordeelt de film niet als High Art als de film een Hollywoodfilm is en de recensie beoordeelt de film niet alleen op de pure entertainmentwaarde als de film een Independent film is.

17 De recensent concentreert zich op 1 bepaalde kritische methode

De kritische methoden zijn:

- 0 Onduidelijk
- 1 'Technological achievement'
- 2 Showcase voor de acteurs
- 3 Product van regisseur
- 4 Boodschap voor de samenleving
- 5 Emotionele ervaring: woorden zoals realistisch en intens
- 6 Genrefilm: hoe past de film bij andere films
- 7 Politiek commentaar: ongelijkheid in de film
- 8 Psychoanalyse: mysteries en symbolen in de film

3.1.4 Data-analyse

De gegevens van de inhoudsanalyse zijn in het statistiekprogramma SPSS ingevoerd en geanalyseerd. Als eerste is een overzicht gemaakt van de vorm en inhoudsaspecten en is er per recensie aangegeven of deze wel of niet in de recensie voorkwam (0=niet, 1=wel). Hierna zijn er kruistabellen gemaakt per variabele (vorm en inhoudsaspect) en is er geteld in hoeverre de verschillende recensenten aan de criteria hebben voldaan. Hierna zijn er percentages berekend van de mate

waarin een variabele wel en niet voorkwam in de recensies van professionele, semiprofessionele en amateurrecensenten. Deze percentages zijn met elkaar vergeleken zodat de verschillen tussen de verschillende recensenten duidelijk werd. Om de significantie van de resultaten uit te rekenen is bij de meeste criteria gebruik gemaakt van een Chi-kwadraattoets. Deze toets wordt gebruikt om te bepalen of er tussen twee variabelen (de criteria en de soort recensent) een statistisch significant verband bestaat. Alleen bij de criteria: 'publiek benoemen in recensie', 'negatief over High Art', 'vooroordelen recensent besproken', 'rekening houden met publiek', 'kritische methode' en 'geen spoilers' worden niet aan de voorwaarden voor de Chi-kwadraattoets voldaan omdat de getelde waarden daarvoor te laag zijn. Omdat in dit onderzoek gebruik is gemaakt van dichotome variabelen (komt wel of niet in de recensie voor) kan er niet gebruik worden gemaakt van een t-toets omdat de variabelen hiervoor interval of ratio dienen te zijn. Daarom zal met het significantie uit de chi-kwadraattoets gedaan moeten worden. Om te controleren of de verschillen tussen de verschillende recensenten significant waren is een zogenaamde Anova-berekening uitgevoerd. Om de betrouwbaarheid van het onderzoek verder te controleren, is gebruik gemaakt van een correlatieberekening tussen het aantal woorden in de recensies en de gevonden verschillen. De resultaten van deze toetsen kunnen gevonden worden in deelparagraaf 4.2.5.

3.2 Half gestructureerde diepte-interviews

Als tweede onderzoeksmethode in deze masterthesis is gebruik gemaakt van half gestructureerde diepte-interviews.

3.2.1 Keuze van onderzoeksmethode

Om verder te onderzoeken of ze deze taak kunnen overnemen, is gekeken naar de professionele houding en voorbereiding van de verschillende recensenten. Bereiden de amateurs en semiprofessionals zich op dezelfde manier voor en hebben ze dezelfde professionele houding als de professionele filmrecensenten? Om deze vraag te kunnen beantwoorden moesten de personen zelf worden onderzocht. Omdat er vragen gesteld moesten worden waar de filmrecensenten niet meteen het antwoord op konden weten, is gebruik gemaakt van interviews om de antwoorden te achterhalen. Er diende namelijk kwalitatieve informatie gewonnen te worden over de filmrecensenten zelf, wat het beste bereikt kon worden via een kwalitatief interview met een interactionele uitwisseling en een informeel karakter (Wester, Renckstorf, & Scheepers, 2006, p. 514). De resultaten uit de interviews zijn ook gebruikt om een redenering te vinden voor de uitkomsten van de inhoudsanalyse.

3.2.2 Dataverzameling

Er zijn interviews gehouden met 2 amateur recensenten, 2 semiprofessionele recensenten en 2 professionele recensenten. Dit komt uit op een totaal van 6 interviews. Uit deze interviews is informatie vrij gekomen die de gevonden verschillen en overeenkomsten in de inhoudsanalyse zouden kunnen verklaren. De recensenten zijn geselecteerd via contacten die opgedaan zijn tijdens persvoorstellingen. De ene helft van de geïnterviewden moest voor een meer kunstzinnig publiek schrijven terwijl de andere helft meer voor een populair publiek moest schrijven. De geïnterviewden zijn: Kevin Toma van de Volkskrant (Cinema.nl), Arjan Wellus van Film 1, Karin Broere van Ze.nl, Peter Breuls van Fok.nl, Jan van Hoek die vaak op IMDB schrijft en Tim Geurts die een eigen filmblog heeft.

Er is gebruik gemaakt van semigestructureerde diepte-interviews waarin een topiclijst als gids werd gebruikt maar de rest van het interview open was. De topiclijst is aangepast aan de uitkomsten van de inhoudsanalyse zodat de verschillen tussen de diverse recensenten in het interview naar voren kwamen. Omdat er al aardig wat ervaring is opgedaan met het schrijven van filmrecensies, kon er een goede dialoog tussen de interviewer en de geïnterviewde ontstaan waarin veel informatie vrijkwam.

De interviews zijn met toestemming van de geïnterviewden opgenomen met behulp van een opnamerecorder. De interviews hebben plaatsgevonden in een sociale omgeving waar het niet al te druk was, maar wel een informele sfeer heerste. Dit heeft de openheid van de geïnterviewden bevorderd zodat er samen met hen een antwoord gevonden kon worden op de vragen van het onderzoek. Tijdens de interviews werd vooral geconcentreerd op de manier waarop de recensenten hun recensies schrijven, hun houding tegenover film, hun houding tegenover filmrecensies en de echte (diepere) reden waarom de verschillende filmrecensenten recensies schrijven.

Er is rekening gehouden met de subjectiviteit van de onderzoeker. Tijdens de interviews is niet de discussie aangegaan maar is gevraagd naar de gedachtes en gevoelens van de geïnterviewden. Tijdens de interviews is er tevens niet gezocht naar bepaalde aspecten, maar heeft de onderzoeker een open houding aangenomen. Om de geïnterviewden alle ruimte te geven om met hun verhaal te komen, zijn er stiltes laten vallen. Daarnaast is er geoefend met het houden van interviews zodat de interviewer goed voorbereid was. Omdat er gestructureerd dezelfde manier van interviewen en dezelfde interviewregels werden gebruikt, is het interview betrouwbaar en valide te noemen.

3.2.3 Data-analyse

Er is gebruik gemaakt van transcriptie, wat betekent dat de interviews zijn uitgetypt. Uit deze tekst is de belangrijkste informatie uitgefilterd. Met behulp van de topiclijst zijn de belangrijkste

onderwerpen geanalyseerd en is er kort een samenvatting gemaakt van de mening van de geïnterviewde. Gevoelige informatie van de geïnterviewden is confidentieel behandeld en is uit het transcript gehaald.

Vervolgens zijn de belangrijkste quotes uit de interviews geselecteerd en zijn deze aan de samenvattingen toegevoegd. Er is vooral gekeken naar de manier waarop de geïnterviewden hun recensies schrijven, wat hun houding tegenover film is, wat hun houding tegenover filmrecensies is en naar hun motivatie. Ook is er gekeken naar een verklaring voor de gevonden verschillen in de uitkomsten van de inhoudsanalyse. Er is verder bekeken of antwoorden overeenkomen door goed te kijken naar het ontstaan van thema's. Er zijn patronen en verbanden gezocht in de uitspraken van de verschillende recensenten door te letten op herhalende antwoorden of juist totaal tegenovergestelde antwoorden. De topiclijst is gebruikt als tool om de interviews uit te schrijven. Zo ontstond er een overzicht van de meningen van de recensenten ten opzichte van elk thema.

Hoofdstuk 4: Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten uit de inhoudsanalyse en de interviews gepresenteerd. De probleemstelling van dit onderzoek betreft het verschil tussen de recensies en de houding van de amateuristische, semiprofessionele en professionele filmrecensent. Als eerste zal in dit hoofdstuk de verschillen in inhoud en vorm van de recensies van de filmrecensenten worden weergegeven. Om het verschil in inhoud te bekijken is gekeken naar de High Art en Populaire esthetische criteria die in de recensies voorkomen, en om het verschil in vorm vast te stellen is gekeken naar de vormaspecten die volgens de literatuur gehanteerd worden in filmrecensies van goede kwaliteit.

Eerst zal in paragraaf 4.1 de resultaten van de High Art esthetische criteria worden besproken, gevolgd door de resultaten van de populair esthetische criteria en de resultaten van de journalistieke vormcriteria. In paragraaf 4.2 komen de resultaten uit de interviews aan bod. Eerst worden de resultaten besproken over de houding en voorbereiding van de filmrecensenten, gevolgd door de resultaten met betrekking tot de verschillende criteria.

4.1 Resultaten uit de inhoudsanalyse

In deze paragraaf wordt antwoord gegeven op de derde deelvraag over het verschil in inhoud en vorm tussen recensies van professionals, semiprofessionals en amateurs. Eerst zullen de resultaten met betrekking tot de High Art criteria worden besproken, gevolgd door de resultaten met betrekking tot de populaire criteria en de resultaten met betrekking tot de vormcriteria. Per soort criteria zal begonnen worden met een korte analyse over welke recensent over het algemeen het hoogste scoort, gevolgd door een analyse per significant en relevant aspect. Vervolgens wordt er ook de niet-significante maar wel relevante resultaten besproken en komen de resultaten met betrekking tot de kritische methode aan bod. Als laatste wordt in paragraaf 4.1 de Anova toets en correlatietoets besproken.

4.1.1 Resultaten High Art criteria

Tabel 4.1: Resultaten High Art criteria (in percentages)

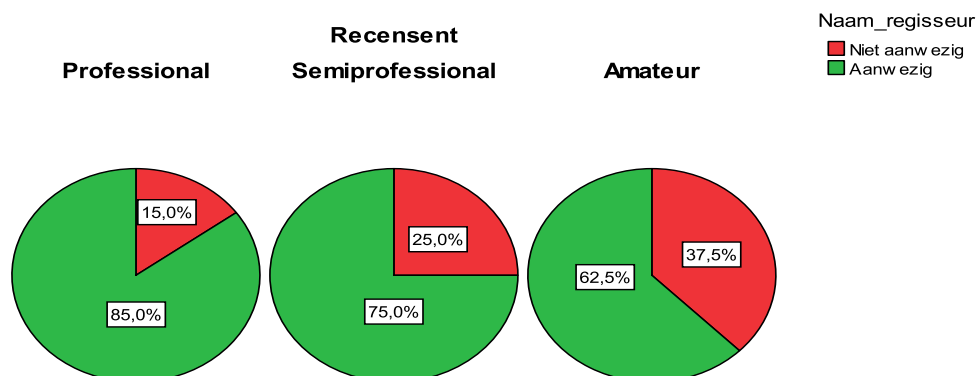
High Art criteria	Professional	Semiprofessional	Amateur	Chi square
HA term	30% (12)	37,5% (15)	32,5% (13)	0,769 (NS)
Naam regisseur	85% (34)	75% (30)	62,5% (25)	0,070 (NS)
Meeste woorden regisseur	62,5%(25)	52,5% (21)	22,5% (9)	0,001 (S)
Benoemen co-creator	25% (10)	22,5% (9)	15% (6)	0,518 (NS)

Vergelijking regisseur	17,5% (7)	23,1% (9)	2,5% (1)	0,026 (S)
Vergelijking film	42,5% (17)	60% (24)	25 % (10)	0,007 (S)
Negatief over commercie	10% (4)	15% (6)	12,5% (5)	0,796 (NS)
Complexiteit	35% (14)	22,5% (9)	20% (8)	0,260 (NS)
Interpretatie	43,6 (17)	25% (10)	25% (10)	0,121 (NS)
Positief en negatief commentaar	57,5% (23)	77,5% (33)	47,5% (19)	0,020 (S)
Originaliteit	20% (8)	40% (16)	22,5% (9)	0,092 (NS)
Verwijzing naar High Art	35% (14)	27,5% (11)	27,5% (11)	0,700 (NS)
Totaal	38,54% (185)	40% (193)	26,5% (126)	-

Op het gebied van de High Art discours doet de semiprofessional niet onder voor de professionele filmrecensent. Over het algemeen scoren de semiprofessional en de professional ongeveer even hoog, met een klein voordeel voor de semiprofessional. De semiprofessional maakt meer vergelijkingen met regisseurs, meer vergelijkingen met films en ze belichten vaker zowel de positieve als de negatieve punten van een film. Toch hebben ze minder aandacht voor de regisseur dan de professionele recensent. De amateurs scoren op de High Art criteria een stuk lager dan de professional en de semiprofessional. In de meeste recensies van amateurs wordt bijvoorbeeld zeer weinig een vergelijking met een andere film of regisseur gemaakt, wordt er alleen de positieve of negatieve kanten van een film belicht en krijgt de regisseur weinig aandacht.

Naam regisseur

Grafiek 4.1 Resultaten criterium 'Naam regisseur'

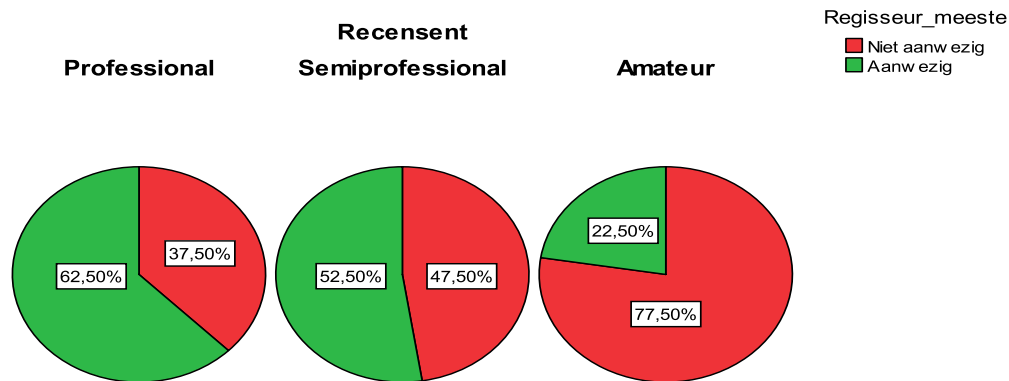

De professionele recensent benoemt het meeste de regisseur in de recensie, in 85% van de recensie benoemen zij de recensent. Terwijl de semiprof in 75% van de recensies de regisseur benoemen en de amateurs in 62,5% van hun recensies de regisseur. Deze resultaten zijn net niet statistisch significant. Volgens Baumann is kunst pas legitiem als de naam van de artiest erkenning krijgt van de

kunstkritici (Baumann, 2001). Dus de professionele recensent lijkt de filmkunst het meest legitiem te maken.

Meeste woorden regisseur

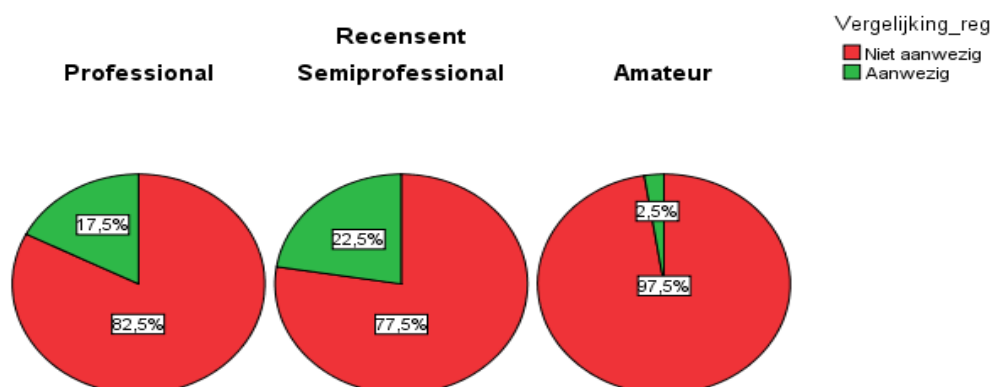
Grafiek 4.2 Resultaten criterium 'Meeste woorden regisseur'

Professionele recensenten zien met 62,5% in hun meeste recensies de regisseur als de belangrijkste persoon, gevolgd door semiprofessionele recensenten die in 52,5% van hun recensies de regisseur als belangrijkste persoon beschouwen. Amateur recensenten zien in veel minder (22,5%) recensies de regisseur als belangrijkste persoon. Ook hier lijken de professionals film het meeste als een legitieme kunst te maken.

Vergelijking regisseur

Grafiek 4.3 Resultaten criteria 'Vergelijking regisseur'

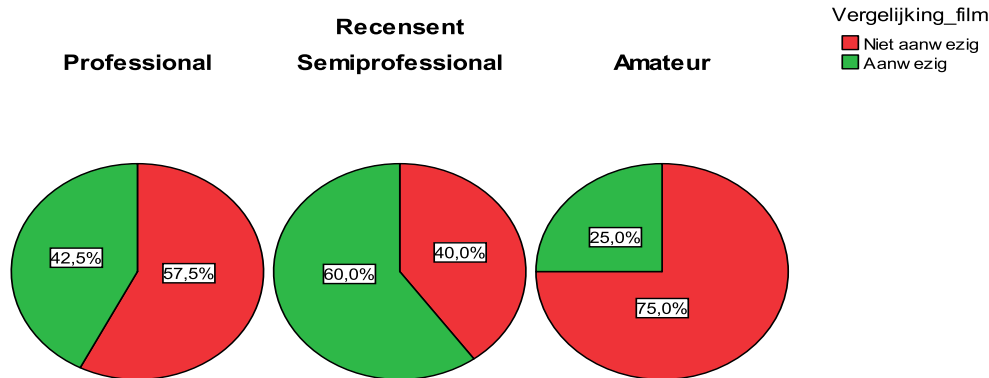

De semiprofessionaal maakt in 22,5% van zijn recensies vergelijkingen tussen regisseurs, terwijl de professional dit in 17,5% van zijn recensies doet en de amateur in maar 2,5% van zijn recensies. Films dienen volgens Baumann (2001) in een historische context worden gezien als het besproken wordt in de High brow kunstkritiek. Een manier daarvan is om vergelijkingen te maken tussen regisseurs. Dus het lijkt alsof semiprofessionals met betrekking tot dit aspect meer een High brow kritiek hanteren

dan professionals en amateurs, al is het verschil tussen professionals erg klein en is het verschil met de amateurs zeer groot te noemen.

Vergelijking film

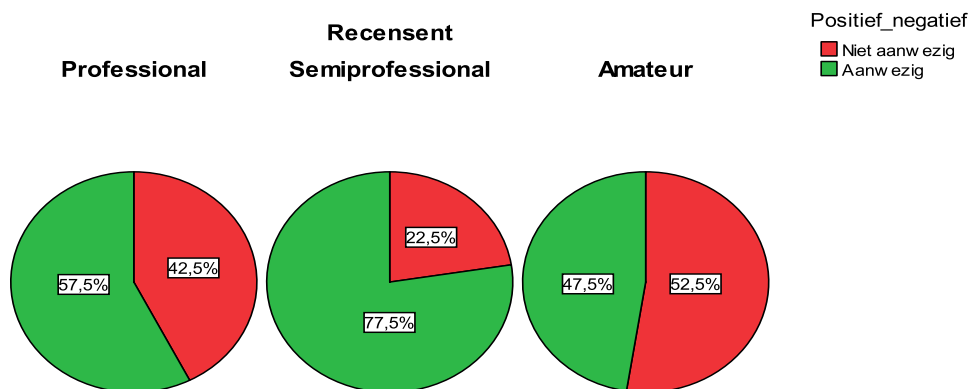
Grafiek 4.4 Resultaten criteria 'Vergelijking met andere films'

In 60% van de recensies van semiprofessionele recensenten wordt de film vergeleken met andere films, terwijl dit in 42,5% van de recensies van professionele recensenten wordt gedaan en maar in 25% van de recensies van amateurs. De vergelijkingen kunnen zowel met films van dezelfde regisseur of met films van andere regisseurs zijn. Ook het vergelijken met films is een manier om een film in een historische context te plaatsen, wat past bij een Highbrow kunstcritiek (Baumann, 2002). De semiprofessional lijkt met deze variabele dus ook meer een High Art discours te volgen dan professionals en amateurs. Hier lijkt alleen het verschil met professionals betrekkelijk groot en met de amateurs nog groter.

Positief en negatief commentaar

Grafiek 4.5 Resultaten criteria 'Positief en negatief commentaar'

De semiprofessionals belichten veruit in de meeste recensies de zaak van zowel de positieve als de negatieve kant. In 77,5% van de recensies van de semiprofessionals in dit onderzoek, gebruiken zij

zowel positief als negatief commentaar over de film. De professionals doen dit in een vijfde minder van hun recensies, namelijk 57,5%, terwijl de amateurs dit in 47,5% van hun recensies doen. Omdat kunst als complex moet worden beschouwd, moet volgens Baumann (2001) een High art discours de film ook niet te simpel beoordelen en zowel positieve als negatieve punten van de film bespreken (Baumann, 2001). Hierdoor lijken de semiprofessionals meer een High Art discours te volgen.

Niet significante resultaten

De semiprofessional bespreekt in twee keer zoveel recensies (40%) de originaliteit van een film dan de professionele recensent (20%). Zelfs de amateur bespreekt de originaliteit van een film, meer dan een recensent (22,5%). Van Venrooij en Schmutz (2010) merken op dat het bespreken van de originaliteit van een mediaproduct kan duiden op een puur esthetische behandeling. Op dit aspect lijkt het alsof semiprofessionals meer neigen naar een High Art discours.

Ondanks dat de resultaten met betrekking tot de variabele 'High Art termen' niet statistisch significant zijn, wordt wel duidelijk dat ook amateurs High Art termen kunnen gebruiken, net als professionele en semiprofessionele recensenten dat doen. Volgens Baumann is een High Art vocabulaire een verschijnsel van kritiek op kunst (Baumann, 2001, p 413). Dit betekent dat ook amateuristische recensies de indruk kunnen wekken bij lezers dat ze een deskundig oordeel lezen over een kunstwerk. Tevens valt op dat bij het bespreken van de complexiteit en de interpretatie van de film, de professionals hoger scoren dan de semiprofessional en amateur. Op complexiteit scoren de professionals 12,5% hoger dan de semiprofessional en 15% hoger dan de amateur en op interpretatie scoren de professionals 28,5% hoger dan de andere recensenten. De semiprofessionals lijken op dit gebied meer op amateurs dan op professionals. Als er gekeken wordt naar de theorie, dan bespreken de professionals de films minder simpel (Bourdieu, 1984) als de andere recensenten en zien films minder als entertainment maar meer als stof om over na te denken (Baumann, 2001).

4.1.2 Resultaten Popular Art criteria

Tabel 4.2: Resultaten Popular Art criteria (in percentages)

Popular Art criteria	Professional	Semiprof	Amateur	Chi 2 *
Meeste woorden acteur	20% (8)	35,5% (13)	52,5% (21)	0,009 (S)
Entertainment	25% (13)	35% (14)	37,5% (15)	0,450 (NS)
Commercieel	15% (6)	22,5% (9)	20% (8)	0,686 (NS)
Benoemen publiek	10% (4)	10% (4)	15% (6)	0,724 (NS)
Functie van genre benoemt	30% (12)	42,5% (17)	27,5% (11)	0,313 (NS)

Negatief over High Art	2,5% (1)	2,5% (1)	12,5% (5)	0,088 (NS)
Totaal	18,3% (44)	24,17% (58)	27,5% (66)	-

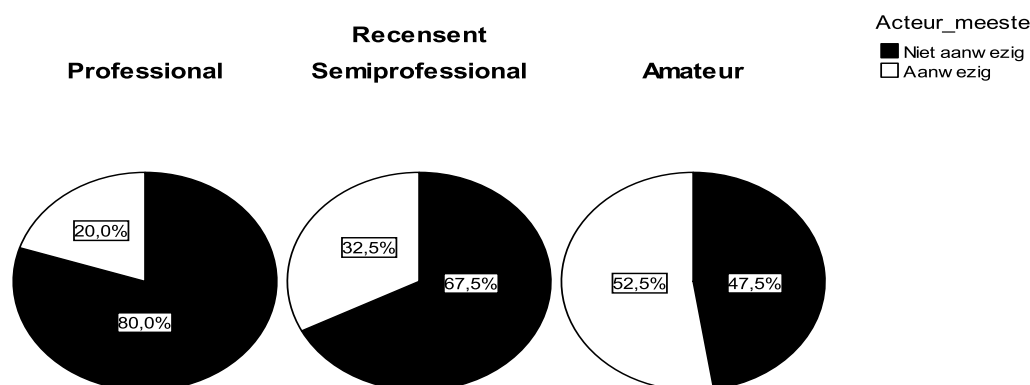
*S= significant

NS= Niet significant

Op de populaire criteria scoren de amateurs het hoogste. Zij besteden bijvoorbeeld in de meeste recensies, de meeste aandacht aan de acteurs. De amateur scoort dus ook hoger dan de professionele recensent, terwijl verwacht werd dat amateurs op geen enkel gebied hoger zou scoren dan de professionele recensent. Als er gekeken wordt naar het verschil tussen de semiprofessionals en professionals, dan scoren ook de semiprofessionals hoger op het gebied van een populair esthetisch discours dan de professionals.

Meeste woorden voor de acteur

Grafiek 4.6 Resultaten criteria 'Meeste woorden acteur'

De amateur filmrecensent gebruikt in 21 van de 40 recensies (52,5%) de meeste woorden voor de acteur en beschouwt daarmee de acteur als belangrijkste actor om te bespreken in de recensie. De semiprofessional heeft in 13 (32,5%) recensies de meeste woorden over voor de acteur, en de professional heeft dit in 8 recensies (20%). Door acteurs het meeste te bespreken in een recensie, keren recensenten eigenlijk de rug toe van de auteurtheorie. De rug toe keren van de auteurtheorie is volgens Bourdieu een kenmerk van een populair esthetisch discours (Bourdieu, 1984). Acteurs zijn de directe verbinding met een film waar de regisseurs bij het kijken van een film niet opvallen. Hierdoor wordt de film niet op een complexe, maar meer op een algemene, simpele manier bekeken. De amateur recensent maakt met betrekking tot dit criterium dus het meest gebruik van een populair discours, gevolgd door de semiprofessional en de professional het minst gebruik maakt van een populair esthetisch discours op dit aspect.

Niet significante resultaten

Er werd verwacht dat de variabele 'Entertainment' vaker zou voorkomen omdat de entertainmentwaarde van de film vaak centraal staat in een recensie, vooral die van amateurs. Het verschil tussen het gebruik van dit criterium tussen de recensenten is klein, maar er kan wel gezegd worden dat de professionals iets minder op de entertainmentwaarde letten dan de andere recensenten. De semiprofessionals scoren het hoogst met betrekking tot het criterium 'functie van genre'. Zij maken het meest gebruik van woorden zoals 'hilarisch', 'komisch', 'grappig', 'eng', 'spannend' of 'hartverwarmend' in hun recensies. Door dit woordgebruik besteedt de recensent aandacht aan de functie van de film en niet de vorm, waardoor hij/zij een populair esthetisch discours volgt (Bielby, Moloney, & Ngo, 2005). Het criterium 'negatief over High Art komt zeer weinig voor in de onderzochte recensies. Er wordt dus erg weinig negatief gedaan over Hoge Kunst door de recensenten. Toch zijn de amateurs met 5 van de 40 recensies (12,5%) het meest negatief over High Art, terwijl de professional en semiprofessional bijna nooit (1 van de 40) negatief zijn over High Art. Het lijkt erop alsof ze potentieel kunstzinnig publiek niet willen afschrikken.

4.1.3 Resultaten journalistieke vormcriteria

Tabel 4.3: Resultaten journalistieke vormcriteria

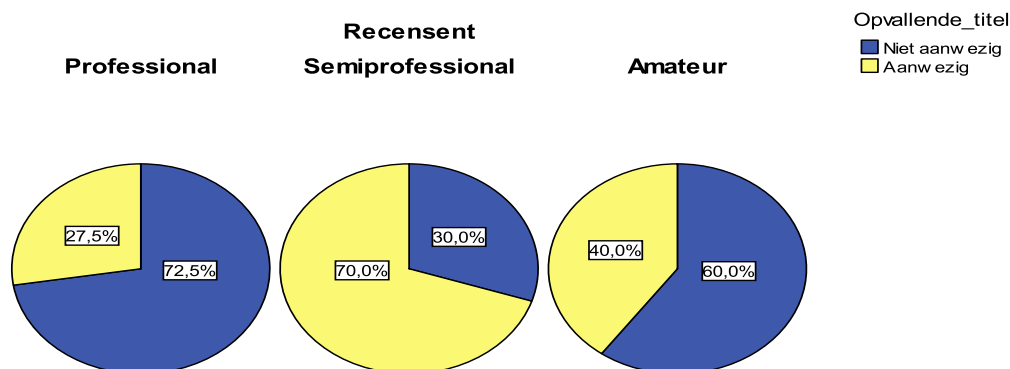
*S= significant NS= Niet significant

Vormcriteria	Professional	Semiprof	Amateur	Chi 2 *
Titel	50% (20)	35% (14)	57,5% (23)	0,122 (NS)
Naam film valt op	27,5% (11)	70% (28)	40% (16)	0,000 (S)
Informatie over film	42,5% (17)	32,5% (13)	17,5% (7)	0,051 (S)
Introductie	72,5% (29)	70% (28)	22,5% (9)	0,000 (S)
Synopsis	87,5% (35)	92,5% (37)	70% (28)	0,018 (S)
1 onderwerp per alinea	15% (6)	52,5% (21)	47,5% (19)	0,001 (S)
Derde persoon	95% (39)	82,5% (33)	32,5% (13)	0,000 (S)
Beeldspraak	30% (12)	12,5% (5)	10% (4)	0,037 (S)
Conclusie	60% (24)	90% (36)	67,5% (27)	0,080 (S)
Waardeoordeel	97,5% (39)	77,5% (31)	77,5% (31)	0,018 (S)
Lengte tussen 400 en 600 woorden	45% (18)	32,5% (13)	30% (12)	0,325 (NS)
Vooroordelen besproken	2,5% (1)	7,5% (3)	12,5% (5)	0,237 (NS)
Geen drogredenering	87,5% (35)	90% (36)	62,5% (25)	0,003 (S)
Geen spelfouten	95% (38)	77,5% (31)	57,5% (23)	0,000 (S)
Genre benoemt	52,5% (21)	65% (26)	32,5% (13)	0,014 (S)
Rekening met doel film	92,5% (37)	97,5% (39)	87,5% (35)	0,237 (NS)
Geen spoilers	100% (40)	92,5% (37)	80% (32)	0,007 (S)
Totaal	62,1% (422)	68,7% (467)	47,4% (322)	-

De semiprofessionele filmrecensent scoort het hoogste op de vormcriteria. De recensies van semiprofessionals bevatten bijvoorbeeld het vaakst een opvallende naam van de film, een synopsis, het genre van de film, goede alinea's en een conclusie. Toch wordt in hun recensies minder vaak gebruik gemaakt van een waardeoordeel, beeldspraak, een rijtje informatie over de film en de derde persoon, dan de professionals. Ook bevatten ze meer spelfouten en spoilers dan de recensies van de professionals. Ook bij de vormcriteria scoren de amateuristische filmrecensenten veel lager dan de professional en semiprofessionaal. Amateurs maken veel minder gebruik van een introductie en synopsis, zorgen veel minder voor een dik of schuin gedrukte filmnaam, benoemen veel minder de genre van de film, hebben ongegronde meningen, maken meer spelfouten en hun recensies bevatten meer spoilers.

De naam van de film valt op

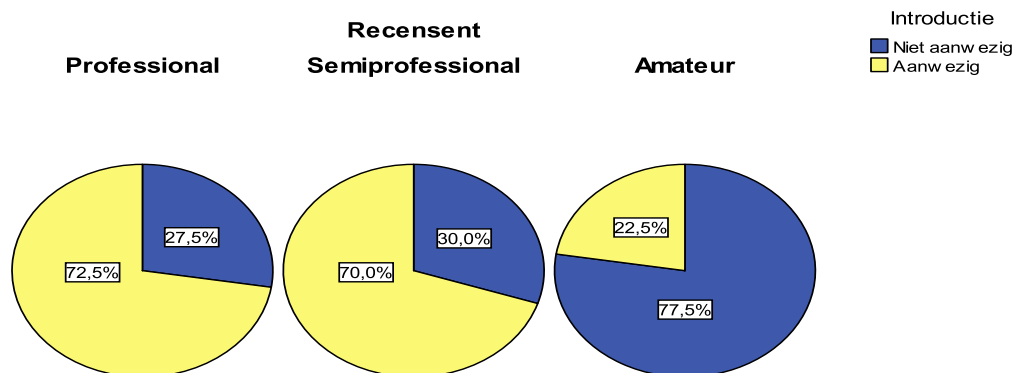
Grafiek 4.7 Resultaten criterium 'Opvallende titel'

De semiprofessionals geven veruit in de meeste recensies de naam van de film een opvallende kenmerk door het bijvoorbeeld dik of schuin te drukken, een kleur te geven of tussen aanhalingstekens te plaatsen. De semiprofessionals doen dit in 28 van de 40 (70%) recensies, terwijl de amateurs dit in 16 recensies (40%) doen en de professionals in 11 recensies (27,5%) doen. Dit laat zien dat semiprofessionals de filmrecensie zo leesbaar mogelijk voor hun publiek willen maken, terwijl de andere recensenten toch achter blijven op dit gebied. Zij hanteren dit stijlprincipe veel minder dan de semiprofessionele recensent die dus meer voor het publiek lijkt te schrijven dan de andere recensenten.

Introductie

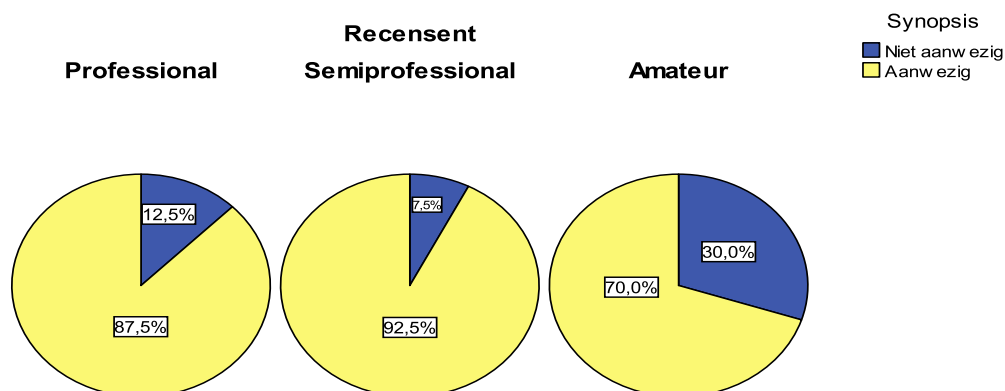
Grafiek 4.8 Resultaten criteria 'Introductie'

De professionals (72,5%) en de semiprofessionals (70%) geven het vaakst een korte introductie aan de recensie, terwijl de amateurs (22,5%) dit veel minder doet. Een recensie beginnen met een introductie lijkt dus belangrijk voor professionele en semiprofessionele recensenten, maar niet zo belangrijk dat dit verplicht is in alle recensies. Amateurs beginnen veelal meteen met een synopsis van de film. Dit laat zien dat de professionals en semiprofessionals beiden zoveel mogelijk lezers naar hun recensie willen trekken, aangezien een introductie als aanzetter dient om verder te lezen (Kussendrager & Van der Lugt, 2007).

Synopsis

Grafiek 4.9 Resultaten criteria 'Synopsis'

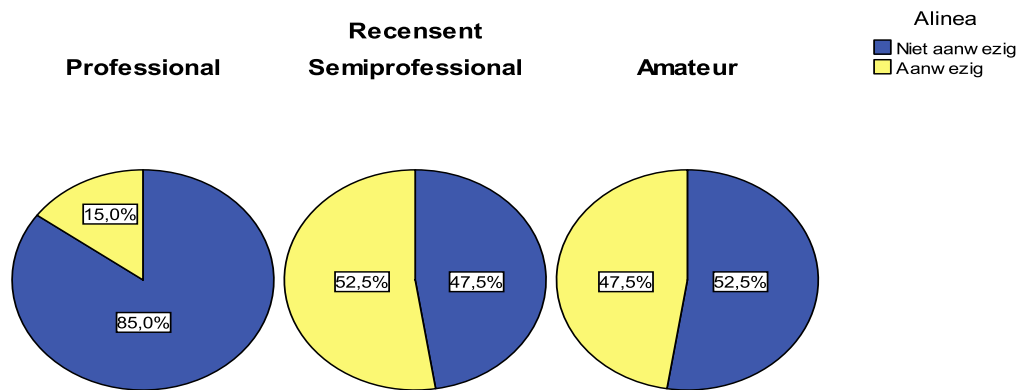

37 van de 40 recensies (92,5%) van de semiprofessionals bevat een korte samenvatting van het plot van de film. De recensies van professionals bevatten bijna even vaak (87,5%) een synopsis, terwijl de recensies van amateurs veel minder vaak (27,0%) een synopsis bevatten. Dit zou te maken kunnen hebben met het feit dat er op IMDB al veel over de film vermeld staat zodat de gemiddelde gebruiker van de site al weet waar de film over gaat, en de user review dit niet meer hoeft te vermelden. Toch plaatsen ook sommige user reviewers op IMDB nog een korte synopsis van de film. Ook dit criterium

wijst erop dat de semiprofessionals zich meer dan de andere recensenten richten op de leesbaarheid van de recensie voor het publiek.

Alinea- indeling

Grafiek 4.10 Resultaten criteria 'Alinea'

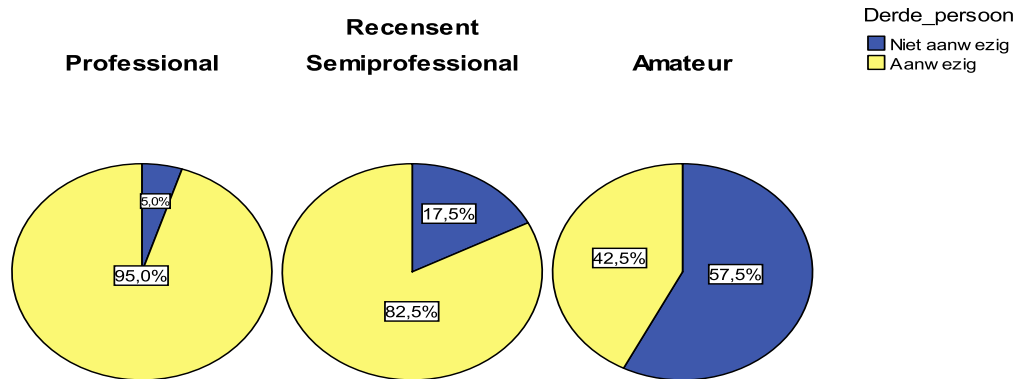

De semiprofessionals maken het vaakst gebruik van een goede alinea-indeling, namelijk bij 21 van de 40 (52,5%) recensies. De amateurs komen daar dichtbij in de buurt, met 19 recensies (47,5%), terwijl professionals, met 6 recensies (15%) ver van dit aantal verwijderd is. Wat opvalt bij de resultaten van dit criterium is dat de professionele filmrecensenten heel onprofessioneel omgaan met het schrijven van alinea's. Ze gebruiken bijvoorbeeld twee zinnen gevolgd door een witregel of springen van de hak op de tak in alinea's. Dit heeft voor een deel te maken met de ruimte die sommige professionals hebben voor een recensie die zowel op internet als in de krant wordt geplaatst. Maar niet alleen de internetsites voor kranten doen dit, ook Nu.nl doet dit bijvoorbeeld. Misschien heeft het te maken met de manier waarop oude rotten in het vak gewend zijn om te schrijven voor printmedia en ze zich weinig kunnen aanpassen aan het schrijven op internet. Ook kan het te maken hebben met de publiek gerichtheid. Waar semiprofessionals vooral richten op het publiek, en het aantrekkelijk maken om te lezen, willen professionals vooral hun eigen verhaaltje maken, dat anders is dan die van andere professionele recensenten.

Geschreven in derde persoon

De professionele recensent maakt het minst gebruik van de woorden 'ik' of 'jij' en is het vaakst geschreven in de derde persoon. 38 van de 40 (95%) recensies van professionals zijn in deze stijl geschreven, terwijl 33 (82,5%) recensies van de semiprofessionals en maar 17 (42,5%) van de recensies van amateurs op deze manier zijn geschreven.

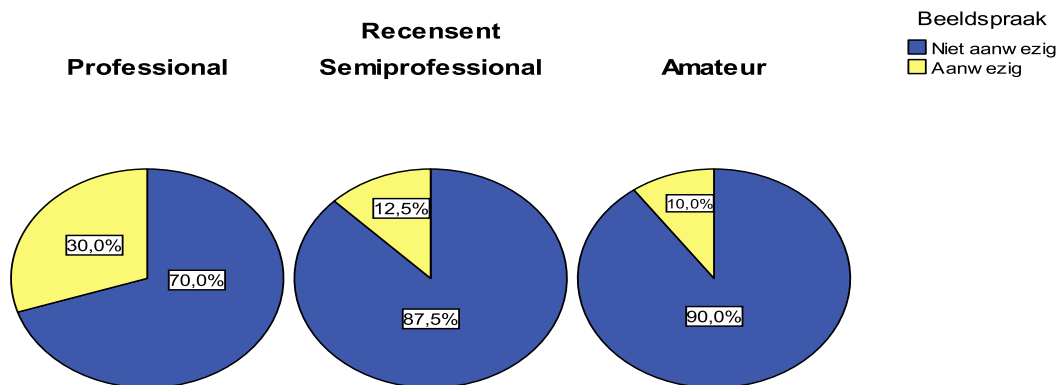
Grafiek 4.11 Resultaten criterium 'In derde persoon geschreven'

De professional lijkt met dit stijlprincipe het meeste afstand te scheppen van de lezer en zorgt ervoor dat de recensie meer om de film draait en niet om de recensent (Benjamin, 2000), wiens recensie hierdoor meer op een professionele afweging lijkt dan op een persoonlijke mening.

Beeldspraak

Grafiek 4.12 Resultaten criterium 'Gebruik van beeldspraak'

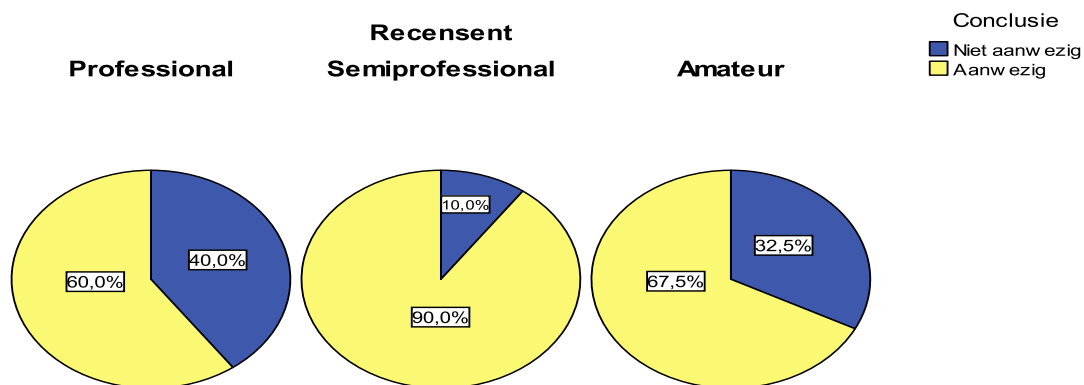
De professionals gebruiken veruit het vaakste beeldspraak in recensies. In 12 van de 40 (30%) van de recensies van professionals wordt beeldspraak gebruikt, terwijl in 5 recensies (12,5%) van semiprofessionals en 4 (10%) recensies van amateurs figuurlijk wordt gesproken. Beeldspraak is een manier om eruditie te laten zien (Lernout, 1999) en het lijkt erop alsof de professional de semiprofessionaal dit het meeste wil laten zien en zich het meeste wil bewijzen tegenover het publiek.

Conclusie aan het eind

De semiprofessionals maken het meest gebruik van een conclusie aan het einde van hun recensie. In 36 van de 40 recensies (90%) van semiprofs staat een conclusie aan het eind, terwijl een dergelijke conclusie in 27 recensies (67,5%) van amateurs en in 24 recensies (60%) van professionals staat. Het

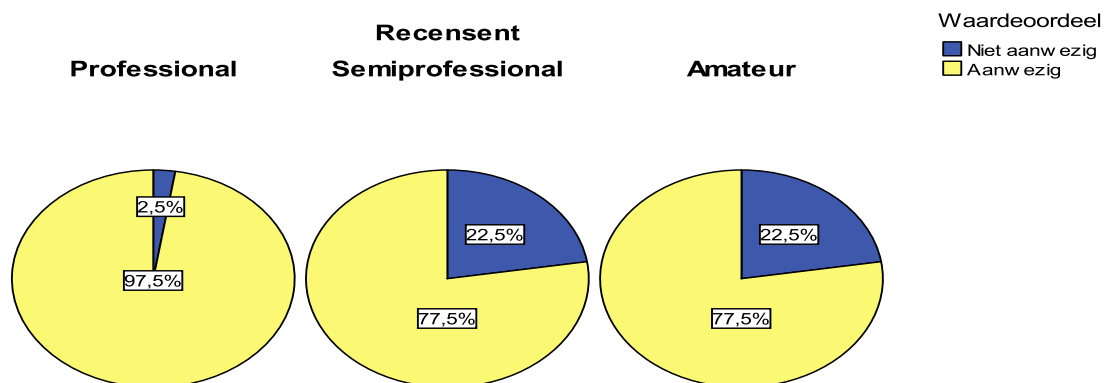
is erg opvallend dat de professionele recensenten het vaak niet nodig vinden om een conclusie te geven na een recensie. Dit kan te maken hebben met de instelling tegenover het publiek.

Grafiek 4.13 Resultaten criterium 'Conclusie'

Waardeoordeel

Grafiek 4.14 Resultaten criterium 'Waardeoordeel over film'

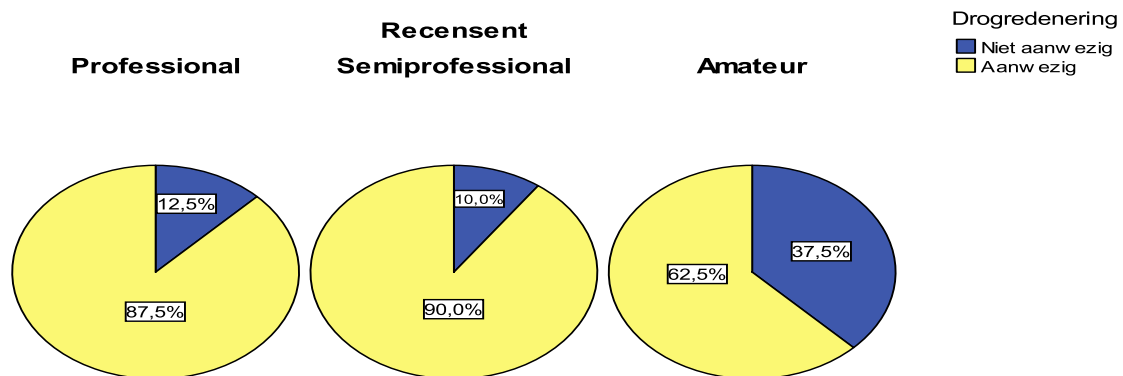

De professionals gebruiken bijna altijd (97,5%) waardeoordelen, terwijl semiprofessionele en amateuristische recensenten ook veel (77,5%) gebruik maken van waardeoordelen. Een waardeoordeel is eenmaal een stijlprincipe die veel wordt gehanteerd, maar professionals lijken hier meer waarde aan te hechten dan de andere recensenten.

De recensie bevat geen drogredenering

Met drogredenering wordt bedoeld dat er iets gezegd wordt zonder dat hier een valide argument bijhoort. Dit komt het vaakst voor bij amateurs (37,5%) terwijl het bij professionals (12,5%) en semiprofessionals (10%) veel minder vaak voorkomt.

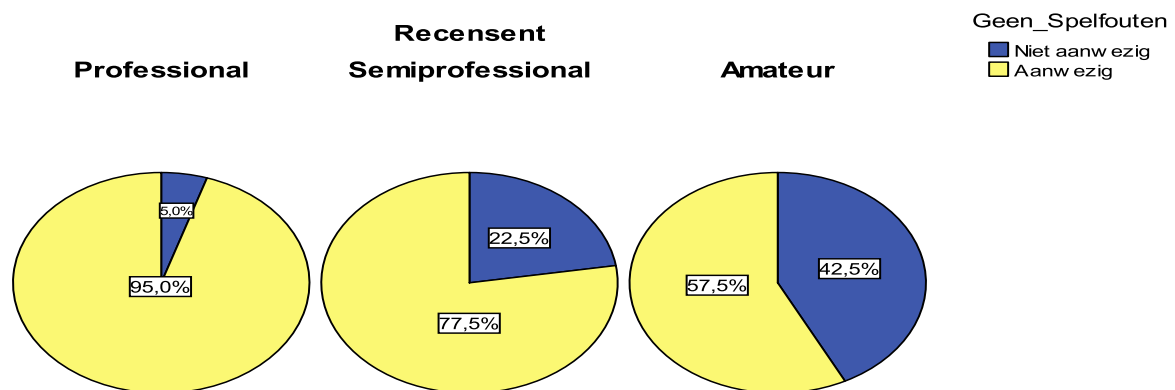
Grafiek 4.15 Resultaten criterium 'Drogredenering'

Dat amateurs meer ongegronde argumenten geven zou te maken kunnen hebben met de instelling van de recensent. Amateurs zouden bijvoorbeeld vaker hun eigen mening belangrijker kunnen vinden dan objectiviteit.

Spelfouten

Grafiek 4.16 Resultaten criterium 'Spelfouten'

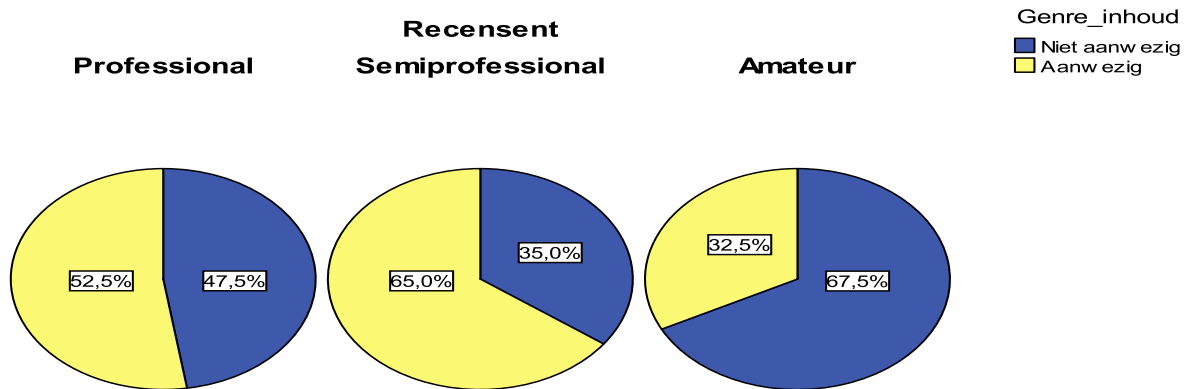
Spelfouten komen zeer weinig (5%) voor in de recensies van professionals, terwijl ze redelijk vaak (22,5%) voorkomen in de recensies van semiprofessionals en geregeld (42,5%) voorkomen in de recensies van amateurs. De redactie van de semiprofessionals lijkt dus minder sterk dan de redactie van de professionals, terwijl de amateurs zelf hun recensies niet grondig genoeg controleren.

Genre film wordt benoemd in recensie

De semiprofessionaal bespreekt het meest (65%) het genre van de film in de recensie, en gaat daarmee het meest professioneel te werk van de recensenten. Terwijl de professionele recensenten ongeveer in de helft (52,5%) van hun recensies het genre van de film benoemen en de amateurs ongeveer in één derde (32,5%) van hun recensies het genre van de film benoemen.

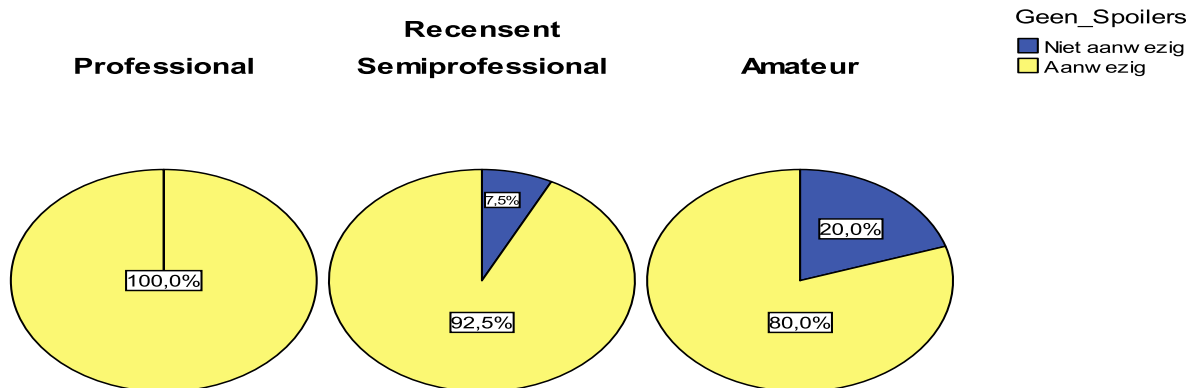
Grafiek 4.17 Resultaten criterium 'Genre'

Amateurs lijken dus de context van de film veel minder belangrijk te vinden dan de andere recensenten. Wat opvalt, is dat de semiprofessional het plaatsen van de film in een genre belangrijker lijkt te vinden dan de professional, waarvan werd verwacht dat hij meer kennis van zaken had en daarom de film beter in een context zou plaatsen dan de semiprofessional.

Geen spoilers

Grafiek 4.18 Resultaten criterium 'Geen spoilers'

Amateurs gebruiken de meeste spoilers (20%), terwijl een paar semiprofessionals spoilers gebruiken (7,5 %) en geen enkele professional (0%) spoilers gebruiken in hun recensie. Amateurs lijken dus het minste waarde te hechten aan het weggeven van een belangrijk deel uit de film aan het publiek in vergelijking met de andere recensenten. Spoilers worden door het publiek verschrikkelijk gevonden en het lijkt erop of de amateurs het minste rekening houdt met de wensen van het publiek. Het lijkt erop of de professionals dit een zeer belangrijke stijlprincipe vinden waar zwaar op wordt gecontroleerd door de redactie, terwijl de redactie van de semiprofessionals hier iets meer flexibel in zijn

Niet significante resultaten

De gemiddelde lengte van de professionele recensent is 436 woorden per recensie(435,6) en de gemiddelde lengte van de recensies van amateurs zijn 454 (454.275) woorden per recensie. De gemiddelde lengte van de recensies van semiprofessionals is een stuk hoger, met 625 (625,475) woorden per recensie. Dit verschil zou veroorzaakt kunnen zijn door de vormeisen van de redactie, maar zou ook veroorzaakt kunnen zijn doordat de semiprofessionals gewoon meer informatie over de film willen geven aan het publiek.

4.1.4 resultaten kritische methode

Tabel 4.4: Resultaten kritische methode

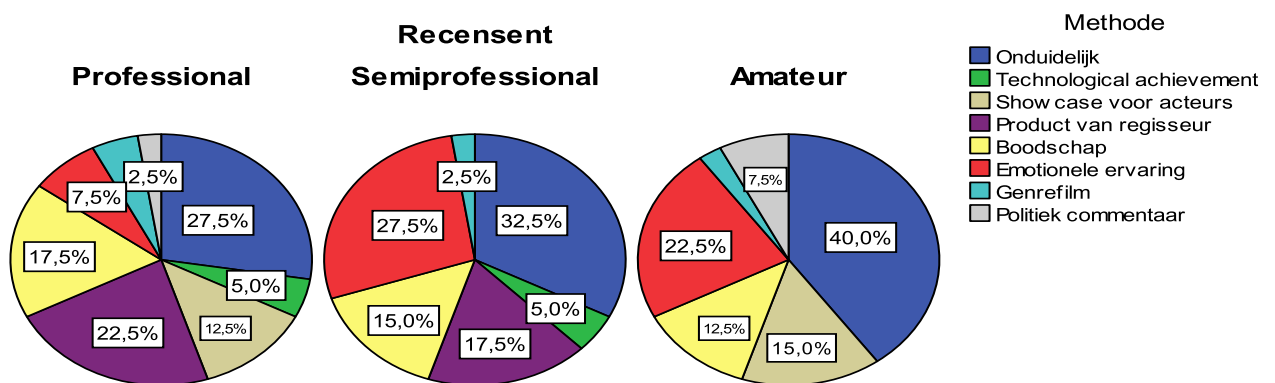
Kritische methode	Professional	Semiprofessional	Amateur
Onduidelijk	27,5 %% (11)	32.5% (13)	40% (16)
Technological achievement	5% (2)	5% (2)	0% (0)
Showcase voor de acteurs	12,5% (5)	0% (0)	15% (6)
Product van regisseur	22,5% (9)	17,5% (7)	0% (0)
Boodschap voor de samenleving	17,5% (7)	15% (6)	12,5% (5)
Emotionele ervaring	7,5% (3)	27,5% (11)	22,5% (9)
Genrefilm	5% (2)	2,5% (1)	2,5% (1)
Politiek commentaar	2,5% (1)	0% (0)	7,5% (3)
Psychoanalyse	0% (0)	0% (0)	0% (0)
Totaal	100% (40)	100% (40)	100% (40)

Aan de kritische methodes die gebruikt zijn door de recensenten valt als eerste op dat het in de meeste gevallen onduidelijk was welke methode een recensent gebruikt. De recensenten bespreken vooral van alle onderwerpen een beetje. Dit lijkt dus meer de trend te zijn, dan het aanhouden van vooral 1 methode/onderwerp. Vooral voor amateurs (40%) lijkt dit de trend, gevolgd door de semiprofessional (32,5%) en de professional (27,5%). De methode waar de professional het meeste gebruik van maakt is de Product van de regisseur-methode, terwijl de semiprofessional en amateur vooral gebruik maken van de emotionele ervaring-methode.

Wat verder opvalt is dat geen enkele recensent (0%) gebruik heeft gemaakt van de Psychoanalyse methode en dat er maar weinig recensenten gebruik maken (3,3%) van Politiek commentaar, Genrefilm en Technological methodes. Ook wordt er niet veel gebruik gemaakt van de Showcase voor de Acteurs. De semiprofessionals in dit onderzoek gebruiken deze methode zelfs helemaal niet. De methode waar de professionals het meest (22,5%) gebruik van maken is de Product van de regisseur-methode. Ook de semiprofessionals maken geregeld (17,5%) gebruik van

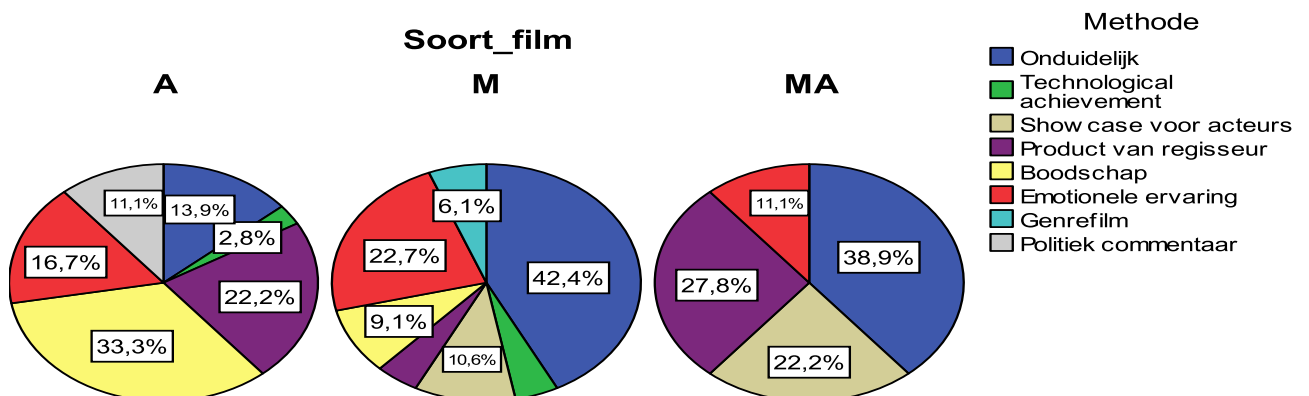
deze methode, terwijl de amateurs geen enkele keer (0%) gebruik hebben gemaakt van deze methode. De semiprofessionals en amateurs maken met respectievelijk 27,5% en 22,5% vooral gebruik van de Emotionele ervaring-methode, terwijl de professionals deze methode in verhouding maar weinig (7,5%) gebruik maken van deze methode. De professionals lijken dus meer High Art met betrekking tot deze variabele. Zij bespreken liever de film aan de hand van de achtergrond van de regisseur (link met interviews) terwijl de semiprof en amateur meer ingaan op de emoties die de films kunnen opwekken, wat dichterbij het populair esthetisch discours ligt.

Grafiek 4.19 Resultaten criterium 'Kritische methode'

Arthouse films worden in filmrecensies het meeste (33%) als films met een boodschap behandeld, terwijl mainstream films in filmrecensies het meeste (22,7%) als emotionele ervaring worden behandeld. Films waar de grens tussen mainstream en arthouse klein is, worden in de meeste (27,8%) recensies behandeld als product van de regisseur. Doordat de invloed van de regisseur zo groot is, is het misschien moeilijk om de film als mainstream of arthouse te zien.

Grafiek 4.20 Gebruik 'Kritische methode' in Arthouse en Mainstream films

4.1.5 Toetsen

Om te berekenen of er echt een significant verschil is tussen de recensenten over het totaal van High Art, Populaire en Vormcriteria, is er een zogenaamde ANOVA berekening gedaan.

Tabel 4.4: Significantie per soort criteria

Soort criteria	Toetsingsgrootheid (F)	Significantie
High Art criteria	8,360	0,000
Populaire criteria	3,726	0,027
Vormcriteria	26,349	0,000

Hoe groter de toetsingsgrootheid (F) is dan 1, hoe kleiner de kans dat het verschil door toeval wordt veroorzaakt. De professionele, semiprofessionele en amateurrecensent verschillen dus met een betrouwbaarheid van 95%, significant van elkaar op zowel High Art criteria, Populaire criteria en Vormcriteria. De semiprofessional scoort het hoogste op de High Art discours en op de vormcriteria, terwijl de amateur het hoogst scoren op de populair esthetisch discours.

De betrouwbaarheid van het onderzoek zou in gevaar kunnen komen doordat het aantal woorden de verschillen in resultaten voor een groot deel zouden kunnen verklaren. Daarom is door middel van correlatie bekeken in hoeverre er een verband is tussen het aantal woorden en het verschil tussen de verschillende soorten recensenten.

Tabel 4.5: Correlatie met aantal woorden

Soort criteria	Correlatiecoëfficiënt (r)	Significantie
High Art criteria	0,476	0,000
Populaire criteria	0,150	0,101
Vormcriteria	0,168	0,067

Er kan gezegd worden dat er een zwak verband bestaat tussen het aantal woorden en de High Art criteria. De verklaarde variantie is ($0,476^2 = 0,23$) 23%, dus 23% van de verschillen in de HA criteria word veroorzaakt door het aantal woorden. De andere correlatiecoëfficiënten zijn niet significant, maar laten zeer zwakke verbanden zien. Het aantal woorden lijkt dus weinig van het verschil tussen de recensies te verklaren, waardoor de resultaten vooral verklaard kunnen worden door het verschil in professionaliteit van de recensenten.

Over het algemeen is het meest opvallende dat semiprofessionale filmrecensenten op elk gebied hoger scoren dan professionals. De verwachting dat professionals op elk gebied hoger scoren wordt niet ondersteund door de resultaten.

4.2 Resultaten Interviews

In deze paragraaf zullen de resultaten uit de interviews worden besproken. Eerst zullen in deelparagraaf 4.5.1 de resultaten besproken worden met betrekking tot de achtergrond, instelling en voorbereiding van de filmrecensenten. Uit deze resultaten komen de verschillende houdingen naar voren van de verschillende filmrecensenten. Vervolgens zullen in deelparagraaf 4.5.2 de resultaten uit de interviews besproken worden die te maken hebben met de significante uitkomsten uit de inhoudsanalyse. Hier wordt dus een koppeling gemaakt tussen de resultaten uit de interviews en de opvallendste resultaten uit de inhoudsanalyse. Na elke quote zal de desbetreffende recensent waar de quote van afkomstig is, aangehaald worden met een letter en een cijfer.

- P1: Professioneel Volkskrant (Cinema.nl) recensent Kevin Toma
- P2: Professioneel Film1 recensent Arjan Wellus
- S1: Semiprofessioneel Ze.nl recensent Karin Broere
- S2: Semiprofessioneel Fok.nl recensent Peter Breuls
- A1: Amateur IMDB recensent Jan van Hoek
- A2: Amateur blog recensent Tim Geurts

4.2.1 Resultaten over achtergrond, instelling en voorbereiding

In deze deelparagraaf wordt antwoord gegeven op de vierde en laatste deelvraag naar het verschil tussen de houding van de recensenten tegenover films en filmrecensies?

Achtergrond

Wat als eerste opvalt, is dat de recensenten erg veel waarde hechten aan hun persoonlijke mening en de redenen waarom ze recenseren erg divers zijn. De geïnterviewde IMDB recensent schrijft bijvoorbeeld filmrecensies als herinnering voor zichzelf, wat een unieke reden lijkt. Wat verder opvalt, is dat de professionele recensenten helemaal niets hebben aangegeven over dat het nu eenmaal hun werk is waarvoor ze betaald krijgen. Het werk als recensent is dan ook voor professionele recensenten een hobby, alleen is hun hobby uitgegroeid tot een betaalde baan en sommigen hebben een opleiding gedaan die aansluit bij deze hobby. Voor de semiprofessionals is de hobby uitgegroeid tot een vrijwillige baan zodat ze wat ervaring op kunnen doen en/of ze een sterke

mening hebben die ze kwijt willen en waarvoor ze validatie zoeken. De semiprofessionals zullen vooral hoogopgeleid moeten zijn, dienen een talent te hebben voor schrijven en dienen een hoge affiniteit te hebben met film. Dit zijn namelijk de voorwaarden voor het aannemen van filmrecensenten voor de meeste internetsites. Amateurs kunnen zowel hoogopgeleide mensen zijn met veel kennis over film, als laagopgeleide mensen die zeer weinig kennis hebben over film. De amateurs hebben geen reacties nodig, maar schrijven vooral voor henzelf om verschillende redenen.

Een professionele recensent dient een zo groot mogelijk referentiekader te hebben en dient zoveel mogelijk zijn beroep uit te oefenen (Lernout, 1999, p 25). Uit de interviews is gebleken dat de professionele recensenten het meeste vertrouwen in hun brede filmkennis hebben en dat ze denken het ruimste referentiekader te hebben. Vooral de recensent die voor de (Volks)krant schrijft, lijkt veel tijd te maken om zijn filmkennis uit te breiden. P1: *"Ik kijk welke films ik gezien heb, welke niet, die bestel ik allemaal, en dan soms koop ik er boeken voor om mij in te lezen, boeken op internet, theorie, achtergrondverhalen, interviews met regisseurs, audiocommentaren op dvd's luisteren, interviews, making of's kijken"*. Hij heeft als enige een filmopleiding gedaan en werkt volledig op het gebied van film. Hij is filmcriticus voor de Volkskrant en Gelderlander, componeert filmmuziek en geeft filmlezingen en inleidende cursussen over filmwetenschap. P1: *"Ik zie ze als dingen die hetzelfde zijn, maar op verschillende manieren. Het doorgeven van mijn filmpassie. De ene keer doe ik dat met woorden, andere keer dat ik ergens sta en de andere keer via muziek"*. De professional die schrijft voor de krant lijkt constant bezig op het gebied van film. Bij de Volkskrant is hij tevens betrokken bij redactievergaderingen en hij ziet de filmafdeling daar echt als een team. Ook de professionele Film 1 filmrecensent lijkt een brede filmkennis en smaak te hebben. Alleen geeft hij toe dat hij er niet zo diep in de filmwereld zit als sommige andere professionele filmrecensenten. Hij werkt naast zijn baan als online filmcriticus 3 dagen per week bij een bank. Ook zijn er geen redactievergaderingen bij Film 1 en beschouwt hij zijn collega's meer als concurrenten. Voor de semiprofessionals is het schrijven van filmrecensies een hobby die ze doen wanneer ze er tijd en zin in hebben, al hebben ze wel een bepaald verantwoordelijkheidsgevoel omdat ze lid zijn van een redactie. Amateurs daarentegen hebben vaak geen externe motivatie om hun recensies te schrijven en schrijven recensies alleen wanneer ze dat willen.

De achtergrond van de professionals lijken dus het meest professioneel omdat ze verplicht zijn om een bepaalde tijd bezig te zijn op het gebied van film en het schrijven van filmrecensies. De semiprofessionals zijn hier vaak minder mee bezig omdat ze weinig verantwoordelijkheden hebben en de amateur heeft helemaal geen verantwoordelijkheden als het aankomt op het kijken van films en het schrijven van filmrecensies. Hierdoor is het referentiekader van semiprofessionals en amateurs vaak minder breed en oefenen ze het vak van recenseren minder uit dan professionals. Een

opvallend punt is verder dat de professional die voor de krant schrijft professioneler lijkt dan de professional die voor een website schrijft.

Instelling over film

Een professioneel filmrecensent dient een zo open mogelijke instelling te hebben op het gebied van film om professioneel te werk te kunnen gaan. Ze dienen geen specifieke verwachtingen te hebben van wat een film moet zijn of een voorkeur hebben voor High-art of Entertainment (Boggs & Petrie, 2008, p 8). Uit de interviews komt naar voren dat sommige professionals, semiprofessionals en amateurs een open instelling kunnen hebben en anderen een meer gesloten instelling kunnen hebben. Degenen met een gesloten instelling denken vooral aan film als entertainment of afleiding en hebben een kleine afkeer tegen de notie van film als kunst. Een professional zei bijvoorbeeld: *“Ik weet dat er vanuit de grachtengordel mentaliteit, de Filmkrant mentaliteit, er erg hoogdravend over wordt gedaan maar ik denk dat de belangrijkste functie van film ‘entertainment’ is”* (P2). Degenen die een open instelling hebben, denken dat een film veel diverse doelen kunnen hebben en kunst en entertainment twee aspecten zijn die elkaar raken door de marktwerking. *“Het werkt twee kanten op; vanuit de kant van de maker, maar ook vanuit wat de maker denkt dat de markt wil”* (S2).

Verder zijn alle recensenten het eens dat entertainment en kunst steeds moeilijker van elkaar te scheiden zijn, wat veroorzaakt wordt door films zoals Black Swan, Kings Speech en Avatar die zowel goed ontvangen door het grote publiek, als door de filmcritici. De notie van film als kunst hoeft niet alleen te komen uit louter Art Housefilms, maar kan ook komen uit mainstream Hollywood films. Professioneel filmcriticus Kevin Toma zegt bijvoorbeeld: *“Een film hoeft helemaal niet verhalig te zijn, het hoeft ook geen moeilijke film te zijn. Het mag ook een mainstream film zijn, als die dat effect kan bereiken sta ik er voor open en komt hij bij me aan en vergeet ik hem niet meer. Zoals Toy Story 3, die je doet laten nadenken over hoe je als kind je speelgoed aan de kant schuift”* (P1). Ook wordt de functie van entertainment niet onderschat door de professionele filmcriticus. Professioneel criticus Arjan Wellus zegt bijvoorbeeld: *“Omdat het nog een hele klus is om een film te maken die entertaint en blijft boeien, en ik moet er niet aan denken om alleen naar films te gaan die mij raken”* (P2).

Er is tevens uit de interviews te merken dat er een concurrentiestrijd gaande is tussen de professionals, iets wat helemaal niet te merken is bij de semiprofessionals of amateurs. De professionele filmrecensenten lijken daarom meer achter een uniek uitgangspunt te gaan dan de semiprofessional of amateur. *“Dat zijn dingen waar ik blij mee ben want dan denk ik, dat schrijft een andere recensent dan niet. Ik vind het leuk als anderen, een nrc recensent bijvoorbeeld, mij aanvult en niet dat wij precies hetzelfde zeggen”* (P1). De professionele recensenten waren ook de enigen die aan het einde van het interview vroegen of wat zij zeiden overeenkwam met wat andere

recensenten zeiden. Het lijkt alsof zij meer geïnteresseerd zijn in wat andere critici denken dan de semiprofessionele en amateuristische recensenten.

Instelling over filmrecensie

Goede recensenten horen hun persoonlijke smaak zoveel mogelijk uit te schakelen; ze horen zo objectief mogelijk te zijn en zoveel mogelijk afstand te doen van hun persoonlijke voorkeuren. Een goede recensent dient bepaalde soorten film en genres niet te schuwen en dient geen enkele film van tevoren al te veroordelen. Ook dient de recensent elke film als uniek te zien en zijn de regisseurs en acteurs alleen gereedschap om het doel van een film te bereiken. En als laatste moet er niet teveel of te weinig verwacht worden van een film omdat dat de beoordeling kan beïnvloeden (Boggs & Petrie, 2008)

Alle recensenten in de interviews zijn er wel mee eens dat er zoiets als totale objectiviteit niet is. Ze geloven er allemaal in dat je de eigen voorkeuren niet kunt uitschakelen. Volgens de recensenten kun je juist objectief zijn door bepaalde films niet te recenseren als je weet dat je er een hekel aan hebt. Er zit wel een verschil in de voorbeelden die genoemd worden tussen de verschillende recensenten. Terwijl de professionele recensenten zeggen dat ze alleen extreme voorbeelden ontwijken zoals *“een Roemeens drama van 4 uur”* (P2), geven semiprofessionals aan dat ze vooral naar Chickflicks of comicverfilmingen gaan maar geen films ontwijken en geven de amateurs aan dat ze bewust of onbewust bepaalde genres en films ontwijken. De IMDB amateur zegt bijvoorbeeld: *“Lord of the Rings films bijvoorbeeld, ik snap best dat mensen dat prachtig vinden, de muziek en prachtige scènes enzo maar het zegt mij niks. Ik zit erbij en ik laat het maar gebeuren. Echt objectiever er naar kijken kan ik niet, ik kan alleen zulke films ontwijken.”* (A1) En de amateur blogger zegt bijvoorbeeld: *“het horrorgenre bij mij, daar zal je niet zoveel in mijn blog op teruglezen”* (A2). Uit deze informatie kan geconcludeerd worden dat amateurs hun voorkeuren het meest lijken te laten spreken bij de keuze van een film, gevolgd door een semiprofessional en de professional het minste de filmkeuze af laten hangen van hun voorkeuren.

De semiprofessional en professional gaan tevens met een andere intentie naar een voorstelling toe dan de amateurs. Terwijl de professional en semiprofessional als recensent gaan, gaan de amateurs als echte filmconsumenten. *“Ik kan nog wel gewoon als liefhebber een film kijken. Ik ga gewoon als mezelf naar de film toe en als ik thuis achter de computer ga zitten, dan ga ik allerlei dingen terughalen, maar ik ga niet voordat ik een film kijk al bezig zijn met een recensie”* (A2). Aan de hand van de notie van objectiviteit van Boggs & Petrie (2008) kan gezegd worden dat de professionele filmrecensenten de beste instelling hebben.

Bioscoop of pc?

Het wordt belangrijk geacht dat recensenten de film in de bioscoop kijken zodat ze niet afgeleid worden en de kwaliteit van de film het beste is (Boggs & Petrie, 2008, p 10). De professionele filmrecensenten, zowel als de semiprofessionals, kijken de films in zogenaamde persvoorstellingen van de productiemaatschappij van de film. De verschillende media worden via een contactpersoon van elke productiemaatschappij op de hoogte gehouden van de persvoorstellingen en deze worden verzameld in een lijst. Bij de meeste media met professionele filmrecensenten mogen de recensenten eerst zeggen waar ze heen willen (of niet) en als er meerdere zijn, dan wordt er één recensent gekozen door de redactie. Als er niemand zich heeft aangemeld voor de film wordt er iemand gestuurd. Bij de websites waar semiprofessionals actief zijn, wordt meestal de 'eerst komt, eerst maalt' principe gehanteerd. Recensenten die zich als eerste opgeven voor een film, krijgen toegang tot een persvoorstelling van die film. Omdat de professionele en semiprofessionele filmrecensenten bij persvoorstellingen aanwezig zijn, en zij de beste kwaliteit van de film te zien krijgen voordat de film in de bioscoop te zien krijgen, hebben zij een voorsprong op de amateurs. Als amateurs even vlug een recensie willen plaatsen als de professionals en semiprofessionals, zouden ze het moeten doen met illegale downloads waarvan de kwaliteit vaak twijfelachtig is. Hierdoor kan de recensie op sommige punten (beeld, muziek) afwijken van wat de consument in de bioscoop te zien krijgt. Het voordeel van dergelijke downloads is wel dat een amateur de film meerdere keren kan bekijken, iets wat volgens Boggs & Petrie (2008) nodig is om een film echt goed te kunnen analyseren.

To inform or not to inform

Een professionele recensent kan het beste niet al teveel informatie over een film inwinnen of een trailer van een film bekijken omdat hij of zij dan bewust of onbewust verwachtingen kweekt en de film daarom kan meevallen of tegenvallen, wat de recensie kan beïnvloeden (Boggs & Petrie, 2008). Wat opvalt aan de voorbereidingen van de diverse recensenten, is dat zij allemaal de intentie hebben om met zo min mogelijk voorkennis naar de film te gaan die ze moeten beoordelen. De geïnterviewden geven allemaal aan dat ze het belangrijk vinden om blanco een film in te stappen, alleen is dit maar op zekere hoogte mogelijk. De professionals geven aan dat hun filmkennis hen wel eens in de weg zit. Soms weten ze al wat over de films als ze zien dat het door een bepaalde regisseur wordt geregisseerd en vormen ze zich er al een beeld bij. De professionele en semiprofessionele recensenten zijn het ermee eens dat je bij sommige films wel wat meer moet weten over de context van een film. Vooral bij remakes, boek/comicverfilmingen en sequels is het vaak belangrijk om vooraf wat meer kennis op te doen (origineel kijken, informatie over het boek opzoeken, vorige films bekijken) voordat je de film kijkt zodat je op bepaalde aspecten kunt letten

tijdens de film. *“Als je een Marvel-film gaat bekijken en je weet niet wie Stan Lee is, dan snap je ook niet dat het halve publiek begint te juichen als hij in beeld komt. Dan weet je eigenlijk minder dan het publiek. Als reviewer moet je eigenlijk net iets meer weten dan het publiek, zodat je datgene wat het publiek interessant vind ook kunt melden”* (S2).

De professionals proberen zelfs ook niet het plot te lezen, terwijl de semiprofessionals aangeven dat ze dit wel eens doen en de amateurs aangeven dat ze bijna altijd het plot van een film vooraf lezen. Het kijken van trailers wordt ook gezien als iets negatiefs omdat trailers vaak teveel van het verhaal verraden zodat de recensent van tevoren al een beeld krijgen van de film. Recensies van anderen kunnen vaak niet gelezen worden door de professionals en de semiprofessionals omdat zij de eerste zijn die een recensie moeten plaatsen. Ook sommige amateurs, zoals de geïnterviewde blogger, willen zo snel mogelijk een recensie plaatsen en kunnen dan geen recensies van andere recensenten van tevoren lezen. Alleen de IMDB schrijver leest vooraf al recensies van films waar hij heen gaat. Dit is ook logisch, aangezien hij er geld voor moet besteden en hij vooral voor zichzelf gaat en wil weten of de film wat voor hem is.

De klant is koning

Van een goede recensent wordt tevens verwacht dat hij of zij bij het schrijven rekening houdt met het publiek (Lernout, 1999, Benjamin, 2000). Bijna alle recensenten geven in de interviews aan dat zij hun mening niet laten beïnvloeden door het publiek. Een professional zegt bijvoorbeeld: *“Ik ben niet gevraagd om het oordeel van het grote publiek te verwoorden. Ik ben gevraagd om mijn oordeel te verwoorden. Hoe onpersoonlijker ik word, hoe slechter mijn stukken worden en hoe minder je er iets aan hebt”* (P1). De recensenten hebben vooral het idee dat met behulp van hun eigen goed verwoorde en beargumenteerde mening, het publiek een eigen mening kunnen vormen. Een semiprofessional zegt bijvoorbeeld: *“Je zou zowel de mensen die het leuk zouden vinden, overtuigen dat het kut is, als andersom. En daarbij kom je in een positie terecht die ervoor zorgt dat je het hele publiek aanspreekt en dat moet je doel zijn”*(S2). De geïnterviewden vinden het allemaal onzin om hun mening aan te passen aan bijvoorbeeld fans van Justin Bieber omdat de Justin Bieber-film voor deze jongeren bedoeld is en de recensenten niet de doelgroep zijn. Een semiprofessional zegt daarover: *“Ik probeer vanuit mijn reviewerspositie, tussen haakjes ‘filmkenner’, probeer ik wat te zeggen over de film en niet bijvoorbeeld over Justin Bieber. Dat is ook objectiviteit vind ik, je probeert ondanks dat iets over onderwerp X gaat, dit niet mee te laten wegen in je oordeel”* (S2). Een professional zegt over hetzelfde onderwerp: *“Kijk, Justin Bieber vind ik een hartstikke irritant ventje en ik snap niet waarom al die meisjes zo gek van hem zijn, maar ik vond die film ook gewoon echt slecht gedaan, en dat zeg ik dan gewoon ook”* (P2).

Toch geven de professionals en semiprofessionals wel aan dat ze met hun schrijfstijl zeker rekening houden met hun doelgroep. Ze letten op het gebruik van moeilijke woorden en zinsconstructie. De semiprofessional die voor Ze.nl schrijft, geeft bijvoorbeeld toe dat ze veel woorden gebruikt waarvan ze denkt dat vrouwen van die site ook gebruiken. Ze passen zich tevens aan, aan het publiek van het medium waarvoor ze schrijven en aan het format die gebruikelijk is voor de site/krant. *“Toen ik bij de Volkskrant kwam, toen dacht ik, nu moet ik Volkskrant-achtige stukken gaan schrijven. Je imiteert het format, maar op een gegeven moment wordt dat ook je eigen format”* (P1).

Vorbereiding

Uit de interviews valt af te leiden dat de professional die voor de krant schrijft, zich het beste voorbereid op het schrijven van een recensie. *“Ik kijk welke films ik gezien heb, welke niet, die bestel ik allemaal, en dan soms koop ik er boeken voor om mij in te lezen, boeken op internet, theorie, achtergrondverhalen, interviews met regisseurs, audiocommentaren op dvd’s luisteren, interviews, making of’s kijken”* (P1). De andere recensenten, behalve de imdb recensent, zoeken alleen wat informatie op internet op wanneer zij dat nodig vinden voor hun recensie. Voor sommige films, vinden de recensenten het wel nodig om eerst wat te lezen over het onderwerp, zoals bij een boekverfilming of sequel in een serie. Uit de interviews lijkt tevens naar voren te komen dat de professionals meer een vast patroon hebben bij hun voorbereiding, terwijl de voorbereiding van de semiprofessional vooral afhangt van de indruk die de film op ze heeft achtergelaten en hoe het past in hun vrije tijd.

Overnemen van taken professionele recensent door amateurs

Wat verder opvalt in de interviews, is dat de professionele recensenten vinden dat amateurs en semiprofessionals net zo goed een filmrecensie kunnen schrijven als zij dat kunnen. *“Ik denk dat als je alleen maar over het niveau van schrijven hebt, dat je wel een hele goede krant kan samenstellen uit schrijvers die er niet voor betaald krijgen, waarom zou dat niet kunnen?”* (P1). Er wordt door de recensenten wel gedacht dat het verschilt per persoon, in hoeverre hij zich professioneel voorbereid en gedraagt. *“Of je het doet (vorbereid) heeft te maken met je eigen benadering en hoe professioneel jezelf vindt dat je je moet gedragen. Je kunt nog zo een amateur zijn, als je voor je eigen weblog een recensie schrijft, dan kun je bij jezelf nadenken wat je moet doen voor deze recensie”* (S2). Toch wordt er gedacht dat je met betaalde journalistiek een bepaalde discipline koopt. Amateurs en semiprofessionals kunnen namelijk hun werk nogal laten liggen en kiezen om even niet meer te recenseren of even snel iets te schrijven. *“Als je niet betaald krijgt, dan kun je zeggen: `ja ik krijg er*

toch niets voor. Wie ben jij om te zeggen dat ik zoveel uur erin moet steken of het hele land moet doorreizen om dit te kunnen doen?’ ” (P1).

4.2.2 Verklaring inhoudsanalyse

In deze deelparagraaf zullen de resultaten uit de inhoudsanalyse worden gekoppeld aan de interviews. Alleen de significante resultaten die met de interviews kunnen worden ondersteund of tegengesproken, zullen met behulp van de interviews worden toegelicht. De aspecten waar weinig over gezegd kan worden zullen buiten beschouwing worden gelaten.

Regisseur en co-creators

Uit de resultaten van de inhoudsanalyse kan afgeleid worden dat de regisseur wordt behandeld als belangrijkste persoon in een film door de professional en semiprofessional. Dit wordt door de interviews ondersteund. De regisseur wordt door de recensenten gezien als de eindverantwoordelijke. Maar de regisseur wordt pas vooral belangrijk geacht als het lijkt of hij of zij een eigen stempel op de film heeft gedrukt. Als het lijkt of de regisseur weinig te zeggen heeft gehad bij het maken van de film en hij of zij niet zijn eigen visie heeft laten gelden, dan zou het zomaar kunnen dat een regisseur niet genoemd wordt. Als de regisseur bekend staat zijn eigen stempel op een film te drukken, zoals regisseurs Quentin Tarrantino en Zack Snyder, dan wordt de regisseur pas echt heel belangrijk in een recensie en krijgt hij of zij zeker de meeste woorden. Een paar recensenten benoemen ook dat sommige actoren bij het maken van film onderbelicht worden zoals de scenarioschrijver. Het is dan ook geen wonder dat deze ‘co-creators’ in veel recensies genoemd worden. Dat de amateur maar weinig ruimte over heeft voor de regisseur, kan te maken hebben met het feit dat de amateurs zich meer richten op het overbrengen van hun mening over de films dan dat ze achtergrondinformatie over de films geven. De IMDB amateur zegt bijvoorbeeld: *“Als een recensent in een krant schrijft, dan is dat bedoeld voor de gewone lezer. En zal het de gemiddelde krantlezer interesseren of het in de stijl van die en die is, of past in de trend van die en die?” (A1).*

Vergelijkingen met andere regisseurs en films

De amateurs hebben ook niet de motivatie om filmnieuws te lezen, terwijl de professionals daarvoor betaald krijgen en er ook van de semiprofessionals verwacht wordt dat zij een brede filmkennis hebben. Daarom is het ook logisch dat de amateur recensent veel minder gebruik maakt van vergelijkingen tussen regisseurs of tussen films, zoals de resultaten uit de inhoudsanalyse laten zien. Wat opviel in de interviews, is dat semiprofessionals vooral genre experts zijn en professionals meer algemene filmkenners zijn. Een semiprofessional zegt bijvoorbeeld: *“Ik denk niet dat ik ooit een*

professionele filmrecensent word, die illusie heb ik niet, maar 'Chick flick' recensent zou ik wel willen zijn" (S1). Semiprofessionals gaan vooral naar films toe die zij leuk vinden om te kijken, terwijl professionals vooral naar films gestuurd worden door de redactie. Dit zou kunnen verklaren waarom semiprofessionals meer vergelijkingen met andere films kunnen maken dan professionals. Zij kijken namelijk veel meer van dat soort films en hebben meer vergelijkingsmateriaal aanwezig in hun referentiekader. Net als een filmconsument, weet hij of zij het meeste over een bepaald type film en is het logisch dat als semiprofessionele websites alleen mensen op films afsturen die fan zijn, deze mensen de film zelfs in een betere context kunnen plaatsen dan sommige professionals. Kranten en websites waar professionals schrijven hebben ook vaak een kleinere redactie, terwijl de websites waar semiprofessionals schrijven een heleboel vrijwilligers hebben. Er bestaat dan ook minder kans dat een semiprofessional naar een film gaat die niet past bij het type film waar de semiprofessional het meest in geïnteresseerd in is en het meest over kan vertellen. "Ik heb zelf ook wel dat als ik weet dat een film mij echt niet zal gaan boeien, dan kan ik er maar beter geen recensie over gaan schrijven. Ik zit er dan niet zo diep in als iemand die dat wel interessant vindt" (S2). Hierdoor wordt bijna elke smaak van films wel vertegenwoordigd en is het logisch dat semiprofessionals evenveel of zelfs meer over een bepaalde film kan weten dan een professional. Toch is er ook een groot verschil tussen internetsites waar semiprofessionals schrijven. "Bij movie2movie is het toch iets professioneler, Ze.nl is ook professioneel maar niet qua filmrecensies, het is een dingetje van de vele dingen die ze hebben" (S1).

Positief als negatief commentaar en beeldspraak

Uit de resultaten van de inhoudsanalyse kwam naar voren dat de semiprofessionals veruit het meeste zowel positief als negatief commentaar geven. Dit zou te maken kunnen hebben met het feit dat semiprofessionals al meestal fan zijn van het genre of specifieke film waar ze heen gaan en ze voelen dat ze moeten compenseren voor hun fandom. De semiprofessional van FOK! bijvoorbeeld zegt: *"Net als, als je bij voorbaat iets al geweldig vindt, dan nog moet je kijke:, 'ok, maar kan ik er nog wat op aanmerken?' Misschien moet je voor jezelf dan wat harder zoeken naar dingen die je erop aan kunt merken, gewoon om ervoor te zorgen dat je wel probeert het breed te houden en dat mensen nut uit je review kunnen halen" (S2). Waar het ook mee te maken kan hebben is dat semiprofessionals het meest bang zijn dat mensen hun mening gaan afkraken. De professionals worden betaald voor hun mening en de amateurs hoeven met niets of niemand rekening te houden, maar de semiprofessionals zijn vooral afhankelijk van de reacties die ze krijgen van hun publiek. Een semiprofessional zegt bijvoorbeeld: *"Soms ben ik heel bang dat ik een heel afwijkende mening heb die niet klopt zeg maar, het is je mening dus klopt altijd, maar dat ik niet goed naar films kijkt ofzo" (S1).**

Rol van acteur

Wat uit de resultaten van de inhoudsanalyse opviel is dat vooral de professionals en semiprofessionals weinig woorden besteden aan de acteurs. In de interviews kwam naar voren dat zij het vooral moeilijk vonden om iets te zeggen over de acteerprestatie van de acteurs. De sterrenstatus of de achtergrond van de acteurs kwam opvallend genoeg niet aan bod in de interviews. Dit laat zien dat de professionals en semiprofessionals vooral letten op de film zelf en niet op de populariteit van de acteurs daar omheen. Alleen als het films betrof waar de film om één bepaalde acteur of actrice heen draait, werden de meeste woorden van de recensie besteed aan de acteur en werd het echt een 'showcase voor de acteur'. Als er geen ruimte is in de recensie om iets over de acteurs te zeggen, wordt dit vooral door de professionals al snel overgeslagen. Een semiprofessional zegt bijvoorbeeld: *"soms heb ik geen plek in mijn review om dit te vermelden en moet ik het ergens tussenwringen en dan slaat het eigenlijk nergens op, want dan ben je aan het opsommen namelijk"* (S2). Het ontwijken van dit populair esthetische criterium door semiprofessionals en professionals gebeurt dus al tijdens het kijken van de film.

Introductie

Amateurs hebben een eigen stijl van schrijven, terwijl semiprofessionals en professionals zich bewust of onbewust aan een bepaald format houden. Een introductie is vooral bedoeld om de aandacht van de lezer te trekken. Dit is vooral belangrijk bij professionals en semiprofessionals die zoveel mogelijk lezers willen aantrekken met hun stuk. Een professional zegt bijvoorbeeld: *"Ik ben benieuwd hoeveel mensen doorlezen als de inleiding niet goed is, volgens mij vrij weinig"* (P2). Daarom is het logisch dat in de inhoudsanalyse maar weinig amateurs een introductie gebruiken. Amateurs schrijven meer losjes en beginnen bijvoorbeeld op een andere manier met hun recensie. Een amateur zegt: *"Wat ik meestal in mijn inleiding zet is waarmee ik de film in drie, vier zinnen kan definiëren"* (A2). Hierdoor hoeven de lezers vaak niet door te lezen, maar dit wordt niet erg belangrijk gevonden door de amateurs die vooral voor henzelf schrijven. Uit de interviews blijkt dat zij reacties minder belangrijk vinden dan professionals en semiprofessionals. Hierdoor is het logisch dat in de resultaten van de inhoudsanalyse naar voren kwam dat amateurs veel minder inleidingen gebruiken in hun stukken.

Synopsis

Omdat amateurs niet zoveel letten op de opbouw, verspreiden ze ook wel eens delen van het verhaal in hun recensie. Een amateur zegt bijvoorbeeld: *"Maar die opbouw van die film of waar die over gaat, dat staat vaak wel ergens in ja, maar niet specifiek dat ik er op let ofzo. Ik heb geen vaste volgorde die ik aan houd"* (A2). Hierdoor ontstaat er vaak geen echte synopsis zoals bij veel recensies van professionals en semiprofessionals te vinden is. Ook geeft de amateur IMDB recensent aan dat

hij bijna nooit een synopsis heeft in zijn recensie omdat er al een synopsis staat op de site van IMDB. Alle recensenten geven tevens aan dat ze het maken van een synopsis het minst leuke deel vinden aan het schrijven van een recensie en het veel moeite kost. Dit kan voor een groot deel verklaren waarom in de inhoudsanalyse zo weinig plotsamenvattingen zijn geteld bij amateurs in vergelijking met professionals en semiprofessionals. Omdat amateurs geen redactie hebben die perse een synopsis in de recensies willen, laten ze het vaak na.

Derde persoon

In de inhoudsanalyse is verder te vinden dat er in vergelijking met professionals en semiprofessionals, de amateurs heel veel de ik-vorm gebruiken. De professionals en semiprofessionals gebruiken dat vooral om afstand te bewaren als persoon. Een professional legt dit goed uit: *“Dat is een stijlprincipe die wij hanteren. We willen de mening niet teveel op de voorgrond stellen. We willen dat de lezer snapt dat het een selectieve mening is, maar we hoeven het niet teveel naar voren te drukken. Het is een stilzwijgende afspraak”* (P1). Ook de semiprofessional snapt dit principe. *“Ik zie wel eens recensies van andere meiden, en dan gaan ze als ‘ik’ schrijven zeg maar. Ik vind dat je het algemeen moet houden, gewoon ‘je’ zeg maar. Puur bij de film houden zeg maar, niet puur de persoon naar voren brengen”* (S1). Maar amateurs hoeven deze afstand niet te bewaren, want het is een persoonlijk stuk, een persoonlijke blog. De amateur blogger zegt bijvoorbeeld: *“En ik schrijf op mijn blog, dus het is MIJN blog en daar staat gewoon puur mijn mening. Het maakt dan ook niet uit of iemand het ermee eens is of niet”* (A2).

Conclusie aan het einde van de recensie

Amateurs gaan dus nogal losjes te werk, terwijl professionals en semiprofessionals bewust of onbewust toch een vaste opbouw hebben. Deze kennis hebben ze dus niet paraat, maar komt als iets vanzelfsprekends voor hen. Een semiprofessional zegt bijvoorbeeld: *“9 van de 10 keer is mijn laatste alinea een conclusie alinea waarin ik feitelijk noteer datgene wat daarvoor naar voren is gekomen, want dat voelt gewoon natuurlijk”* (S2). Toch komt er nergens in de interviews naar voren waarom de professionals zo weinig conclusies trekken in hun recensies. Het zou ermee te maken kunnen hebben dat de meeste professionals graag een verhaal maken waaruit de lezers zelf gemakkelijk een conclusie kunnen trekken, wat de geïnterviewde professionals in de interviews aangeven. Een conclusie kan namelijk soms geforceerd lijken en daar houden sommige professionals niet van. Als iets niet past in de recensie, die ze zo gedenkwaardig mogelijk proberen te maken, dan laten ze het gewoon eruit. Een korte samenvatting of oordeel zou daarom door de professionals minder gebruikt kunnen worden dan een anekdotische uitsmijter aan het einde van een recensie.

Drogredenen

In de resultaten van de inhoudsanalyse komt naar voren dat amateurs veel vaker een drogreden gebruiken in hun recensies dan professionals en semiprofessionals. Uit de interviews kan afgeleid worden dat de amateurs veel meer vanuit hun eigen smaak kijken en redeneren dan professionals en semiprofessionals. Een amateur zegt bijvoorbeeld: *“Bij mij is smaak de enige maatstaaf die ik gebruik, dus het is bij mij van enorm belang”* (A2). De argumenten van amateurs zijn vaker op hun eigen mening gebaseerd dan dat ze ervoor kiezen om logische, overtuigende argumenten te geven die gebaseerd zijn op de grondregels van film, terwijl de waarde van de recensent dan juist hoger is (Boggs en Petrie, 2008).

Spel en zinsfouten

Uit de interviews komt naar voren dat amateurs wel hun recensies goed doorlezen maar eigenlijk nooit erg grondig zijn met hun spellingcontrole en zinscontrole en ze hun recensie nooit eerst aan iemand anders laten lezen voordat ze hem online plaatsen. *“Op mijn blog moet ik zeggen dat ik niet zo streng op spelling enzo let, ik ga ervan uit dat ik in mijn 5 jaar journalistiek dat ik dat wel onder controle heb. Maar mijn blog is wat dat betreft niet zo professioneel”* (A2). Dit klopt aardig met de resultaten van de inhoudsanalyse waarin de amateurs veel meer spel en zinsfouten hebben in hun recensies dan de professionals en semiprofessionals.

Plaatsen in een genre

Uit de inhoudsanalyse kwam tevens naar voren dat de amateur recensenten het genre van een film weinig benoemen in een recensie en ze dus eigenlijk de film niet plaatsen in een bepaald genre of meerdere genres. Uit de interviews blijkt dat zij het moeilijk vinden om een film in een genre te plaatsen tegenwoordig. *“Ik verbind alleen wel eens een oordeel met het genre, dat een film zowel qua komedie als drama tekort schiet bijvoorbeeld, of andersom”* (A2). De professionals en semiprofessionals geven aan dat ze het bij sommige films belangrijk vinden om de film in een genre context te plaatsen, maar bij andere films niet. Meestal sluipt dit er automatisch bij hen in.

Hoofdstuk 5: Conclusie en discussie

Aan het begin van deze thesis is er een hoofdvraag geformuleerd. De vraag betrof in hoeverre filmrecensies van amateuristische, semiprofessionele en professionele filmrecensenten van elkaar verschillen in hun vorm en inhoud en hoe deze verschillen zich verhouden tot de houding van de verschillende recensenten tegenover hun taak als filmrecensent. Eerst zal in dit hoofdstuk per soort criteria antwoord gegeven worden op deze hoofdvraag. Hierna zal in paragraaf 5.2 de klassieke scheiding tussen amateur en professional worden besproken. In paragraaf 5.3 zal worden besproken in hoeverre de amateuristische en semiprofessionele filmrecensenten de taak kunnen overnemen van professionele filmrecensenten. Als laatste volgt in paragraaf 5.4 een discussie met een aantal voorstellen voor een vervolgonderzoek.

5.1 Antwoord op hoofdvraag

High Art discours

Op het gebied van de High Art discours doet de semiprofessional niet onder voor de professionele filmrecensent. Dit gaat in tegen de verwachtingen van het onderzoek omdat verwacht werd dat de professionals hoger zouden scoren op de High Art aspecten. Er werd verwacht dat professionals een meer filmische achtergrond hadden waardoor ze film beter als kunst zouden beoordelen dan recensenten die deze achtergrond niet hebben. Over het algemeen gebruiken de semiprofessional en de professional ongeveer evenveel High Art criteria in hun recensies. Als er gekeken wordt naar de theorie van Bourdieu (1984), betekent dit dat de semiprofessionals net zo goed kunst kunnen ontcijferen als de professionals dat kunnen. Ook zij kunnen de secundaire, fijnere boodschappen uit een film halen en afstand nemen van de populaire, makkelijke, sensationele en alledaagse betekenis van film (Bourdieu, 1984). Bourdieu's theorie beschrijft vooral het verschil tussen de vaardigheden van de verschillende klassen (Blewitt, 1993). In de opsplitsing van filmrecensenten in dit onderzoek is er geen klassenscheiding gemaakt, maar een scheiding in professionaliteit. Het lijkt alsof er een klassenverschil is tussen amateurs en de andere recensenten terwijl er geen klassenverschil lijkt tussen de professionals en semiprofessionals. Toch kunnen ook amateurs hoog opgeleid zijn en bereid zijn om intellectueel kritiek te geven op een cultuurproduct, wat bijvoorbeeld gezien kan worden aan het feit dat amateurs ongeveer evenveel High Art termen in hun recensies gebruiken als semiprofessionals en professionals.

Wat verder opviel bij de High Art criteria is dat de semiprofessionals meer vergelijkingen maken tussen regisseurs en films, dan de professionals. *“Bourdieu suggests a knowledge of directors varies in proportion to the amount of cultural capital a person possesses”* (Blewitt, 1993, p 368). Het lijkt dus alsof semiprofessionals meer cultureel kapitaal hebben. Dit valt op, omdat er verwacht werd

dat de professionele filmrecensent die betaald krijgt voor zijn werk, meer van film af weet dan de semiprofessionele filmrecensent die er niet voor betaald krijgt en daarom meer geneigd zou zijn om de film in een context te plaatsen. Uit de interviews is gebleken dat de professionele filmrecensent vooral veel brede filmkennis heeft en naar elke soort film gestuurd wordt, terwijl de semiprofessionals voornamelijk filmgenre-experts zijn die zelf mogen kiezen naar welke film ze gaan.

Dit zou een effect kunnen zijn van de marktwerking op het gebied van filmrecensies; de kranten en professionele filmwebsites hebben alleen geld om een paar professionele filmrecensenten in te schakelen, terwijl de meeste andere websites daar helemaal geen geld voor over hebben en ervoor kiezen om een heleboel vrijwillige filmrecensenten in te schakelen. Hierdoor kunnen de websites het mogelijk maken om fans van elk soort film naar een film te sturen die past bij hun persoonlijke voorkeuren, terwijl de kranten het moeten doen met een paar filmrecensenten waarvan de persoonlijke voorkeuren niet het volledig spectrum van filmgenres kunnen behelzen. Daardoor is het mogelijk dat de kennis om de film in een context te plaatsen bij semiprofessionals even groot of groter is dan bij professionele filmrecensenten. Toch blijkt uit de interviews dat als je een professional bent, je gedwongen wordt om constant bezig te zijn met film wat leidt tot een bredere filmkennis. Dus op individueel gebied lijken professionele filmrecensenten de meeste filmkennis te hebben. Uit de interviews is verder gebleken dat de professionals niet zozeer zich meer richten op het kunstzinnige van de film zoals verwacht werd, maar dat ze zich meer richten op de boodschap van de film. Ook in de inhoudsanalyse scoren de professionals hoger op complexiteit en interpretatie.

Tevens is het tegenwoordig erg gemakkelijk om informatie over een film op te zoeken, zoals via IMDB waardoor iedereen met internet op een simpele manier achter belangrijke informatie over een film kan komen en kan gebruiken. Het lijkt daarom dat Bourdieu's notie van cultureel kapitaal een beetje achterhaald is in dit digitaal tijdperk waar men binnen een paar klikken de culturele kennis heeft gevonden die men nodig heeft om een recensie op een intellectueel niveau te brengen.

Ook kan het verschil tussen het delen van filmkennis in de recensies van professionals en semiprofessionals misschien verklaard worden door de intentie om met de filmkennis te pronken. Het maken van vergelijkingen laat namelijk aan het publiek zien dat de recensent een aardige filmkennis heeft (Baumann, 2001). De intentie om met filmkennis te pronken lijkt meer aanwezig bij de semiprofessionals. Dit is op zich logisch omdat zij willen laten zien dat zij tot de top van de recensenten horen, en door het plaatsen van de film in context kunnen zij hun kennis tentoonstellen.

De amateurs kunnen dit niveau wat betreft de High Art discours niet halen. Ze maken veel minder vergelijkingen met andere films en regisseurs en plaatsen de film niet in een context waar het publiek wat mee kan. Ook concentreren de amateurs weinig op het verstrekken van informatie over de regisseur. Ze gebruiken bijvoorbeeld nooit de Product van de regisseur-methode, terwijl de

semiprofessionals en professionals dat geregeld doen. De semiprofessionals hebben vaak een journalistieke achtergrond en hebben hun schrijfwijze aangepast aan het veelal professionele format van de website. Amateurs daarentegen hebben een minder vast schrijfpatroon en hebben de instelling van een echte filmconsument, terwijl professionals en semiprofessionals persoonlijk meer afstand bewaren ten opzichte van hun filmrecensies zodat de persoonlijke voorkeuren niet al teveel in de weg zitten en het publiek er zoveel mogelijk uit kan halen. Ook hebben amateurs niet de druk om hun filmrecensies zo goed en nuttig mogelijk voor hun lezers te schrijven omdat ze vooral voor zichzelf schrijven.

De semiprofessionals scoren ook zo hoog in de High Art discours omdat ze veruit het vaakst zowel positief als negatief zijn in een recensie. Het zowel positief als negatief beoordelen van een film betekent dat het (kunst)werk op een complexe manier wordt beoordeeld (Baumann, 2001). De reden dat semiprofessionele filmrecensenten dit meer doen dan hun collega's lijkt dat semiprofessionele recensenten het gevoel hebben dat ze moeten compenseren voor hun fandom en het feit dat ze geen professional zijn, door harder te zoeken naar dingen die de recensie een beetje in balans kan brengen. Dit lijkt vooral gedaan te worden omdat de semiprofessionals bang lijken voor boze reacties van het publiek dat ze te bevooroordeeld zijn. De semiprofessionals lijken dan ook het meeste rekening te houden met het publiek, terwijl de recensies van de professionals meer gericht zijn op het overbrengen van de eigen mening, iets wat de professional met betere argumenten en minder drogredenen overbrengt dan de amateur.

De High Art criteria werden over het algemeen aardig veel geteld waardoor deze nuttig bleken bij de inhoudsanalyse. Alleen het criterium 'negatief over commercie' werd niet veel geteld. Dit criterium zorgt ervoor dat er een kloof ontstaat tussen entertainment en kunst, wat hoort bij een High Art discours (Baumann, 2001). Het lijkt erop of de filmrecensenten niet deze kloof willen creëren maar ook het grote publiek willen bereiken, zelfs bij High Art films.

Populair esthetisch discours

De amateur scoort het hoogst op het populair esthetisch discours. Als er gekeken wordt naar de theorie van Bourdieu (1984), dan kan gezegd worden dat de amateurs zich het meeste concentreren op de functie van film en niet op de vorm ervan. Het gaat er volgens Bourdieu om dat mensen die een populair esthetisch discours volgen, actief participeren bij een cultuurproduct. Zij concentreren zich vooral op hoe het cultuurproduct hun emotionele behoeften vervult (Bourdieu, 1984). Als dit wordt doorgetrokken naar film, kan gezegd worden dat amateurrecensenten zich willen identificeren met de personages en mee willen leven met het verhaal. Dit klopt aardig met de verwachtingen omdat er ook verwacht werd dat zij in hun recensies meer naar de functie van film zouden kijken dan naar de vorm ervan. Zoals verwacht werd, concentreren de amateurs zich vooral op de film zelf en

hun eigen mening. Uit de interviews blijkt dan ook dat de amateurs het meeste bezig zijn met de film zelf, dan dat ze bezig zijn met de context van de film. De amateur heeft in zijn of haar recensies dan ook de meeste woorden over voor de acteur, want de acteurs vertolken de personages en zijn als enige een directe link met de film die ze gezien hebben.

Er werd tevens verwacht dat ook de professional hoog zou scoren op de populaire criteria omdat het lijkt of zij met de ontwikkeling van Web 2.0 steeds meer rekening moeten houden met het mondige grote publiek. Toch blijkt juist het omgekeerde waar te zijn. De professionals concentreren zich bijvoorbeeld het minst op de acteurs, waar het grote publiek toch vaak over wil lezen. Ook concentreren ze zich het minst op de entertainmentwaarde, wat vaak de functie is van een film voor het grote publiek. Uit de interviews bleek bovendien dat de professionals weinig waarde hechten aan de reacties van het publiek. De professionals maken vooral gebruik van de auteurtheorie en focussen dan ook vooral in hun recensies op film als een product van de regisseur.

De populaire criteria werden het minst geteld en waren minder nuttig voor het onderzoek dan verwacht. Vooral het criterium 'benoemen van publiek', wat volgens Van Venrooij en Schmutz (2010) belangrijk is om in de behoeften van de lezers te voorzien, lijkt niet door recensenten gedeeld te worden. Ook het criterium 'negatief over High Art' werd niet veel geteld en was niet echt nuttig voor dit onderzoek. Het lijkt erop alsof de recensenten (vooral bij kunstzinnige films) geen zin hebben om kunstzinnige intenties van regisseurs te ondermijnen, maar er juist respect voor hebben.

Vorm en kritische stijl

Er werd verwacht dat de professionele recensent hier het hoogst zou scoren omdat zij veelal de meeste ervaring hebben en gewend zijn om professionele teksten te schrijven. Toch scoren de semiprofessionals iets hoger op de vormcriteria. De semiprofessionals laten de titel van de film in de recensie opvallen zodat mensen die snel willen lezen, kunnen zien waar er wat over de film gezegd wordt. Ook gebruiken ze mooiere alinea's die de leesbaarheid vergroten en geven ze vaker een (samenvattende) eindconclusie zodat de mening van de recensent over een film volledig duidelijk is. De kwaliteit van de filmrecensies van semiprofessionals is zo goed omdat ze publiekgerichtheid belangrijk vinden en nog een beetje onzeker zijn over de reacties van het publiek.

Dat de professionele recensenten maar weinig een conclusie gebruiken ten opzichte van de semiprofessional, kan veroorzaakt worden doordat de professional liever een anekdotisch einde willen hebben dan dat ze een wat simpele conclusie geven. De slechte alineastructuur van de professionals zou veroorzaakt kunnen worden doordat ze meer bezig zijn met het schrijven van een unieke mening en stuk tekst, dan dat ze het belangrijk vinden om structuur te brengen in hun recensie. Het lijkt dus alsof de professionals meer waarde hechten aan de uniekheid van hun filmrecensies dan aan de leesbaarheid voor hun publiek.

Wat vooral opvalt bij de vorm van de recensies, is dat de amateur heel slecht lijkt te scoren op de vormaspecten. In hun recensies komen bijvoorbeeld zelden een inleiding aan bod, wat te maken kan hebben met de houding van de amateurs tegenover het publiek. De amateurs zouden niet dezelfde sterke behoefte kunnen hebben om veel lezers aan te trekken zoals de professionals en semiprofessionals dat hebben. Ook let de amateur weinig op een echte opbouw en schrijft losjes waardoor een echte synopsis vaak ontbreekt. Daarnaast besteedt de amateur weinig aandacht aan spellingscontrole, wat ertoe leidt dat er meer spelfouten in zijn/haar recensies zitten. Ook de semiprofessional is nog wel eens te betrappen op spelfouten, wat veroorzaakt wordt doordat de redactie bij sommige websites niet zo streng is als bij de professionals. De amateur gebruikt ook veel vaker de derde persoon, wat veroorzaakt wordt door het feit dat de amateur geen behoefte heeft om een zekere persoonlijke afstand te bewaren tot de recensie omdat het echt om zijn/haar mening gaat. Dat de filmrecensies van amateurs van mindere kwaliteit zijn heeft dus vooral te maken met de ongestructureerde manier waarop ze te werk gaan, hun onafhankelijkheid en hun concentratie op hun persoonlijke mening.

De professionals concentreren zich in de recensies vooral op de regisseurs, terwijl de semiprofessionals en amateurs zich vooral richten op de emotionele ervaring van de film. Toch is het vaker onduidelijk welke kritische stijl de recensenten gebruiken. De recensenten richten zich dus niet op een bepaalde methode bij het schrijven over film zoals Boggs en Petrie (2008) suggereren. Dit kan ermee te maken hebben dat recensenten vaak niet op het genre van de film letten en het schrijven een creatief, chaotisch proces is zoals blijkt uit de interviews.

De vormcriteria werden over het algemeen veel geteld in dit onderzoek en waren aardig nuttig om de verschillen in kwaliteit tussen de verschillende recensenten te onderzoeken. Een vormcriterium dat weinig voorkwam is 'bespreken van vooroordelen'. Dit criterium komt van Boggs en Petrie (2008) en is een criterium die ervoor zorgt dat de filmrecensent zo objectief mogelijk is. Een ander criterium van Boggs en Petrie dat juist wel veel voorkwam, is het criterium 'houdt rekening met het doel en ambitie van de film'. Het lijkt erop of de filmrecensenten wel weten wanneer ze een film als entertainment moeten zien en wanneer ze het als Arthouse moeten bestempelen.

5.2 Semiprofessional; een klasse apart

Wat in ieder geval helder is geworden uit dit onderzoek is dat de recensies van professionele, semiprofessionele en amateuristische filmrecensenten duidelijk van elkaar verschillen. Amateurs schrijven over het algemeen filmrecensies van minder hoge kwaliteit, maar sommige amateurs kunnen ook de professionals evenaren. De professionals zijn minder professioneel dan werd verwacht. Ze richten zich vooral op het uniek maken van hun eigen recensies en houden niet al

teveel rekening met het publiek, al doorlopen ze wel bewust of onbewust een aantal professionele procedures en hebben ze over het algemeen veel brede filmkennis. Semiprofessionals hebben een verlangen om zich te bewijzen, omdat ze willen compenseren voor hun fandom. Ze zijn immers vaak betrokken bij de online community en maken zich zorgen om de reacties van het publiek. Bovendien willen ze even goed schrijven als de professionals. Daarom zijn ze erg publiekgericht en is hun redactie best streng. Semiprofessionals hebben vaak diepe fankennis, maar hun kennis is niet zo breed als die van de professionals omdat ze zich vooral op één genre concentreren. Maar omdat semiprofessionals vrijwillig werken, kunnen de websites een grote groep van deze hoog opgeleide en goed ingevoerde mensen verzamelen waardoor ze qua kwaliteit de recensies van de professionele recensenten kunnen overstijgen.

Uit dit onderzoek blijkt tevens dat de semiprofessionals echt een aparte groep is. De scheiding tussen amateurs en professionals, die vaak gemaakt wordt door auteurs zoals Keen, lijkt daarmee een beetje achterhaald. De verschillen tussen semiprofessionals en amateurs zijn erg duidelijk. Zoals Keen in zijn boek beschrijft, gelooft hij niet in de zogenaamde 'wisdom of the crowd' maar denkt hij dat de kennis ligt in expertise en talent (Keen, 2007). In het geval van filmrecensenten lijkt het alsof de amateurs in het algemeen deze expertise en talent niet hebben, al kunnen ook sommige amateurs expertise en talent hebben, wat bijvoorbeeld gezien kan worden in het gebruik van High Art termen. Uit dit onderzoek blijkt dat de onbetaalde semiprofessionals zeker wel beschikken over expertise en talent.

Keen is tegen de informatie op amateur blogs omdat blogs volgens hem anoniem, bevooroordeeld en ongecontroleerd zijn (Keen, 2007). Als de klachten van Keen worden doorgetrokken naar filmrecensies van semiprofessionele filmrecensenten, kan gezegd worden dat de recensies van semiprofessionals vaak wel anoniem zijn maar zo min mogelijk bevooroordeeld zijn en wel gecontroleerd worden. De semiprofessionele recensenten vinden dat je niet geheel objectief kunt zijn, maar dat je voorkeuren zo min mogelijk je oordeel moet laten beïnvloeden, terwijl amateurs toegeven dat hun eigen mening het meest belangrijk is. De filmrecensies van semiprofessionals worden veel beter gecontroleerd dan bij amateurs en bevatten veel minder spelfouten. Als er gekeken wordt naar Keen's criteria, dan kan gezegd worden dat de recensies van semiprofessionals 'beter' zijn dan die van amateurs.

Anonimiteit lijkt tevens tegenwoordig weinig uit te maken, online hebben mensen vaak een digitale identiteit. Journalisten die in een krant schrijven lijken meer op onbereikbare, anonieme personen dan de digitale identiteiten op internet die meedoen met discussies en van wie veel informatie te vinden is over bijvoorbeeld hobby's en dergelijke. De informatie van deze anonieme mensen zou voor het publiek daarom betrouwbaarder zijn dan van een onbekende journalist.

Filmrecensenten kunnen dus niet zomaar opgesplitst worden in hoge en lage klasse (Bourdieu) of alleen in amateur en professional (Keen). Met het huidige internet vol met online communities, dient er ook rekening gehouden te worden met hoogopgeleide, gemotiveerde vrijwilligers die hier onder de noemer 'semiprofessional' vallen.

Amateurs lijken geen bedreiging voor de professionals, al vormen ze wel een bedreiging voor de kwaliteit die op internet te vinden is. Maar zoals dit onderzoek ook heeft duidelijk gemaakt is dat er ook amateurs zijn die het niveau van professionals wel kunnen halen, al zijn zij zeker in de minderheid. De semiprofessionals lijken geen bedreiging te vormen voor de kwaliteit van de filmrecensies op internet, het brengt juist meer kwaliteit en Hoge cultuur naar het internet. Daarom is het woord 'Cult' van de titel van deze masterthesis 'niet juist en zou eigenlijk vervangen moeten worden met het woord 'Culture'. Omdat de kwaliteit van de filmrecensies van deze semiprofessionals zo hoog is, zouden zij wel een bedreiging kunnen vormen voor de professionele filmrecensenten.

5.3 Een bedreiging voor de professionele filmrecensent?

De semiprofessional lijkt het beste te hebben van twee werelden; ze zijn zo gepassioneerd over een type film dat ze er veel kennis over hebben en de mensen willen imponeren met hun kennis, terwijl ze ook willen richten op het grote publiek en ook prettig leesbaar voor hen willen schrijven. Terwijl de professionals toch meer richten op de Highbrow publiek dan het grote publiek. Zou het dan toch kunnen dat de semiprofessionele filmrecensent de taken kunnen overnemen van de professionele filmrecensent?

De individuele kwaliteit van de professionele recensenten lijkt vooral beter op het gebied van brede filmkennis, maar met een team van semiprofessionals die diepe fankennis hebben, lijkt het erop alsof ze even goede, dan wel betere kwaliteit zouden kunnen leveren. Toch zijn er in dit onderzoek alleen maar filmrecensies onderzocht en niet grotere stukken zoals combinatiestukken met interviews en stukken over de hedendaagse ontwikkeling van film. Om dergelijke verhalen goed te kunnen schrijven en de brede ontwikkeling van film te kunnen blijven zien, wordt gedacht dat de professionals belangrijk blijven en is de taak van filmjournalist te groot om vrijwillig uit te kunnen voeren. Met betaling koop je een bepaalde verantwoording en discipline af, waardoor het niveau van de filmjournalist niet zo gemakkelijk kan afzakken zoals dat bij vrijwillige recensenten kan gebeuren. Zoals in de interviews naar voren is gekomen, hebben de professionals meer een vast patroon bij hun voorbereiding, terwijl de voorbereiding van de semiprofessional vooral afhangt van de indruk die de film op ze heeft achtergelaten en hoe het schrijven van de recensie past bij hun vrije tijd.

Ook blijven professionele recensenten een goed klankbord voor filmmakers, die zonder deze autoriteiten, geen deskundig oordeel kunnen krijgen over hun harde werk. Critici dienen een rol te vervullen als gatekeeper in het veld van culturele productie. Ze moeten nieuwe cultuurproducten ontdekken, ondersteunen en later kenbaar maken aan het publiek. In Frankrijk helpen filmcritici bijvoorbeeld bij het samenstellen van filmopleidingen en helpen ze bij het selecteren van films voor filmfestivals (Debenedetti, 2006, p 36). Volgens Allen en Lincoln vervullen critici in het veld van culturele productie, dan ook de rol van 'reputational entrepreneur' (Allen & Lincoln, 2004).

Om de reputatie van anderen te bepalen, hebben recensenten zelf ook een goede reputatie nodig bij hun lezers. Die reputatie wordt ondersteund door een brede filmkennis en een constante betrokkenheid bij het vakgebied van film. Ook moeten ze geregeld de kwaliteit van hun werk in de gaten houden, wat alleen gedaan kan worden door te kijken naar recensies van hun collega-recensenten en door de argumenten met elkaar te vergelijken (Debenedetti, 2006, Janssen, 1997, Van Rees, 1983). Het is dan ook geen wonder dat het in de interviews alleen bij de professionals lijkt of ze rekening houden met hun collega's en er een concurrentiestrijd tussen de recensenten gaande is, terwijl dit bij de semiprofessionals en amateurs helemaal niet is. Volgens Debenedetti (2006) zijn critici het niet alleen met elkaar eens omdat ze elkaar in de gaten houden, maar vooral omdat ze dezelfde restrictieve conventies en ideologische waarden delen (Debenedetti, 2006, p 38). Een daarvan is volgens Allen & Lincoln (2004) de auteurtheorie, ofwel de gedachte dat regisseurs hun visie dienen over te brengen op een film. Uit dit onderzoek blijkt dat de professionele critici deze gedachte met elkaar lijken te delen, terwijl onder semiprofessionals en amateurs er meer diversiteit in gedachte is. De wereld van professionals is een intiem wereldje waarbij de recensenten elkaar allemaal wel kennen en waarin een consensus heerst. Daarom zal de taak van de professionals als opinieleiders moeilijk kunnen worden overgenomen door de semiprofessionals en amateurs die niet voor hun werkzaamheden betaald krijgen en toch vaak naamloze gezichten blijven voor de wereld van filmrecensenten.

Naast het functioneren als gatekeeper die het veld van culturele productie reguleert en vernieuwt, heeft de criticus nog een belangrijke rol, namelijk zorgen voor culturele legitimatie van het gehele culturele veld. Kunstcritici dienen de culturele autonomie van het veld in evenwicht te houden (Debenedetti, 2006). Als dit principe doorgetrokken wordt naar film, moeten critici bijvoorbeeld controleren in hoeverre filmmakers, films maken uit artistieke redenen en niet uit bijvoorbeeld alleen commerciële redenen. Semiprofessionals staan vooral in contact met het grote publiek en hebben een houding als filmconsument waardoor zij hier toch minder geschikt voor zijn dan de professionele filmrecensenten die echt een houding van filmcritici hebben.

5.4 Discussie

Dit onderzoek heeft een inzicht verschaft in het verschil tussen de professionele, semiprofessionele en amateur recensent. Het is vreemd dat in vorige onderzoeken er nooit een onderscheid is gemaakt tussen amateurs en semiprofessionals. Vooral omdat grote Nederlandse filmwebsites zoals Filmtotaal en Movie2movie ook gebruik maken van vrijwilligers die onder een redactie staan. Over de hele wereld wordt gebruik gemaakt van deze semiprofessionele filmrecensent. Dit is logisch, omdat websites vaak het geld er niet voor overhebben om professionele filmrecensenten in te huren. Daarom komen ze met 'the next best thing', of eigenlijk wat uit dit onderzoek is gebleken: 'the better next thing' als het aankomt op het schrijven van filmrecensies. Maar het zijn vooral specialisten en geen generalisten zoals de professionele filmrecensenten dat zijn. Semiprofessionals hebben eigenlijk veel weg van stagiaires, die zonder betaald te krijgen het werk tijdelijk (totdat ze het zat zijn of een vaste baan hebben gevonden) overnemen van professionals en daar zo hun best voor doen dat ze hun collega's soms zelfs overstijgen. Hopelijk kunnen verdere onderzoeken gebruik maken van deze 'ontdekking' van de semiprofessional. Deze groep zou bijvoorbeeld ook in andere culturele genres onderzocht kunnen worden, zoals semiprofessionele boekrecensenten, muziekrecensenten, enzovoort. Bij de onderzoeken raad ik als onderzoeksmethode een kwantitatieve inhoudsanalyse aan om te bekijken in hoeverre de recensies van de verschillende recensenten verschillen en overeenkomen en raad ik een half gestructureerde interview aan om te onderzoeken in hoeverre de verschillende recensenten verschillen in hun houding en aanpak. De populaire criteria kwamen in dit onderzoek weinig voor in vergelijking met de High Art en de vormcriteria. Vooral de vormcriteria kwamen veel voor in dit onderzoek, wat betekent dat er wel een soort consensus is in hoe een filmrecensie eruit dient te zien. Er wordt voorgesteld om een aantal andere populaire criteria te vinden en een aantal criteria buiten de inhoudsanalyse te houden of aan te passen omdat zij bijna niet voorkwamen in de resultaten van de inhoudsanalyse. Deze criteria zijn: negatief over commercie, negatief over High Art, benoemen van publiek, het bespreken van vooroordelen en niet-rekening houden met het doel van de film.

Het onderzoek dat in deze thesis is uitgevoerd betreft een inhoudsanalyse van 120 filmrecensies en 6 interviews met filmrecensenten. Het analyseren van de filmrecensies op zoveel aspecten is een hele klus geweest, maar is met zorg aangepakt. Bij twijfel is er bijvoorbeeld steeds een aantekening gemaakt en doorgedaan zodat er later nog eens rustig naar gekeken kon worden. De interviews zijn in vergelijking misschien weinig, maar zijn toch van groot belang geweest voor dit onderzoek. Door de 6 interviews is er toch 6 uur van informatie verzameld over de wereld van filmrecensenten, hun houding, gewoonten, voorbereidingen enzovoort. Ook door te praten over het

vraagstuk over het verschil tussen professionele, semiprofessionele en amateuristische recensenten zijn er veel dingen duidelijk geworden.

Verder kan men misschien twifelen over de objectiviteit van dit onderzoek omdat de onderzoeker zelf een zogenaamde semiprofessional is, maar het onderzoek is zo objectief mogelijk uitgevoerd doordat bij het onderzoeken van de professionals, semiprofessionals en amateurs steeds op dezelfde manier te werk is gegaan. Ook is er voorzichtig omgegaan met het interpreteren van data die de kant op wees dat de semiprofessionele recensent 'beter' te werk gaan dan de andere recensenten.

Literatuur

Allen, M., & Lincoln, A. (2004). Critical Discourse and the Cultural Consecration of American Film. *Social Forces*, Vol. 82, no 3 , 871-894.

Bakker, N. (2009, Juni). *Filmslot 1*. Opgehaald van De Filmkrant:
<http://www.filmkrant.nl/av/org/filmkran/archief/fk311/einde.html>

Baumann, S. (2007). *Hollywood Highbrow: From entertainment to art*. New Jersey: Princeton University Press.

Baumann, S. (2001). Intellectualization and art world development: Film in the United States. *American Sociological Review* , 404-426.

Baumann, S. (2002). Marketing, cultural hierarchy, and the relevance of critics: film in the United states, 1935-1980. *Poetics* (30) , 243-262.

Benjamin, A. (2000). *An English Teacher's Guide to Performance Tasks & Rubrics: High School*. New York: Eye On Education.

Bielby, D. D., Moloney, M., & Ngo, B. Q. (2005). Aesthetics of television criticism: mapping critics' reviews in an era of industry transformation. *Research in the Sociology of Organizations*, volume 23 , 1-43.

Bloem, J., Van Doorn, M., & Duivestein, S. (2008). *Me, the Media*. Groningen: VINT.

Boggs, J. M., & Petrie, D. W. (2008). *The art of watching films*. California: Mayfield Pub.

Bordwell, D., & Thompson, K. (2003). *Film History: An introduction*. New York: McGraw-Hill.

Bourdieu, P. (1984). *Distinction. A social critique on the judgement of taste*. Cambridge: Harvard University Press.

Croteau, D., & Hoynes, W. (2003). *Media Society*. London: Pine Forge Press.

Debenedetti, S. (2006). The role of media critics in the cultural industries. *International Journal of Arts Management* , 30-42.

Deknudt, K. (2006). *Kritiek op de filmkritiek? Een onderzoek in de Belgische kwaliteitsdagbladen anno 2006*. <http://www.thesis.net/filmkritiek/filmkritiek.htm>.

Hofstede, B. P. (2000). *In het Wereldfilmstelsel: Identiteit en organisatie van de Nederlandse film sedert 1945*. Eburon: Delft.

Jakob, N., Müller, M., Weber, S., & Gurevych, I. (2009). *Beyond the Stars: Exploiting Free-Text User Reviews to Improve the Accuracy of Movie Recommendations*. Technische universiteit Darmstadt.

Keen, A. (2007). *The Cult of the Amateur: How Today's Internet is Killing Our Culture* . New York: Doubleday/Currency.

Kerrigan, F., & Yalkin, C. (2009). Revisiting the Role of Critical Reviews in Film Marketing. *Mashing-up Culture* , 169-187.

Kersten, A., & Janssen, S. (Work in progress). *Shifting boundaries in the symbolic production of film, 1955-2010*.

Kieft, M., & Rijlaarsdam, G. (2003). Recensies schrijven: de brug tussen schrijfvaardigheid en literatuur. *VONK*, 32 (4) , 3-18.

Kussendrager, N., & Van der Lugt, D. (2007). *Basisboek Journalistiek: achtergronden, genres, vaardigheden*. Amsterdam: Centraal Boekhuis.

Lainto, A.-M. (2010). *Amateurs and professionals side by side. Movie criticisms break-through on the internet*. Turku: Diakonia University of Applied Sciences,.

Lernout, G. (1999). *Schrijven over literatuur: Gids voor studenten en andere schrijvers*. Uitgeverij Acco: Leuven.

Luijt, M. (2009, September 8). *nrcnext*. Opgeroepen op December 27, 2009, van waar moet een filmrecensent aan voldoen?: <http://www.nrcnext.nl/blog/2009/09/08/waar-moet-een-filmrecensent-aan-voldoen/>

Monaco, J. (1981). *How to read a film: the art, technology, language, history, and theory of film and media*. New York: Oxford University Press.

OECD. (2007). *Participative Web and User-created Content- web 2.0, wikis and social networking*. Parijs: OECD.

O'Reilly, T. (2005, September 30). *O'Reilly*. Opgeroepen op 2010, van What is Web 2.0: <http://oreilly.com/web2/archive/what-is-web-20.html>

Plucker, J. A., Kaufman, J. C., Temple, J. S., & Meihua, Q. (2009). Do Experts and Novices Evaluate Movies the Same Way? . *Psychology & Marketing, Vol. 26(5)* , 470–478.

Reinstein, D. A., & Snyder, C. M. (2000). *The Influence of Expert Reviews on Consumer Demand for Experience Goods: A Case Study of Movie Critics*. Washington: University of California—Berkeley & George Washington University.

Slot, M., & Frissen, V. (2007). Users In The 'Golden' Age Of The Information Society. *Observatorio Journal* , pp. 201-224.

Tancer, B. (2009). *Click: What we do online and why it matters*. London: HarperCollins.

Van Venrooij, A., & Schmutz, V. (2010). Classifying Popular Music in the Netherlands, Germany and the United States: A comparison of the use of High Art and popular aesthetic criteria. *Cultural Sociology* 4(3) , 395-421.

Wester, F., Renckstorf, K., & Scheepers, P. (2006). *Onderzoekstypen in de communicatiewetenschap*. Alphen aan den Rijn: Kluwer.

Bijlage 1 Codeboek

CODEBOEK

Algemeen

Soort recensent op website

- 1: Professioneel
- 2: Semiprofessioneel
- 3: Amateur

Naam website

- 1: Nu.nl
- 2: Cinema.nl
- 3: Fok.nl
- 4: 8weekly.nl
- 5: IMDB
- 6: amateur blog

Soort film in recensie

- 1: Hollywoodfilm
- 2: Independent film

(Code)Naam recensent

....

Naam regisseur

...

High Art esthetische criteria

1. Gebruik van High Art termen.

0 nee

1 ja

Voorbeelden van dergelijke beoordelingswoorden zijn: 'geniaal', 'fenomenaal', 'magnifiek', 'kunst', 'kunstzinnig', 'meesterlijk', 'artistiek', 'klassiek', 'virtuoos' en 'meesterwerk'.

2. Regisseur wordt genoemd bij naam.

0 nee

1 ja

Dit criterium is van toepassing als de naam van de regisseur minimaal één keer wordt genoemd.

3. Meeste woorden over de regisseur.

0 nee

1 ja

4. Verwijzing naar andere 'artiesten' die geholpen hebben bij de creatie van de film.

0 nee

1 ja

5. Vergelijking met andere regisseurs

0 nee

1 nee

6. Vergelijking met andere films

0 nee

1 ja

Dit criterium is zowel van toepassing bij een vergelijking met films van dezelfde regisseur als bij een vergelijking met films van andere regisseurs.

7. Negatieve houding ten opzichte van commercie.

0 nee

1 ja

Er kan bijvoorbeeld in de recensie gesproken worden over een groot budget dat 'verspild' is aan de film. De volgende woorden geven deze indicator aan: commercieel, commercie, marketing, Hollywoodfilm, attractie. Deze woorden moeten in een negatieve context worden gebruikt in de recensie om hier te kunnen scoren.

8. Complexiteit van de film wordt besproken.

0 nee

1 ja

E wordt een 1 genoteerd wanneer er in de recensie woorden in voorkomen die verwijzen naar de moeilijkheid van een film zoals 'diep', 'oppervlakkig', 'dom' en 'simpel' Ook de ontkenning van complexiteit wordt tot dit criterium gerekend.

9. Interpretatie van een film.

0 nee

1 ja

Bij dit criterium wordt een 1 genoteerd als een recensent verwijst naar wat de intentie geweest kan zijn van de regisseur. Woorden waarop gelet moet worden zijn bijvoorbeeld: 'boodschap', 'intentie' en zinnen zoals 'de regisseur maakt een film over...'

10. Zowel positief als negatief commentaar.

0 nee

1 ja

11. Originaliteit van een film.

0 nee

1 ja

Als een recensie woorden zoals onderscheidend, authentiek, vernieuwend, origineel bevat, dan kan een 1 worden genoteerd. Ook een ontkenning van originaliteit wordt tot dit criterium gerekend.

Populaire esthetische criteria

1. Aantal woorden dat wordt besteed aan de acteurs.

0 nee

1 ja

Als een van de hoofdrolspelers van alle actoren genoemd in de recensie, de meeste aandacht krijgt dan neigt de recensie naar een populair discours en zal er een 1 worden genoteerd op het codeerschema. Als een ander persoon het meeste aantal woorden in de recensie krijgt, wordt een 0 genoteerd.

2. Film wordt gezien als entertainment

0 nee

1 ja

Als woorden zoals: 'entertainment', 'amuserend', 'vermakelijk', 'meeslepend' worden genoemd in de recensie wordt een 1 genoteerd. Ook bij negatieve woorden zoals 'saai', 'eentonig' of 'flauw' wordt een 1 genoteerd

3. Film wordt gezien als een commercieel product

0 nee

1 ja

Termen waarop gelet zal worden zijn onder andere: 'blockbuster', 'commercieel', 'budget', 'box-office', 'opbrengst' en 'kosten'.

4. Er wordt rekening gehouden met het publiek van de film.

0 nee

1 ja

Er zal gelet worden of de recensent beschrijft voor welke filmkijkers de film leuk of niet leuk is.

5. Functie van filmgenre wordt benoemd.

0 nee

1 ja

Er zal gelet worden op woorden die richten op de functie van vermaak van film zoals: 'grappig', 'humor', 'dramatisch', 'eng', 'hilarisch', 'komisch', 'grappig', 'eng', 'spannend' of 'hartverwarmend'.

6. Negatieve houding ten opzichte van High Art

0 nee

1 ja

Er kan negatief worden gedaan over bijvoorbeeld dat de regisseur te origineel of te complex wilde zijn.

Journalistieke vormcriteria

1 De recensie heeft een titel

0 Nee

1 Ja

2 De titel van de film valt op in de recensie (dikgedrukt, schuingedrukt, onderstreept)

0 Nee

1 Ja

3 De recensie bevat conventionele informatie over de film (lengte, regisseur, producent)

0 Nee

1 Ja

4 De recensie bevat een spanningwekkende introductie

0 Nee

1 Ja

5 De recensie bevat een synopsis van de film

0 Nee

1 Ja

6 De recensie bestaat uit alinea's met een afgebakend onderwerp

0 Nee

1 Ja

7 De recensie schrijft met actieve taal (bedrijvende vorm) en niet passief (lijdende vorm)

0 Nee

1 Ja

8 De recensie is in de derde persoon geschreven

0 Nee

1 Ja

Er dient geen enkele keer gebruik worden gemaakt van de woorden 'ik' of 'jij'.

9 Er wordt gebruik gemaakt van beeldspraak (zoals een metafoor) in de recensie

0 Nee

1 Ja

In een recensie kan de film (of iets anders) geassocieerd worden met iets anders. Bij dergelijke woorden komt de professionaliteit van de recensent als schrijver goed naar voren. Een voorbeeld is bijvoorbeeld te vinden in de recensie van de film Sucker Punch op Nu.nl, waarbij de recensent verwijst naar een 'visueel bombardement' en een 'beeldenstorm'.

10 De recensie bevat een conclusie

0 Nee

1 Ja

11 De recensie geeft een waardeoordeel (sterren, cijfer)

0 Nee

1 Ja

12 De recensie heeft een lengte van 400-600 woorden

13 De recensent maakt zijn eigen vooroordelen kenbaar in de recensie

0 Nee

1 Ja

14 De recensie gebruikt geen drogredenen maar beargumenteert door de onderdelen van de film te beschrijven

0 Nee

1 Ja

15 De recensie plaatst de film in een bepaalde context en beschrijft wat voor soort (genre) film het is.

0 Nee

1 Ja

Het genre van de film wordt benoemd en er wordt (al dan niet kort) besproken hoe de film relateert tot dit genre

16 De recensent houdt rekening met het doel en de ambitie van de film

0 Nee

1 Ja

De recensie beoordeelt de film niet als High Art als de film bedoeld lijkt als entertainment en de recensie beoordeelt de film niet alleen op de pure entertainmentwaarde als de film op een High Art publiek gericht lijkt.

17 De recensent concentreert zich op 1 bepaalde kritische methode

0 Nee

1 Ja

De kritische methoden zijn:

1. Technological achievement
2. Showcase voor de acteurs
3. Product van regisseur

4. Boodschap voor de samenleving
5. Emotionele ervaring: woorden zoals realistisch en intens
6. Genrefilm, hoe past de film bij andere films
7. Politiek commentaar: ongelijkheid in de film
8. Psychoanalyse: mysteries en symbolen in de film

Bijlage 2: Lijst met films

Lijst films deel 1

1. The Fighter (biopic/boksfilm)	M
2. Haevnen (In a better World) (drama)	A
3. Black Swan (thriller/horror)	A/M
4. The Kings Speech (comedy/biopic)	A/M
5. Limitless (actiethriller)	M
6. The Mechanic (actiefilm)	M
7. Hereafter (drama)	M
8. Tron: Legacy (sciencefiction)	M
9. Somewhere (drama)	A
10. Inception	M

Deel 2

1. Sucker Punch (fantasy)	M
2. Drei (drama)	A
3. Just go with it (comedy)	M
4. Rango (animatie/comedy)	M
5. The Adjustment bureau (SF/actie)	M
6. Pieds Nus (drama)	A
7. True Grit	A/M
8. Loft (thriller NL)	M
9. Balada Triste De Trompeta (tragikomedie)	A
10. Poetry (drama)	A

*M=Mainstream

A= Arthouse

Bijlage 3: Interviewtopics en hulpvragen

1. Achtergrond

- Opleiding
- Ervaring

2. Reden van schrijven recensie

- Waarom schrijf je filmrecensies?

3. Houding tegenover film

- Algemeen doel film
- In hoeverre kunst/entertainment
- In hoeverre moet de film een boodschap hebben?
- Belangrijkste personen bij het maken van de film? Waarom?

4. Houding tegenover filmrecensies

- Belangrijkste doel filmrecensie
- Wat is een goede recensent? Ervaring/opleiding?
- In hoeverre moet volgens jou smaak een rol spelen bij het schrijven?
- In hoeverre vind je objectiviteit belangrijk?

5. Voorbereiding voor het kijken naar een film en het schrijven van een recensie

- Hoe gaat het proces in z'n werk bij de site waar jij voor schrijft?
- In hoeverre laat je je informeren over de films die je recenseert? (trailer, imdb, collega's, vrienden)
- Waar let je op bij het kijken van de film? Maak je aantekeningen?
- Hoe bereid je je voor op het schrijven van een recensie?

6. Schrijven van een recensie

- Hoe verloopt het schrijfproces bij jou meestal, kun je dat omschrijven? Hoe begin je?
- Hoe bouw je een recensie meestal op?
- Zijn er vaste punten die je in de inhoud van je recensie verwerkt? Zoja, welke?
- Hoe moet een recensie volgens jou qua vorm eruitzien?
- In hoeverre houdt je rekening met je publiek?
- Wat voor soort vocabulaire gebruik je? Moeilijke/makkelijke woorden? Lange/korte zinnen?
- In hoeverre vind je een waardeoordeel belangrijk bij een recensie?
- Wat voor soort controle word er op je recensie uitgevoerd? Alleen spelling? Streng?
- Maak je weleens vergelijkingen tussen regisseurs en tussen films? Waarom?

7. Verdere vragen over inhoud recensies

- In hoeverre vind je het belangrijk dat je zowel positief als negatief bent over een recensie?
- In hoeverre vind je het belangrijk dat je aandacht besteedt aan de acteurs?
- In hoeverre vind je het belangrijk dat je de film indeelt in een genre? Waarom?
- In hoeverre vind je een introductie/inleiding belangrijk? Waarom?
- synopsis

Bijlage 4: Transcripties van de interviews

Professional: Cinema.nl (Volkskrant) Kevin Toma

Ik heb filmwetenschap gestudeerd in Nijmegen, en dat was een bovenbouw opleiding van 3 jaar. Toen bestond dat bachelor/master ding nog niet. Ik had de Propeduse HBO engels gedaan, waar ik één vak Film language kreeg en dat vond ik heel interessant en zo ben ik bij film terecht gekomen. Ik was al filmliefhebber geworden sowieso. Ik nam films op op televisie om terug te kijken, om me echt erin te verdiepen in een bepaald soort films. Door het vak Film language kwam ik in aanraking met klassiekers en namen van regisseurs enzo. Zodoende kwam ik bij Filmwetenschap uit.

Ik was vooral geïnteresseerd in surrealisme. Dat was voor mij het toverwoord, alles wat half surrealistisch was wilde ik zien. Toen kwam ik vooral met de filmkunst in aanraking, maar kwam erachter dat dit vooral een filmstroming kwam. Deze films ging ik vooral opnemen, maar ook horrorfilms, vooral dat. En zodoende leerde ik hoe het is om films meerdere keren te kijken. Want aan het begin had ik maar een collectie van vier films, dan ga je hem maar nog een keer kijken.

Dit is niet mn enige werk, ik ben wel voornamelijk filmcriticus. Niet alleen voor de Volkskrant maar ik schrijf ook een column in de Gelderlander. Daarnaast ben ik filmcomponist. Ik maak muziek bij zwiigende films. Films uit de jaren '20 die ik van muziek voorzie. Dit was mijn eerste passie. Hiernaast doe ik ook nog filmlezingen en inleidende cursussen over filmwetenschap. Ik zie ze als dingen die hetzelfde zijn, maar op verschillende manieren. Het doorgeven van mijn filmpassie. De ene keer doe ik dat met woorden, andere keer dat ik ergens sta en de andere keer via muziek. In 2000 ben ik met filmrecensies begonnen met schrijven. Daarvoor was ik al werkzaam als amateur criticus voor radio Nijmegen. Daar gaf ik recensies voor op de radio.

Over het algemene doel van de film kan je niet zoveel zeggen, er zijn verschillende soorten films die verschillende doelen beogen. Ik kan wel zeggen welke films ik de fijnste films vind en waarom ik dat vind. Het gaat altijd om een film die je verbreed op je blikveld, kijken, denken, doen. Dat zijn altijd films die je op het verkeerde been zet, of die je anders naar de werkelijkheid doen kijken dan eerst. Dat hoeft perse geen maatschappelijk thema te zijn of met een duidelijke boodschap, ik heb liever een film die geen duidelijke boodschap heeft. Een film hoeft helemaal niet verhalig te zijn, het hoeft ook geen moeilijke film te zijn. Het mag ook een mainstream film zijn, als die dat effect kan bereiken sta ik er voor open en komt hij bij me aan en vergeet ik hem niet meer. Zoals Toy Story 3, die je doet laten nadenken over hoe je als kind je speelgoed aan de kant schuift. Dat je dat gevoel terug kan krijgen hoe dat was. Zonder dat de film daar echt om draait. Avatar was ik ook helemaal van onder de indruk. Ik kreeg echt het gevoel dat ik een andere wereld had bezocht. Die film had wel een overduidelijke boodschap, maar daar mag je een film niet op afkraken. In die zin kijk je altijd naar het doel dat de film stelt en of het werkt, en als het niet werkt schiet het zn doel voorbij en is het voor mij een slechte film. Films zijn kunst als ze een nieuw accent op de wereld leggen, als ze je anders doen laten nadenken over dingen dan eerst. Een film die iets toevoegt aan mij. Films die alles voorkauwen en waar ik weinig fantasie aan kan toevoegen, daar hou ik veel minder van. Het is altijd op basis van wat je van de film wil en of dat lukt. Ik heb natuurlijk mijn persoonlijke voorkeuren, en die zullen ervoor zorgen dat ik een ster meer of minder geef, maar ik kan natuurlijk niet alleen vanuit mijn persoonlijke voorkeuren sterren geven.

Ik probeer sowieso rekening houden met de filmmakers. Als sommige filmmakers mij niet liggen, dan hou ik er rekening mee dat ik niet die recensie ga schrijven over die film. Je kan wel proberen om daar over heen te komen, maar dat werkt zo niet. Je zit daar als een persoon en je kunt niet voor andere mensen gaan denken. Uiteindelijk is er altijd wel iemand die een film goed vindt. **Je moet vanuit jezelf denken, het heeft geen zin om voor andere mensen te denken. Je moet wel zo goed mogelijk uitleggen hoe je aan dat oordeel komt. Zodat mensen aan de hand daarvan het kunnen volgen maar er niet mee eens hoeven te zijn.**

Ik hou geen enkele rekening met een publiek. Ik hou in die zin rekening met het publiek dat ik mijn standpunt zo helder mogelijk probeer duidelijk te maken. Ik weet ook dat ik op een bepaalde manier moet schrijven als ik voor de filmkrant moet schrijven of voor de Volkskrant. Omdat het een ander publiek is. Ik zou de films niet beter of slechter vinden. Ik schrijf het zo op dat mensen het snappen, niet dat je met academisch taalgebruik gaat gooien of met verwijzingen naar filmmakers die niemand kent.

De ik-vorm hanteer ik nooit. Bij de Volkskrant zal je die in geen jaren tegenkomen. **Dat is een stijlprincipe die wij hanteren. We willen de mening niet teveel op de voorgrond stellen. We willen dat de lezer snapt dat het een selectieve mening is, maar we hoeven het niet teveel naar voren te drukken. Het is een stilzwijgende afspraak.**

Een recensie vind ik vooral een betoog. De recensies waar ik zelf het meest blij mee ben zijn films waarvan ik één aspect eruit licht met verschillende niveaus die je hebt en ze aan elkaar te knopen. Ik had een gastcollege filmkritiek en de laatste keer hadden studenten van hun docent een handboek over filmkritiek gekregen en de schrijver van dat boek analyseerde de recensies op een aantal punten. Evaluatie, mening, informatie. Je weet wel dat mensen een aantal dingen willen weten. Wie is de regisseur, welke andere films heeft hij nog meer gemaakt, wat voor prijzen heeft de films gekregen. Dat wil je er wel allemaal in hebben. Je moet de informatie soms opzoeken, maar dat wil ik er wel in hebben. Analyse vind ik ook heel belangrijk. Hoe je oordeel tot stand is gekomen en wat dat inhoudt.

Toen ik voor de filmkrant schreef, schreven we chronologisch. Toen begonnen we altijd met de openingszin van de film en werkten we zo naar beneden. Maar voor de Volkskrant waar ik er meer druk op heb, omdat ik meerdere stukken per week heb, kon ik dat niet volhouden. Dus ben ik achronologisch gaan schrijven. **De zinnen waar ik op kom die schrijf ik op en zo bouw ik langzaam een recensie uit. Daar is in die zin geen methode voor, behalve de aankleding. Wanneer ik ermee begin, wat ik om me heen verzamel, aantekeningen, persmap, internet.** Ik kan mijn aantekeningen vaak niet lezen maar ik maak ze wel en kan ook niet zonder. Het gaat erom dat er momenten in de film zitten die je graag eruit wil halen. Sommige dingen zijn moeilijk te onthouden, zoals citaten. Als je meerdere films per week hebt, zoals ik, kan dat gewoon niet.

Een recensie staat meer voor de korte oppervlakkige stukken, terwijl de filmkritiek vooral essays schrijft. Wij schrijven ook stukken over allerlei belangrijke onderwerpen. We schrijven ook interviews. Ik noem me alleen geen filmjournalist omdat ik te weinig van deze andere dingen doe.

Ik ben meer een filmcriticus die zich met analyse en esthetiek van films bezig houdt. En met lijnen zoeken in de filmgeschiedenis en verbanden scheppen tussen oeuvres en genres en noem maar op. **En een goede filmcriticus heeft een hééle grote bagage aan films en filmkennis en aan voorkeuren en**

liefdes voor films. Dat als je een film ziet, die verbanden vanzelf ontstaan. En ja, de ene heeft dat meer dan de ander. Dat is een van de leukste dingen, om mezelf te vernieuwen. Om oude films te herontdekken. Je moet niet op je eigen voorkeuren blijven steken, je moet zorgen dat die veranderen ook. Ook dat je in de gaten hebt van jezelf wat films goed maken. Wel dat je een antwoord op de vraag hebt: wat is het nut van filmkunst. Als iemand alleen zegt; ik vind films leuk, het houd je van de straat. Als iemand meer een consumerende houding heeft. Of dat iemand alleen maar bepaalde genres/soorten films kijkt, dan is iemand niet meer zo serieus te nemen. Ik heb het liefste als iemand een veelvraat is, die echt van heel veel verschillende dingen houdt en daar goed over kan schrijven. Je moet natuurlijk wel goed kunnen schrijven, anders kom je er nog niet.

Ik denk dat het verschil tussen recensenten, dat amateurs alleen maar smaak hebben, een achterhaald idee is. Want ik raadpleeg ook echt sites die door amateurs gemaakt zijn, net zoveel kennis en passie als ik hebben, of meer dan zelfs. Ik zou echt niet zeggen dat het verschil tussen amateurs en professionals, is dat de amateur het maar een beetje op die manier doen. Het enige echte verschil volgens mij is dat amateurs niet betaald krijgen en professionals wel. Als iemand goed schrijft waarom zou het niet kunnen dat hij mn baan over kan nemen? Ik was toch ook ooit vrijwilliger, maar het betekent niet dat ik nu meer kennis en passie heb. Ik heb meer ervaring, dat heb ik meer, en meer deskundigheid in de zin van dat ik weet wat ik moet doen om een goede recensie te kunnen schrijven, waar ik voor betaald kan krijgen. Ik denk dat als je vrijwilliger bent, wat vrijer bent, en meer kunt experimenteren en misschien minder gedisciplineerd zijn. Maar ik zeg dat nu wel, maar ik geloof zo dat er honderden amateurs zijn voor wie dat niet geldt en die net zulke strenge eisen aan hun stuk stellen dan dat ik dat doe.

Ik denk wel dat er heel veel wildgroei is onder amateurs, en dat er idd heel veel mensen zijn die niet goed kunnen schrijven of geen goede blik hebben, een niet ruim genoeg blik. Omdat iedereen kan nu iets publiceren, dat is wel zo, maar het is geen verschil op zich.

Het is wat anders als je voor een site schrijft. Er zijn heel veel filmssites en die kunnen het niet permitteren om mensen te betalen. Met betaalde journalistiek betaal je een bepaalde verantwoordelijkheid af. Als je niet betaald krijgt, dan kun je zeggen, ja ik krijg er toch niets voor. Wie ben jij om te zeggen dat ik zoveel uur erin moet steken of het hele land moet doorreizen om dit te kunnen doen. Dat is waarvoor je betaald. Het is logisch, want wat kunnen ze nou van jou vragen? Ik denk dat als je alleen maar over het niveau van schrijven hebt, dat je wel een hele goede krant kan samenstellen uit schrijvers die er niet voor betaald krijgen, waarom zou dat niet kunnen? Alleen dan moet je wel heel goed zoeken. Ik werd er natuurlijk al voor betaald, ik werkte natuurlijk al bij de cinema.nl als webredacteur, en bij de Gelderlander en de filmkrant en ik had dus al een naam. Op die manier weet je wat je in huis haalt, en die persoon heeft een bepaalde reputatie waar je op verder kunt bouwen.

De redactie bij de Volkskrant gaat veel verder dan een spellingscheck. Als ik een stuk inlever, vooral bij grote stukken, vind ik het moeilijk om een goede opbouw in te hebben en het duidelijk en toegankelijk te verwoorden, die krijg ik altijd terug. Dat geldt voor veel mensen, die grote stukken zijn gewoon lastig. En daar werk je heel lang aan, dan zie je je fouten niet meer, dan zie je of je stuk niet meer loopt of wel. Dan is daar heel goed dat er een eindredactie is, hoofdredacteur dan wel eindredacteur, die zegt: dit en dit werkt niet, ik zou er nog eens naar kijken, of doe dat eens anders. Laatst heb ik een stuk geschreven over sf films van nu, wat er anders is dan sf van vroeger. Dan heb

je een redactievergadering, daar wordt bedacht welke themas komen er allemaal langs, wie wil daar over schrijven. Toen zei ik: er komen binnenkort twee sf films uit, misschien is er iets leuks om iets over aliens te doen. Toen was het idee om een verhaal te schrijven in hoeverre aliens in de loop van de filmgeschiedenis zich ontwikkeld hebben. **Dan ga ik me daar helemaal in verdiepen. Ik kijk welke films ik gezien heb, welke niet, die bestel ik allemaal, en dan soms koop ik er boeken voor om mij in te lezen, boeken op internet, theorie, achtergrondverhalen, interviews met regisseurs, audiocommentaren op dvd's luisteren, interviews, making of's kijken.** Allemaal om een beeld te krijgen van in dit geval waarom ze aliens zus en zo op een wijze hebben ontworpen en hoe het anders is dan vroeger. Dan begin ik me daar een idee over te vormen, dan ga ik naar battle la 2 weken geleden, dan zie ik daar dingen in die ik ook zie in monsters die morgen uitkomt, dan denk ik ow, ik kan ook gaan schrijven over sf films en media van tegenwoordig, hoe die daar in op in spelen. Op oorlogsreportages uit Irak bijvoorbeeld. En wat dan daar het verschil in is, hoe sf films vroeger op de actualiteit inspelen. Dus dan verandert het hele idee van het stuk, dus ik zit alles in te zuigen die informatie, met mensen te praten, dingen op te schrijven, dan pols ik bij mensen of het een goed idee is. **Totdat ik ga schrijven blijf ik films kijken, blijf ik mezelf onderdompelen daarin. Ik kan aan niks anders denken behalve daaraan. Dan komt de dag dat ik moet gaan schrijven. Dan ga ik vroeg opstaan, dan zit ik om 8 uur sochtends in de keuken want daar schrijf ik altijd.** Of in de pand waar ikzelf woon, of die van mijn vriendin. En dan maak ik koffie, en dan heb ik eerst een opzet gemaakt van wat ik wil gaan doen, soort stapsgewijs. Soms stuur je die op naar je hoofdredacteur om te zien of die het ermee eens is of niet. Dan komt dus het moment dat ik aan de slag moet. Dan begin ik maar invallen op te schrijven die ik heb, en de anekdotes die ik belangrijk vind op te schrijven, stukjes interviews die ik gebruik en verwerk en zo langzaam ontstaat dan dat stuk. En dan heb ik er heel de dag aan gewerkt en misschien de dag erna ook nog, ik wil het liefst het zover mogelijk afhebben als ik het de eerste keer opstuur. Dan stuur ik de ruwe versie op via e-mail naar de hoofdredacteur en eindredacteur. Dan hoop ik dat ik snel iets terugkrijg en wat hoor, en als ik niks van ze hoor dan is het goed, dat is gelukkig ook al een paar keer gebeurd. Bijvoorbeeld heb ik een stuk geschreven over de Banksy film, Exit through the gift shop vorig jaar, dat was in een keer goed. Dat was wel fijn. Sowieso is de ene redacteur kritischer dan de andere, zo was de hoofdredacteur een keer heel veel punten die ik anders moest doen, terwijl de eindredactrice die het gelezen had maar één belangrijk punt had waar ik op moest letten. Toen kreeg ik na mijn verbeteringen hem wéér terug met een paar verbeterpunten. Maar dan is het op een gegeven moment deadline tijd, en dan valt er niet zoveel meer aan te doen en dan zit het erop en begin je met een ander. Dan is het wachten hoe het de volgende dag in de krant staat want dan is het weer heel anders, want dan komt het heel anders over. Dan krijg je soms nog commentaar achteraf, of heel mooi stuk maar dat en dat, of lezersreacties via cinema.nl of collega's die mijn stuk gelezen hebben en iets zeggen, en dan begin je aan de volgende.

Als ik persoonlijke e-mail krijg via de redactie, dan reageer ik wel. Dingen die op cinema.nl die lees ik wel, maar daar reageer ik nooit op want ik vind ze sowieso 9 van de 10 keer zo achterlijk, daar kan ik helemaal niks mee. Het komt er 9 op de 10 keer echter op neer dat iemand het een goede film vind e het stom vind dat ik het een slechte film vind en hij daarom mijn recensie stom vindt. Af en toe hebben ze goede punten, bijvoorbeeld mijn hp recensie van de vorige Harry potter was echt een miskeleun, heb ik veel fouten gemaakt, veel feitelijk onjuistheden die ik niet had mogen maken. Maar daar word je wel op afgerekend en daar moet je dan wel persoonlijk op reageren, dat verdienen die mensen dan wel. Het is gewoon slecht werk wat ik heb afgeleverd.

Je kan het wel aanpassen op cinema.nl, maar natuurlijk niet in de krant. Ik vind het heel erg als ik zulke grote fouten maak. Ik weet wel zeker dat als ik een positieve recensie had geschreven, veel minder mensen over deze dingen zijn gevallen dan nu. Nu geef ik de mensen dingen waar ze me op kunnen pakken. Ik vind het heel leuk als mensen mijn stukken lezen en met kritiek komen waar ik wat mee kan omdat ik kan gaan denken, daar hebben ze gelijk in, ik had het zus of zo kunnen zeggen of het is idd niet consistent met wat ik eerder zei. Maar dat gebeurt alleen niet, mensen kijken op dat moment heel oppervlakkig naar zo een film.

Ik weet meestal helemaal niets voordat ik naar een persvoorstelling ga. Ik lees ook de persmappen niet die ik krijg, 9 van de 10 keer weet ik niet waar ik instap. Ik doe dat om zo ontvankelijk mogelijk te zijn. Ik snap niet waarom mensen die persmappen vantevoren ga lezen, want dan lezen ze al waar het over gaat, hoef je je zelf niet een weg te banen door de film. Ik weet wel dat je zelf in een situatie ben waar je als gewone toeschouwer toch niet in komt, mensen weten meestal waar ze naartoe gaan. Maar als filmliefhebber en als iemand die vind dat de film voor zichzelf moet spreken is dat een manier. Af en toe weet ik wel iets, af en toe doe ik dat wel. Als een film van een regisseur is waar ik voor ga, dan vind ik dat wel leuk om vantevoren te weten. Het is niet helemaal waterdicht wat ik zeg, maar ik probeer meestal zo weinig mogelijk te weten over een film.

Als ik weet dat een film van een filmmaker is die ik ken, en die ik volg, dan ben ik benieuwd naar wat de film toevoegt aan wat hij eerder gedaan heeft. Ik kan op vele niveaus kijken, camerastijl, monteren, belichting, thema's. Maar als ik niks van de film weet, dan ben ik net zoals elke andere kijker, dan laat ik me vooral door de plot meesleuren. En daarmee niet zo sterk oog heb voor camerabewegingen of monteert, dan als ik hem een tweede keer kijk bijvoorbeeld. Maar ik probeer wel daar naar te kijken op die manieren. Een film is vooral bijzonder als je iets ziet wat je nog nooit eerder hebt gezien, en dat je dat merkt en dan denkt; ow hier kiest hij ervoor om alleen muziek te laten horen als je onder water bent, doet hij dat de hele tijd. Wordt water met muziek gekoppeld en wat wil de maker ermee. Ik probeer wel zo goed mogelijk te kijken naar zoveel mogelijk dingen, zoals de voorgrond, achtergrond. **Ik schrijf heel weinig over acteurs omdat dat dat mij het minste interesseert van alles en omdat ik daar het minst goede kijk op heb of iemand goed acteert of niet.** Ik vind het meestal al snel goed genoeg. **Ik vind dat ook het minst filmische.** Ik let wel op de soorten acteerstijl, niet dat er maar één bepaalde acteerstijl is. Er zijn veel verschillende, niet alleen maar een die goed is, zoals de meest conventionele van Hollywoodfilms. Er zijn heel veel andere acteerstijlen dan die. Als je niet die basis en ervaring hebt, kennis van veel soorten film, dan kun je al gauw veel makkelijker bepaalde manieren van acteren als slecht zien dan dat je het wel hebt. Bijvoorbeeld die film die ik net noemde, dir stadt, heeft een dode manier van acteren, mensen praten vaak zonder emotie, helemaal kaal, net alsof ze het oplezen, maar dat past bij die stijl, dat past bij die film en dat past bij de manier van filmmaken zoals hij altijd doet. Dan zou het heel raar zijn om te zeggen; het acteerwerk is niet naturel, want niks aan die film is naturel.

Bijvoorbeeld in Briefgeheim vond ik het heel opvallend dat de hoofdpersonage meer dan 10 min weg gaat in de film. Die wordt ontvoerd lijkt het, maar als kijker weet je niet wat er aan de hand is. Dan ben je opeens bij twee personages die eerst bijrollen waren. Dat is heel simpel, maar wel heel eigen. **Dat pik ik er dan weer uit van een film en dat zijn dingen waar ik blij mee ben want dan denk ik, dat schrijft een andere recensent dan niet.** Ik vind het leuk als anderen, een nrc recensent bv, mij aanvult en niet dat wij precies hetzelfde zeggen. Het is ook lastig, want we hebben onze voorkeuren en ideeën en die komen vaak met elkaar overeen. Maar ze lijken niet op elkaar omdat ze anders zijn dan

die van ons. Ik denk dat ik ze blind uit elkaar zou kunnen halen. Op de toon, op de diepgang van een recensie, wij zijn een betere club als ik dat mag zeggen. Wij zijn veel meer echte filmdeskundigen. Ik denk dat je dat soms kan merken, die deskundigheid, al is dat niet consistent met wat ik eerder zei. Zij gebruiken een losse stijl die ik ook wel leuk vind en ik soms wel jaloers op ben. Dan denk ik; ow dat is wel een leuke entree in je stuk. Volkskrantrecensies beginnen gebruikelijk met een scènebeschrijving. En daaruit volgt de rest. Dat is volgens mij een manier waardoor ik niet lang hoef na te denken hoe ik moet beginnen. Om de zoveel tijd wil ik dat wel anders doen, maar let maar op, bijna elke volkskrantrecensie begint met een scenebeschrijving of plotbeschrijving, meestal een scene. Pas in de tweede alinea wordt de titel van een film genoemd. Daar is geen afspraak over, maar dat is gewoon hoe wij werken. Toen ik bij de Volkskrant kwam, toen dacht ik, nu moet ik Volkskrant achtige stukken ga schrijven. Je imiteert het format, maar op een gegeven moment wordt dat ook je eigen format. Pas geleden hadden ze bij de NRC twee recensenten die de film Blue Valentine verschillend beoordeelden, de een had een ster en de ander 4, toen zijn ze in een recensie in gesprek gegaan. Dat is de tweede keer dat ze het gedaan hebben, ook bij Black Swan. De ene keer werkt het wel, maar de andere keer ook niet. Deze vorm zou bij ons echt niet snel voorkomen, dat vinden wij te opdringerig, teveel van; kijk daar heb je ons als recensent. Teveel die mensen daar neerzetten dan de aandacht naar de film laten gaan.

Ik wou altijd al schrijver worden, maar dan vooral over fictie. Mijn taalgebruik wilde ik daarvoor inzetten. Ik wilde films onder woorden brengen als het ware. Toen ik bij cinema.nl terecht kwam als webredacteur, vond ik het wel leuk om dvd's te recenseren en onderzoek te kunnen doen. Ik merk dat ik het leuk vind om die manier films aan de man te brengen. Ik ben ook echt gepassioneerd, en ik wil ook graag dat de mensen de films mooi vinden die ik mooi vind, dat is op een of andere manier heel belangrijk voor me. Waarom is weer een andere vraag. Filmkritiek bedrijven op elke vormen, is een hele goede manier om mijn filmactivisme te belijden. Andere mensen enthousiast maken of ze er vandaan houden. Ik wil er zoveel mogelijk aan doen dat mensen niet daar naartoe gaan. Het kan me niet schelen uiteindelijk of het grote publiek het misschien wel een leuke film zou vinden. Ik zal maar heel zelden zoiets schrijven als: de meeste mensen zouden dit waarschijnlijk een hele leuke film vinden dit of dat. Ze krijgen van mij een oordeel en klaar. Ik ben niet gevraagd om het oordeel van het grote publiek te verwoorden. Ik ben gevraagd om mijn oordeel te verwoorden. Hoe onpersoonlijker ik word, hoe slechter mijn stukken worden en hoe minder je er iets aan hebt. En wanneer je er iets aan hebt, is weer een vraag. Lees je ze vantevoren, of na de film maar ik denk dat ik vooral schrijf na de film maar dat ik ook wel hoop dat mensen hem voor de film lezen. Zelf lees ik geen recensie voordat ik naar een film ga. Ik ben niet in die zin mijn doelgroep zeg maar. Iedereen doet zijn werk voor zijn persoonlijke genoegdoening en dat doe ik dus ook. Maar ik wil wel dat andere mensen er iets aan heeft, het liefst zoveel mogelijk mensen en vind ik het daarom leuk dat veel mensen mijn stuk gelezen hebben en ze waarderen of ze met kritiek komen waar ik wat mee kan, dan is het zinvol. Maar ik schrijf uiteindelijk voor mezelf.

Professional: Arjan Welles, film 1

Ik ben jurist van oorsprong, ik ben een paar jaar geleden afgestudeerd en dat viel eigenlijk samen met het moment dat ik met film begon. Ik keek natuurlijk al heel veel film maar daar schreef ik nooit over en toen was ik als amateur begonnen. Met mijn studie doe ik op dit moment helemaal niets. Wel dat ik op een bepaalde wetenschappelijke niveau heb opgebouwd. Mijn interesse voor film is begonnen met het gewoon kijken en dat schrijven heb ik mezelf gewoon aangeleerd door het veel te doen, gewoon proberen. En daar ben ik verder mee gegaan op een gegeven moment de stap wagen en proberen ergens binnen te komen. Ik heb heel veel moeite gehad om werk te vinden in het begin, dat moest echt stap voor stap. Ik heb bijvoorbeeld een stuk geschreven voor de Amsterdam weekly, maar een week later ging die al failliet dus dat is nooit iets geworden. Ik ben geen fulltime filmjournalist, want daar kan ik gewoonweg niet van leven. Dus ik werk daarnaast bij een bank, dat heb ik eigenlijk al vanaf mijn studie gedaan. Maar dat is maar 3 dagen per week en veel in het weekend ook. En daarnaast is Film 1 mijn grootste opdrachtgever dus eigenlijk mijn enige opdrachtgever. Ik wil er wel meer mee gaan doen, maar ik ben daar een beetje lui in. Ik ben niet van plan om nog iets met mijn opleiding te doen, dat weet ik eigenlijk wel zeker. Sinds 2004, nee..in 2005 ben ik afgestudeerd en ja, ik ben er gewoon te lang uit geweest om daar nog wat mee te doen.

Ik weet dat er vanuit de grachtengordel mentaliteit, de Filmkrant mentaliteit, er erg hoogdravend over wordt gedaan maar ik denk dat de belangrijkste functie van film 'entertainment' is. Zo is film begonnen, zo is Hollywood ook begonnen en dan is het prima om de hele dag, avond door films zoals Avatar lekker vermaakt te worden. Daarnaast heb je natuurlijk ook de categorie films die je raakt, die emotie oproept, en het mooiste is natuurlijk als die twee samenkomen. Vaak als ik een film niet goed vind, is het bijna altijd het verhaal wat niet klopt, daar staat of valt alles mee, zelfs als je slechte acteurs hebt, maar je hebt een goed verhaal, maar andersom ook, als je goede acteurs hebt maar het verhaal zuigt dan kom je niet ver. Maar ik bedoel; ik ben niet van mening zoals sommige critici dat een film alleen maar moet raken, ik bedoel ik vind het ook prima om vermaakt te worden en het verstand op nul te zetten en waarschijnlijk dat de film dan niet blijft hangen. Maar ik vind dat een functie van film die nogal onderschat wordt trouwens. Omdat het nog een hele klus is om een film te maken die entertaint en blijft boeien, en ik moet er niet aan denken om alleen naar films te gaan die mij raken. Volgens mij zit je dan zo vol met informatie en je het gewoon allemaal niet kan verwerken.

Ik heb een keer een theorie gehoord dat er maar vijf of zes verhalen zijn die je kan vertellen in een film en dat het steeds op een andere manier naar buiten komt. En je zou bijvoorbeeld kunnen zeggen dat Star Wars gaat om macht en het daarmee lijkt op Shakespeare. Dat zou een boodschap kunnen zijn, maar de vraag is of je op dat moment zin hebt om de boodschap eruit te filteren. En als je maar lang genoeg doorredeneert, ja dan kom je altijd wel op een of andere manier op een boodschap uit. En gaat het daarom met Star Wars? Volgens mij niet. Een goed voorbeeld is Thor, ik weet niet of je die gezien hebt (Nee), maar Kenneth Brennah, de regisseur, die wilde eigenlijk het liefst Thor benaderen als een Shakespeare drama, een komisch (of comic) drama. Dat zit er inderdaad in als je het op die manier bekijkt. Een vader die zijn zoon verstoot en broers met een moeilijke verstandhouding. Wil je dat bij een film als Thor eruit halen? Lijkt me niet. Ik denk dat als je dat echt serieus aanpakt bij die film, dan was hij ook niet meer entertainment geweest.

De regisseur is de belangrijkste persoon bij het maken van de film, mits hij het goed aanpakt. Er zijn veel regisseurs die moeten schikken naar een producent, want daar zit het geld. Maar als je een

goede regisseur hebt, een regisseur die niet alleen zijn vak verstaat maar ook zijn mannetje staat en dus op durft te komen tegen de geldschieters, dan is de regisseur de belangrijkste persoon bij het maken van een film. Het gaat niet zozeer om artistieke integriteit maar goed, die man of vrouw wordt ingehuurd om zijn visie te laten zien. En als die visie bestaat of uit compromissen sluiten met de producenten. En je hoort dat de producent of de schrijver wel eens een andere regisseur aantrekken. Onlangs de Kings Speech geweest, die voor de Amerikaanse markt wilde verhuizen. En ik weet niet hoeveel macht die heeft gehad, maar als regisseur zou ik daar echt op tegen zijn. Omdat je artistieke kindje wordt aangetast. Maar er zijn genoeg regisseurs, dat vind ik ook grappig bij horrorgenres, die special effectsman de kans krijgen om iets anders te laten zien, maar dan hetzelfde laten zien als al die andere horrorfilms. Ik zou als ik regisseur was, wel weten wat ik zou doen. Als ik een film zou regisseren en niet mezelf zou kunnen laten zien. Er zijn genoeg regisseurs bijvoorbeeld uit Europa die zijn aangetrokken om naar Amerika te gaan, en waar ze dan mee komen is mainstream horrorshit, die niet lijkt op wat ze in Europa hebben laten zien.

Het belangrijkste van een filmrecensie vind ik dat ze een eigen mening geven. Ik heb niet de illusie dat mijn lezers nou echt op mijn mening zitten te wachten, maar dat ze met name meer informatie over film willen hebben. Er zijn mensen die geld moeten uitgeven voor een kaartje en een beetje willen weten waar ze naartoe gaan en dat is zo'n beetje de functie van een filmrecensie. Ik denk dat mensen een indruk willen krijgen of de film wat voor ze is en daar komt wel mijn mening dan bij kijken, en dan is het belangrijk dat je wel goed motiveert. Niet alleen ik vind dat, maar waarom vind je dat?

Ik schrijf de recensie niet voor het publiek, ik schrijf de recensie wel voor mezelf, maar ik heb niet de illusie dat mensen mijn recensie lezen omdat ze mijn mening willen weten. Ze lezen mijn recensies waarschijnlijk als een van de vele recensies die ze lezen omdat ze een algemene indruk willen krijgen van wat men van de film vindt. Er zijn veel collega's en ik ook, die het gemiddelde op IMDB niet zo nauw nemen; ik lees bijna nooit iets over film als ik weet dat ik er naartoe moet. Dan lees ik geen andere recensies bijvoorbeeld.

Er is geen objectiviteit, want een filmrecensie is niet objectief. Het is gewoon een mening van iemand. Ik merk ook dat de gemoedstoestand van het moment dat ik de film zie, al zo belangrijk is hoe ik de film ervaar. En ik kan natuurlijk kijken naar de technische aspecten van de film; hoe iets gemaakt wordt, hoe iets uitgewerkt wordt, hoe zijn de dialogen en hoe is het verhaal. Maar of de film op dat moment mij iets doet, als een film dat hoort te doen, is afhankelijk van hoe ik als persoon ben en hoe ik op dat moment naar de film ga. En ik kan het wel een beetje uitschakelen, ik denk wel dat je zo professioneel moet zijn om dat te kunnen, maar helemaal dat lukt niet. Daarom is een filmrecensie nooit objectief. Als ik over Avatar had moeten schrijven, had ik hem vijf sterren gegeven omdat ik hem echt fantastisch vond, maar het verhaal is eigenlijk slecht. Maar ik vond het technisch zo verbluffend, dat je dat bij zo een film gewoon voor lief moet nemen. Als ik echt een azijnpisser ben en ik de film zou moeten beoordelen en Avatar zou moeten bespreken en puur moeten beoordelen op acteerwerk en wat het me emotioneel zou doen, 90% van het entertainment aspect zou moeten uitschakelen; dat ik kijk hoe de film verhaaltechnisch opgebouwd is, dan had hij van mij 3 sterren gehad. De subjectiviteit zit hem ook in: wat is de bedoeling van zo een film geweest. Zo een film als Avatar maakt een filmmaker niet alleen omdat hij mensen wil raken. Omdat hij bovenal iemand is die de mensen wil entertainen en dat blijkt dan uit zijn vorige projecten.

Ik zie film dan ook echt als een commercieel product. Vooral de Hollywoodfilm en de commerciële film, het woord zegt het al natuurlijk. Zelfs als ik interviews heb met kleine filmmakers, dan draait het allemaal om geld, en de meeste filmmakers willen zich daar helemaal niet mee bezig houden maar het hoort erbij, er moet gewoon geld verdiend worden.

Er zijn natuurlijk films die door critici heel positief worden beoordeeld, maar waar het publiek niet warm voor loopt. Dan is een film niet geslaagd te noemen, en andersom ook niet; waar een filmpubliek massaal naartoe rent en de filmcritici geen goed woord voor overhebben. Bij de ideale film zou zowel de filmcritici als het publiek tevreden moeten zijn.

Avatar is bedoeld voor entertainment en The Kings Speech is vooral bedoeld om mensen te raken en als zowel de critici dat goede films vinden en het publiek.

Kijk, wij hebben natuurlijk de makkelijkste baan van de wereld, wij worden betaald om onze meningen te geven over iets waar iemand met hart en ziel, als het goed is, aan heeft gewerkt. Dat is vrijwel een makkelijke taak. Het lijkt mij dat als je filmmaker bent, het mooi meegenomen is dat je door filmcritici goed beoordeeld wordt, maar je vooral moet afgaan op: wat vindt het publiek op dat moment, daar is de film voor gemaakt. Films worden niet voor mij gemaakt maar worden voor het publiek gemaakt.

Wat vind ik een goede recensent? Iemand die me pakt, iemand die veel schrijft, ik heb niet zoveel met het Filmkrantvolk die bij alle films filosofische werk en ander wetenschappelijk werk aan de film verbindt. Iemand die verstand van zaken heeft en zijn standpunten goed beargumenteert, dat is het allerbelangrijkste. Je kan wel wat vinden maar beargumenteer het dan. Ik heb niet die opleiding, ik denk dat je er talent voor moet hebben en dat kun je niet opleiden. Maar soms loop ik er weleens tegenaan dat ik die ervaring niet op een andere manier heb opgedaan. Als je heel lang al erg veel schrijft, je op een gegeven moment in een sleur komt ofzo, dat het verse er een beetje af is. Ik vind niet dat die mensen moeten stoppen, helemaal niet zelfs, maar ik vind wel dat deze mensen moeten proberen, als ze hun vak goed verstaan, om nieuwe invalshoeken te vinden en zichzelf moeten blijven stimuleren om andere invalshoeken te kiezen.

Ik kan alleen maar zeggen hoe ik zelf te werk ga en ik heb geen werkwijze. Toen ik net begon bij Film 1, begon ik wel veel over film te lezen, nadat ik een film gezien had, aantekeningen te maken en dan werkte ik dat gelijk uit en dat en dat wil ik in mijn stuk behandelen, en dat doe ik nu niet meer omdat ik dat gewoon niet kan. Ik weet; ik hou een film het liefst bij, ik lees wel eens Empire en filmnieuwtjes, maar ik zit er niet zo in dat ik alles tot in detail weet, wel de grote hoofdlijnen. Want als ik dat ga doen, dan kan ik niet meer onbevangen naar een film toe. Dan ben ik zo beïnvloed door wat iedereen ervan vindt en wat er allemaal over bekend is. Op het moment dat ik ga schrijven...ik heb ik wel heel snel mijn mening klaar, als je met mij een film kijkt weet ik al binnen vijf minuten wat ik ervan vind, soms kost het wat meer tijd. Maar als ik begin te schrijven dan weet ik wat ik wil zeggen, dat zit gewoon in mijn hoofd, maar ik maak geen schema ofzo van in deze volgorde moet ik het gaan doen. Meestal zoek ik naar een opening, naar hoe kan ik een stuk beginnen. Dan begin ik meestal uit te leggen waar het verhaal over ging, want als je helemaal geen houvast hebt waar het stuk over ging dan is een stuk niet leesbaar vind ik. Dit vind ik het minst leuke van heel de recensie, dat komt vrijwel altijd voor in het begin. Ik heb weleens geëxperimenteerd van goh, kan ik delen van het plot verwerken in mijn mening. Nouja, dat werkte ook niet echt. Dat is niet zo slim als je het zo doet, ik heb wel een vaste opbouw: wat ik meestal doe is dat ik met de inleiding begin, dan een

alinea met al een soort van mening, dan een alinea met het plotbegin en dat ik daarna mijn mening verder uitwerk. Dat is het voordeel van commerciële films, daar kan je heel veel over vertellen. En ik heb vaak tussen 500 en 700 woorden om mijn mening kwijt te kunnen en dat lukt vaak makkelijker bij grote films. Maar een vriend van me werkt bij Veronica en die heeft vaak maar 250 woorden, en bij sommige films lijkt me dat heerlijk, maar bij andere films denk ik van 'ow'. Dan zegt hij ook zelf: ik wou dat ik meer ruimte had om te vertellen. Hij heeft ook heel weinig ruimte om te nuanceren en hij heeft ook recensies die nog korter zijn, bij grote films iets van 250-300 woorden en kleine films iets van 150-200 woorden.

Ik heb erg de neiging om over de aanbevolen aantal woorden (500-700) te gaan. En daar heb ik ook wel eens wat over gehoord maar niet vaak. En soms zit ik ver over dat aantal en daar krijg ik niks over te horen. Dat is het voordeel van een online medium natuurlijk. Bij interviews gebeurt dat wel eens, als ik interviews uitwerk en dat is vaak iets van 1500 woorden als ik dat uitwerk. En ja dat moet op een aantal pagina's en dan past het niet mooi online en dan heeft de redactie toch van: nja, liever dat je iets minder woorden hebt. Ze zijn dus niet echt streng en ik moet zeggen dat ik dat ook wel prettig vind.

Ik denk dat de natuurlijk opbouw is: inleiding, plot en motivering van je mening en de conclusie zit in de laatste alinea. Het is altijd lekker als je een eindconclusie hebt die een beetje pakkend is, een pakkende laatste zin. De eerste zin en de laatste zin zijn altijd belangrijk, maar nogmaals ik speel ook weleens met die opbouw maar ik merk dat als ik het plot met mijn mening ga verweven dat het niet meer werkt en de flow eruit is. Wat je wel kunt doen is dat als je je mening aan het uitwerken bent, je een voorbeeld kan geven van een scène waaruit je mening blijkt. Dan is een deel van het plot een ondersteuning van je mening. Dat is een heel gemakkelijke techniek als je vastzit om weer verder te kunnen schrijven.

Ik moet zeggen; het is tegenwoordig niet meer zo, maar de Spits en de Metro, daar stonden recensies in waarvan ik zeker wist dat de recensent de film niet gezien had. Een recensie die voor 80% bestaat uit plot en daarnaast een generieke mening die je overal vindt. De plot haal je gewoon uit de persmap die je zo kan downloaden. Er zijn mensen die hebben de regel dat ze na 10 minuten die ze beschrijven van het plot van de film, ophouden. Dat red ik niet, hooguit een half uur want ik vind dat je niet teveel moet verklappen. Maar je kunt tijdens het beschrijven van de plot wat leuke details geven zodat het stuk wat meer body krijgt.

Het belangrijkste waar ik op let tijdens het kijken van een film is geloofwaardigheid, en dan bedoel ik niet dat alles perse moet kloppen want Star Wars klopt ook niet, maar kan ik er in meegaan. Dan is vooral het verhaal belangrijk. Het verhaal is het eerste waar ik op afknap. Bij de betere Arthouse films, dat zijn ook Amerikaanse films die heel erg leunen op acteerwerk, daar heb je acteurs of actrices bij die worden genomineerd voor beste mannelijke of vrouwelijke bijrol voor de Oscars. Er zit altijd één scène, er zit altijd één zo'n scène in de film waarvan je denkt: 'ow dat is DIE scène'. Als er zo'n scène in een film zit dan ben ik vaak gauw om. En daarnaast kijk ik ook naar hoe het technisch is uitgewerkt; als het om special effects gaat, zijn die dan een beetje goed gedaan? Bij animatie; hoe zit de animatie in elkaar. Ook bij animatie naar taalhumor bijvoorbeeld. Klopt het, is het geloofwaardig?

Ik kijk nooit trailers, echt nooit...behalve als het hele grote films zijn en ik denk: 'Ow wow, komt die film uit ja? Maar ik kijk echt bijna nooit trailers, of ik moet in de bioscoop zitten en ze daar toevallig zien. Ik vind sowieso dat trailers veels te veel verraden. Laatst was ik naar Thor geweest en zag ik

daarna de trailer van Thor, nou dat was gewoon de hele film en dat gebeurt steeds vaker. Dat snap ik op zich wel hoor waarom dat moet, maar als ik zeg ik ga helemaal onbevangen die film in dat is niet helemaal waar want zoals dinsdag ging ik naar een film, een arthouse film, en toen kwam in beeld de naam van de regisseur (Luc de Ardenne?) en dan heb ik natuurlijk gelijk al een referentiekader en weet ik in welk kader het moet passen. **Op die manier bereid ik mezelf wel voor, omdat ik gewoon veel van films afweet denk ik en ik ook het filmnieuws bijhoud. Maar trailers? Bijna nooit.**

Ik maak aantekeningen tijdens de film, maar ik moet zeggen dat ik die bijna nooit lees of bijna nooit kan lezen, dat is soms ook een probleem. Een vriendin van mij, die werkt ook voor Veronica, die kan echt haar aantekeningen nog lezen, zonder lampje. Maar het is wel voor een moment van nood. Ik merk dat als ik dingen niet heb opgeschreven, ik een beetje onrustig word van: 'waar zijn mijn aantekeningen' en als ik die aantekeningen dan heb, dan kijk ik er bijna nooit meer naar. **Maar het helpt wel om dingen op te slaan in je hoofd.** Op het moment dat ik begin met schrijven weet ik dus wel, ja die structuur die gaat er automatisch in, want ik denk niet na van; nu moet ik een inleiding en nu moet ik een plot, dat gaat automatisch. Maar ik weet dan wel wat ik wil vertellen over een film en hoe ik het wil vertellen. En dan ben ik iemand die schrijft hoe het in hem opkomt. Ik zie altijd enorm op tegen het schrijven omdat ik dat altijd een hele worsteling vind, maar als ik eenmaal begin dan vind ik het hartstikke leuk. Ik heb altijd moeite met dingen beginnen, dat heb ik met alles. En als ik een eerste versie op papier heb dan ben ik hartstikke blij want dan heb ik al het geraamte. Daarna ga ik dingen aanpassen, mooi verwoorden, aankleden en dat soort dingen. Als de eerste versie er al staat dan ben ik opgelucht dat er in ieder geval iets is en ik daarmee verder kan.

Ik ben benieuwd hoeveel mensen doorlezen als de inleiding niet goed is, volgens mij vrij weinig. In de inleiding geef ik vooral wat kleine weetjes over de film zodat ze de film, de regisseur of de schrijver een beetje kunnen plaatsen. Dat ze er ook wat van opsteken vind ik belangrijk.

Alinea's hebben mij altijd ongeveer dezelfde lengte. De inleiding is vaak wat langer. Meestal heb ik iets van 5,6 alinea's maar altijd meer dan 4.

Het gaat er mij om bij objectiviteit dat de lezer begrijpt dat het stuk jouw persoonlijke mening is, zodat ze zich niet zo snel aangevallen voelen. Als ik bijvoorbeeld totaal niet de doelgroep ben, bijvoorbeeld bij een film voor paardenmeisjes, ja dat is niet voor mij bedoeld en dat realiseer ik me heel goed. **Dat zet ik er ook vaak in een recensie. Zo van: goed, ook als je niet de doelgroep bent...zelfs als je niet de doelgroep bent moet ik toegeven dat het goed gedaan is.** Of juist andersom, ook als je doelgroep bent moet je toegeven dat het niet goed overkomt. Dus objectiviteit probeer ik er niet doorheen te drukken ofzo. Er zijn mensen die vinden dat wat zij vinden, andere mensen ook moeten vinden. De recensie staat of valt met hoe je het motiveert. **Kijk, Justin Bieber vind ik een hartstikke irritant ventje en ik snap niet waarom al die meisjes zo gek van hem zijn, maar ik vond die film ook gewoon echt slecht gedaan, en dat zeg ik dan gewoon ook. Maar die paardenfilm, die personages waren hartstikke oppervlakkig, maar wel lekker duidelijk en dat is wel waar die doelgroep behoefte aan heeft. En ik heb me wel vermaakt. Dan krijgt hij van mij drie sterren, terwijl als ik echt mijn mening en persoonlijke smaak zou moeten laten spreken, dan had hij echt veel minder gehad.** Smaak is belangrijk op het moment als ik als niet-journalist naar een film ga. **Maar op het moment dat ik over een film schrijf, dan moet je je persoonlijke smaak zien uit te schakelen vind ik, al lukt dat alleen niet altijd.** Ik hou niet van paardenfilms en ik hou ook niet zo van Westerns. Dat zijn de enige genres waar ik niet veel mee heb, **maar ik kan wel goed zien wanneer een Western goed**

gemaakt is. 3/10 to Yuma, vond ik bijvoorbeeld een goede Western. Ik heb ook niet zoveel met de Coen brothers moet ik zeggen, de laatste paar films vond ik goed, maar The Big Lebowski bijvoorbeeld en ook Brother Where Art Thou, is niet mijn stijl.

Ik krijg gewoon een lijstje, en dan 'waar wil je naar toe' en ik kan ook niet overal naartoe waar ik naartoe zou willen, dus dat is een beetje geven en nemen. **Maar ik vind het ook wel een uitdaging om naar een film te gaan waar ik niet veel mee heb.** Dan probeer ik er toch wel iets leuks van te maken. Het kan ook soms heel positief uitpakken. Ik moet wel zeggen dat ik nooit door mn persoonlijke smaak niet naar een film wil. **Maar als je me naar een Roemeens drama van 4 uur stuurt, dat doe ik gewoon niet.**

Toen ik net begon kreeg ik weleens de opmerking dat ik wat teveel moeilijke woorden gebruikte. Maar één keer eigenlijk. **Maar mijn doelgroep is niet de Paroollezer of Filmkrantlezer, dus dat is wel degelijk van belang.** De doelgroep van Film 1 is vooral jongeren, algemeen ontwikkeld. Een beetje de Nu.nl lezer denk ik, de Veronica lezer. Ik heb ook een keer bij de recensie van The Last Frontier, Enterprise een woord gebruikt die mensen niet kenden. Toen kwam er een hele discussie op gang van: 'wat is dat nou voor woord'. Maar verder heb ik nooit dat mensen vallen over hoe ik schrijf of mijn opbouw of mijn woordkeus of wat dan ook. Misschien omdat je weet waar de lezer op let, zodat je je daar een beetje aan gaat aanpassen.

Ik heb niet zoveel contact met mijn collega's, we hebben helemaal geen redactievergaderingen ofzo, daar doen wij helemaal niet aan. We hebben soms wel een borrel maar dat is het ook wel. Maar dat vind ik ook wel lekker want ik heb daar geen behoefte aan ofzo. Zij **zijn ook mijn concurrentie een beetje.** Kijk, ik word veel ingedeeld en ik neem aan dat dat een goed teken is en ik ga er vanuit dat mijn werk dan wel OK is, maar onzeker blijf ik altijd. Ik heb twee keer weleens gehad van; 'Oh nee ik heb het niet meer, alles is opeens niet meer goed' ofzo. Maar als ik daarna weer voor veel films word ingedeeld, dan heb ik zoiets van: 'het zal wel een goed teken zijn want anders zou ik er zo uitgeknikkerd kunnen worden.

Als iedereen naar Thor wil, dan moet er toch een keus worden gemaakt van 'wie gaat er naar Thor?' . Het is niet meer 'wie eerst komt, eerst maalt'. Dat was vroeger wel maar ik ben heel snel met reageren en dan heeft een ander nooit kans. Maar goed, ik ga nu naar twee Art House films en dat vind ik prima. Ik wil niet alleen maar Art House doen, maar er zijn ook veel mensen die hun neus ophalen voor Art House.

Ik schrijf filmrecensies omdat ik van film hou en ik het leuk vind om mijn mening te verwoorden en ik het leuk vind om te schrijven en ik dit een hele goede combinatie vindt. En ook omdat ik films die ik wel erg goed vind op deze manier een beetje kan promoten. Ik vind het ook moeilijker om over een film te schrijven die ik heel goed vind, want waarom vind ik een film nou zo goed? Het is heel makkelijk om kritisch te zijn, want zoals bij Justin Bieber, daar kan je gemakkelijk tegenin gaan. Maar het is veel moeilijker om te beschrijven waarom je een bepaalde film nou zo fantastisch vond. Het is wel lekker om Justin Bieber de grond in te schrijven.

Semiprofessional: Ze.nl: Karin Broersma

Ik heb eerst Havo gedaan, toen heb ik Management Economie en Recht gedaan, dat heeft heeelemaal niks met journalistiek te maken. Maar toen ging ik werken en toen dacht ik, dat wil ik niet. Dat dacht ik altijd al, maar ik wist niet wat ik wilde. Toen ging ik een maand naar New York, en hield ik een weblog bij voor mijn vriendinnen en toen kreeg ik allerlei reacties van: wat schrijf je leuk, daar moet je wat mee doen en toen dacht ik: ik weet wat ik wil. En nu doe ik sinds bijna twee jaar journalistiek aan de Hogeschool Windesheim in Zwolle, deeltijd.

Ik begon bij movie2movie.nl, echt een filmrecensiesite. Ik heb geen idee hoe ik daar terecht ben gekomen. Ik dacht; leuk dan kan ik allemaal van die leuke vrouwenfilms recenseren. **Beetje recenseren, gratis naar de film.** Ik heb het niet heel lang volgehouden daar, ik denk een half jaar. Ik kreeg het druk en ik wilde niet alleen filmrecensies schrijven. Daarom ben ik naar een vrouwensite gaan, ben ik over vrouwenfilms gaan schrijven. Ik deed voornamelijk vrouwenfilms, af en toe een thriller en comedy. En nu schrijf ik sinds anderhalf jaar voor Ze.nl, en daar doe ik van alles; columns, recensies, interviews en dat vind ik heel leuk.

Ze stuurt gewoon elke keer een mailtje als er een pv is van wie kan daarheen, en dan **wie het eerst komt, wie het eerst maalt.** Bij movie2movie hadden ze een excelsheetje en was ook wie het eerst komt, het eerst maalt.

Ik denk gewoon dat entertainment het doel van film is. Ik ga niet helemaal kunst, arty, er zijn misschien mensen die er naar kijken maar dat is niets voor mij en ik denk dat het merendeel van het publiek gewoon kijkt voor vermaak, zonder er iets voor te leren.

Ik vind het zelf niet heel belangrijk dat er een boodschap in de film zit. Maarum, ja goede vraag. Tuurlijk is het wel goed soms, het is niet goed voor je ontwikkeling om alleen films te kijken met niveautje 0 en puur vermaak en geen enkele boodschap, maar ik betrap mezelf erop dat het voor mij vooral om vermaak draait, en dat er niet al teveel diepgang in moet zitten, puur om ontspanning waar ik niet voor na te denken. Misschien een beetje oppervlakkig, maar ik wil niet al teveel moeten nadenken bij een film. Even lekker ontsnappen, weg uit de werkelijkheid, even alleen maar film en niet denken aan je eigen troubles.

Ik denk dat de regisseur het meeste invloed heeft bij het maken van een film. Je kan ook de acteurs zeggen want zij spelen het. Maar ik denk dat de regisseur ook veel invloed heeft op de acteurs en bepalen hoe zij het doen. Ik **denk dat de regisseur het meest verantwoordelijke is voor het totale plaatje.**

Het doel van een filmrecensie is of een lezer kriebelen om naar een film te gaan, dat ligt er natuurlijk aan wat er in de filmrecensie staat, of het positief of negatief is. Maar ik heb ook wel eens, zal ik naar die film heengaan of niet? En dan bekijk ik een paar recensies, wat het algemene indruk is van de film en dan als ze negatief zijn dan hoef ik ze niet te zien. Dan vertrouw ik wel op het oordeel van die journalisten zeg maar. **Dus ik denk dat het mensen over de streep kan helpen als ze twijfelen om wel of niet te gaan. Ik vind het ook wel leuk om recensies te lezen nadat ik naar de film ben geweest, wat de mening van de ander is. En om te kijken of die mening aansluit op mijn mening.** Ik vind het gewoon leuk om recensies te lezen en soms trekt me dat over de streep om wel of niet naar een film

te gaan. Een recensent kan in beperkte mate invloed uitoefenen op een persoon, maar dan moet die persoon wel beïnvloedbaar zijn.

Een goede recensent is fictiefs (??) natuurlijk, maar ook wel filmkennis, je moet ook een beetje kunnen vergelijken met andere films in hetzelfde genre vind ik wel belangrijk. Dat je wel een beetje weet wat er speelt in de filmwereld. Iemand die alle facetten van de film beoordeeld, verschillende kanten van de film belicht; wat vind ik van de acteurs, verhaallijn, beelden, is het herkenbaar of onrealistisch. Dat je het van verschillende punten bekijkt en een beetje, ja, veel verschillende films in een genre hebt gezien zodat je op basis daarvan een oordeel kan vellen. En dat je ook kijkt vanuit je lezers, hoe zeg je dat, niet uit je vakgebied ofzo, maar wat vind de gemiddelde doorsnee lezer er nou van. Niet allerlei achtergrondinformatie heeft. "Een beetje rekening houden met het publiek?" Ja, dat bedoel ik haha, heel goed.

Een recensie moet zo objectief mogelijk zijn, maar je laat je altijd door je smaak beïnvloeden.

Eigenlijk moet het niet, maar je kan het toch niet altijd uitvlakken. Zoals met chickflicks, ik denk dat vrouwen daar sneller positief over zijn dan mannen. Ik denk dat een man snel heeft; dat romantisch gezemel, maar dat moeten ze wel proberen uit te vlakken.

Ik moet zeggen dat ik heel weinig aan voorbereiding doe, ik wil er blanco ingaan, natuurlijk lees ik wel waar het over gaat enzo, maar ik ga geen uitgebreide research doen, helemaal niet. Soms heb ik wel tijdens de film een kladblok bij me om dingen op te schrijven, maar ik moet zeggen dat ik het de laatste paar keer ook vergeten ben, zodat ik leuke quotes kan opschrijven. Maar de laatste keer hoorde ik een quote en toen had ik mijn kladblok niet bij me. Maar later dacht ik, wat had ik in mijn recensie over die quote moeten vertellen? Tijdens de film ga ik pas denken, dit valt me op, dat valt me op. Je moet toch de dingen in je recensie zetten die je het meest opvallen en die onthoud je toch wel. Ik probeer me niet helemaal in te lezen ofzo, iemand die gewoon naar een film gaat doet dat ook niet. Het gaat voor mij vooral om de eerste indruk. Dan is het wel handig om wat dingen op te schrijven, wat ik alleen niet altijd doe, maar nee, ik bereid me eigenlijk niet echt voor. Soms kijk ik wel eens een trailer en soms niet.

Ik kijk gewoon naar de verhaallijn, of ik dat verrassend vind natuurlijk, het spel van de acteurs, of ik daar een goed gevoel van krijg, of het overtuigt. Ik kan niet uitleggen waarom het wel of niet overtuigt, het is gewoon een gevoel. Of iets goed in beeld is gebracht. De reactie in de zaal, mijn eigen reacties natuurlijk. Voor de rest zijn het dingen die je ter plekke opvallen, maar het is niet van; ik ga daar op letten of ik ga daarop letten. Het zijn gewoon dingen die me tijdens de film opvallen en die sla ik op. Als ze me op een lijstje gaan vragen, waar ze op letten, ik weet niet of dat de meest goede recensies oplevert, als je van die aparte dingetjes gaat behandelen zeg maar.

Ik schrijf altijd eerst, volgens mij, het verhaal natuurlijk, en dan wat me het eerste opviel. Bij Scream was dat bijvoorbeeld dat hij nog spannender was, en nog beter was, volwassener. En bij Water for Elephants was mijn eerste zin gewoon iets van: in het kort gezegd was het mooi maar cliché. Dat was mijn hoofmoot, daar begin ik meestal mee en dan leg ik dat uit en dan bedenk ik wat me nog meer is opgevallen, over de acteurs of zij overtuigen en of het een mooi plaatje was. Als ik echt niks weet te melden, dan ga ik op internet zoeken, een paar interviews met acteurs, hun verdere loopbaan en welke films ze eerder hebben gemaakt en dan kijk ik op welke andere films ze lijken. Maar het is gewoon puur wat in me opkomt. Ik begin eerst wat me opviel, dan werk ik dat uit met argumenten en dan de kleinere dingetjes die me opvielen zeg maar en dan uiteindelijk een conclusie vaak wel.

Bij Ze.nl is er wel een standaard opbouw, dat is eerst een inleiding, een teaser die nog niets prijs geeft van de film zelf. En dan het verhaal, de synopsis, en dan gewoon wat ik ervan vond, en zoals ik al zei; eerst de algemene beeld van de film, dan beetje argumenteren, dingetjes die me opvielen en dan de conclusie eigenlijk.

Ik zie wel eens recensies van andere meiden, en dan gaan ze als 'ik' schrijven zeg maar. Ik vind dat je het algemeen moet houden, gewoon 'je' zeg maar. **Puur bij de film houden zeg maar, niet puur de persoon naar voren brengen.** Standaard dingen; objectief ofzo, voor de rest niets. Ik had wel een minimum en maximum aan de film bij Movie2movie maar ik weet helemaal niet wat het was. Ik vind dat je voor internet echt niet te lang moet doen. Ik heb een schijthekel aan lange teksten lezen op internet. Ik had een interview en een recensie en ik vroeg, wat is het maximale woorden voor internet, en toen zei ze 1000 woorden maar voor een filmrecensie vind ik dat veel te lang, maar dat vind ik. Ik heb geen idee hoeveel woorden ik normaal gesproken gebruik. Ik vind zelf dat het qua lengte gewoon goed is altijd haha. Ik let er wel op, zeg maar.

Aan de ene kant is een recensie subjectief, want het is een mening. Maar ik bedoel dat je je niet moet laten beïnvloeden door je eigen smaak. Misschien dat je wat plastischer naar een film moet kijken, kijken of het een goede of slechte film is maar niet of het aan je smaak voldoet. Maar ik denk niet dat het kan. Ik heb in **mijn laatste recensie gezegd: het is wel cliché, maar eigenlijk houden de meeste vrouwen wel van dit soort films, dus zal het wel goed ontvangen worden door jullie lezeressen.**

Bij Ze.nl is het publiek heel duidelijk, maar bij Movie2movie is het publiek heel erg algemeen. Het enige wat overeenkomt is dat iedereen van film houdt die het leest. Ik denk niet dat het moeilijker schrijven is want je moet niet de lezer naar de mond praten. Bij Ze.nl kan ik dat er wel bijzetten over mannen en vrouwen, maar bij Movie2movie niet, op die manier is het wel lastiger.

Vrouwen gebruiken vaak bepaalde woorden, en in andere artikelen laat ik dat veel naar voren komen. Ik vind dat dat bij recensies ook kan, daar hou ik wel rekening mee. Bij movie2movie is het toch iets professioneler, Ze.nl is ook professioneel maar niet qua filmrecensies, het is een dingetje van de vele dingen die ze hebben. **Movie2movie is een site voor filmrecensies en voor echte film liefhebbers die er veel verstand van hebben, daar moet je wel rekening houden met schrijven. Dan probeerde ik wel iets intellectueler over te komen, wat niet altijd lukte. Maar goed dat er geen reacties onder gepost kunnen worden.**

Ik vind een waardeoordeel wel leuk, ik denk dat een waardeoordeel wel wat toevoegt, dat het je verhaal ondersteunt. Uit mijn verhaal wordt duidelijk wat ik ervan vind, maar als je met sterren of punten werkt, je wel echt een conclusie kan geven over je mening. Ik denk dat het wel een goede toevoeging is, misschien moet ik dat maar eens gaan aandragen bij de redactie van Ze.

Bij Movie2movie zijn ze wel een stuk strenger, dan zeggen ze vaak wel; nou, misschien moet je wel wat bijvoegen of dit of dat. Ze is niet gespecialiseerd in recensies, wel streng qua dat je gewoon goed moet kunnen schrijven, foutloos natuurlijk. Over het algemeen kunnen ze wel goed schrijven, en zijn het wel prima recensies, maar soms zit er wel eentje tussen waarbij ik denk; nou, jij hebt nog niet zoveel filmrecensies geschreven.

De hoofdredactrice checkt het op spelfouten, andere fouten. Ik heb nooit wat terug gehad, wel dat een zinnetje was weggelaten of zoiets. Maar ik weet niet of er meiden wat terugkrijgen omdat het niet goed is. Ze willen wel een professionele site, geen lompe spelfouten, en alles wordt wel nagekeken voordat het online komt. De hoofdredactrice past denk ik alles zelf aan voordat het online komt.

Ik vroeg het mezelf ook af waarom ik nou eigenlijk filmrecensies schrijf. Ik wilde vooral ervaring opdoen, en toen kwam ik bij Movie2movie terecht en toen dacht ik; dan kan ik schrijfervaring opdoen en gratis films kijken. En toen dacht ik; dat vind ik wel leuk. Het is niet alsof ik echt kennis van films had, maar ik wilde gewoon gaan schrijven. Dat er films bij komt kijken vond ik eigenlijk gewoon heel leuk, ik hou wel van films maar ik ben het niet uit mijn passie voor films gaan doen zeg maar, maar meer uit mijn passie voor schrijven.

Ik vind films kijken gewoon leuk, reacties op mijn recensies te lezen en andere recensies te lezen, kijken of ik dezelfde beeld heb van de film als andere mensen. Soms ben ik heel bang dat ik een heel afwijkende mening heb die niet klopt zeg maar, het is je mening dus klopt altijd, maar dat ik niet goed naar films kijkt ofzo, en dan zie ik toch weer: ow, die denkt er precies hetzelfde over, dat vind ik dan superleuk, kijk zie je, ik kan dus echt wel goed recenseren haha. Kijk het lijkt me fantastisch om geld te krijgen om recensies te schrijven maar volgens mij is dat heel moeilijk, dat wil iedereen wel. Wie wil er niet films kijken en daar geld voor krijgen? Ik denk niet dat ik ooit een professionele filmrecensent word, die illusie wil ik niet, maar Chick flick recensent zou ik wel willen zijn.

Als je in de bios zit als consument kan je lekker ontspannen en hoef je geen rekening mee te houden van, heb ik wel genoeg stof om over te schrijven, dan zit je toch anders dan als je voor de lol zit. Het is toch minder ontspannen als je weet dat je erover moet schrijven. Water for Elephants was zonder ondertiteling, en ik kan best goed Engels maar toch ben je bang dat je iets mist.

Semiprofessional: Peter Breuls, Fok.nl

Na de middelbare school heb ik twee opleidingen gedaan die ik niet heb afgemaakt. De tweede is gekomen omdat ik de eerste niet heb afgemaakt en de tweede heb ik uiteindelijk ook niet afgemaakt en ik ben geen derde gaan doen. De eerste was Communicatie, dat is meer een inhoudelijke opleiding. Daarna ben ik mediatechnologie gedaan, wat meer een technische opleiding was. Beide vlakken interesseren me nog steeds. Binnen Fok.nl hou ik me nog steeds bezig met de uitingen naar buiten en hoe je moet overkomen en dat soort dingen. Marketingdingetjes een beetje. Maar niet zo sterk als toen ik met de opleiding begon, dat ik me ermee zou bezig gaan houden in me leven zeg maar. En grafimatechnologie was een opleiding die een mengelmoes was van printmedia en IT, waarvan vooral het IT gedeelte mij boeide. Uiteindelijk ben ik daarmee gestopt omdat het teveel van beide kanten was en het deel dat me interesseerde kon ik mezelf ook aanleren dacht ik toen, toen ben ik ermee gekapt. Mijn opleiding heeft niks te maken met film of schrijven, dat is vooral uit eigen interesse gekomen. Sinds ik weer actiever voor Fok ben, kijk ik ook meer films. Ik ga ook soms naar films waarvan ik weet dat ze slecht zijn. Maar waarvan ik wel vind dat ik ze gezien moet hebben omdat ik vind dat je als filmrecensent, filmcriticus, je wel een idee moet hebben van de context, hoe het filmlandschap er ongeveer uitziet. Aan het einde van het jaar moet je wel kunnen zeggen van dat waren de goede films en dat waren de slechte films. Of als 'Pietje Puk' weer een film heeft uitgebracht, moet je wel weten wat hij daarvoor heeft gedaan. En als dat slechte films waren en je hem daarom maar niet bent gaan zien, dan weet je er eigenlijk niks van. Ook als er gezegd wordt, die film is slecht, dan ga ik hem toch nog even kijken, want dan weet ik er wat van en dan kan ik er wat over roepen. Gedeeltelijk doe ik het uit interesse; films kijken en ook gewoon omdat ik het leuk vind. Bijvoorbeeld; dat lijkt me nou een leuke film om een keer te zien. Mijn achtergrond in films is dezelfde als die van elke andere filmconsument, gewoon film kijken, dvd'tje kopen, blue raytje kopen, bioscoop gaan. Ik heb ook een abonnement op Pathé, dus ik kan op elk moment een film inlopen.

Er is geen algemeen doel van een film. Ik denk dat iedere filmmaker een ander doel met zijn film heeft. Ik denk ook dat je niet bij elke film aan een filmmaker kunt denken. Een film is vaak van een regisseur, al denk ik vaak dat de regisseur gewoon een ingehuurde kracht is van de producer. Wanneer een film echt van de regisseur is dan is de film geschreven, geproduceerd, geregisseerd en het volledig zijn idee is. En dan wilt hij er of een mooi verhaal vertellen, of een boodschap overbrengen. Als de film wat commerciëler is, dan hebben 'the powers that be' er een mooi verhaal in gezien waarvan ze denken dat anderen dat ook wel goed vinden en dat ze dat op een commerciële manier ten gelde kunnen maken zeg maar. Film is een combinatie van ideologie, van mensen die het een mooi medium vinden, dat ze daar iets moois mee kunnen doen. Maar ook van mensen die het een mooi medium vinden omdat ze daar leuke dingen mee kunnen doen die andere mensen graag zouden willen zien. Het werkt twee kanten op; vanuit de kant van de maker, maar ook vanuit wat de maker denkt dat de markt wil.

Een Art House film kan net zoveel entertainment zijn als een Marvel film, of een blockbuster in het algemeen, maar ja, er kan ook iets meer sfeer of een boodschap zitten in een Art House film. Maar die grens is niet makkelijk te trekken. Er kan heel makkelijk een boodschap zitten in Happy feet, een animatiefilm, over het milieu, om maar wat te noemen. Ik denk dat iedereen het wel zal doorhebben dat daar een boodschap in zit, maar Art House films trekken meer een publiek die dat automatisch wat makkelijker doorheeft, ik denk dat dat een segment van de markt is. Daarbij heb je dat vaker.

Maar die grens die je kunt trekken ligt vaak niet in de boodschap, het is meer een sfeergrens die je kunt trekken, het is meer dat je erbij voelt wanneer je ernaar kijkt, minder mainstream.

De schrijver vind ik de belangrijkste persoon bij het maken van een film. Zonder schrijver heb je geen film. Natuurlijk zonder al die andere mensen ook niet, maar de schrijver en natuurlijk de schrijver in samenwerking met de producer, die schrijft hoe het verhaal verloopt, die schrijft wat de karakters zeggen en die maakt uiteindelijk de blauwdruk van wat de anderen gaan doen. Misschien is die niet de belangrijkste, je hebt heel veel fases, heel veel vlakken in de film waarbij veel mensen onmisbaar zijn. Maar ik heb altijd de indruk dat de schrijver onderbelicht wordt. Zonder scenario heb je gewoon een kutfilm en ik denk dat je een goed voorbeeld kan nemen aan de tweede deel van de Transformer serie. Het verhaal daarvan is rondom belachelijk, maar de film was leuk om te zien omdat de special effects heel goed waren. Het zijn toch de Transformers die we uit onze jeugd kennen en dat zijn leuke dingetjes. Dat is een reden om de film te gaan zien in het geval van die film. Maar bij de meeste films wil je wel dat het verhaal goed in elkaar steekt. Dingen moeten logisch zijn, het verhaal moet niet voorspelbaar of onlogisch zijn. Ik zat van de week te kijken op de site van de Nederlandse scenariovakbond, het netwerk voor scenarioschrijvers, en daar zat een mooie quote op: 'The writers are the most important people in Hollywood, but we must never tell the sons of bitches'. Dat vond ik wel een mooie statement. Ze zijn een beetje onzichtbaar bezig. Een hoop schrijvers kunnen gemakkelijk beginnen, die zitten op een zolderkamer of gewoon een werkkamer, en die hebben een idee en die gaan het volledig uitwerken. Die schrijven een synopsis en misschien wel een heel scenario en leggen het bij iemand neer. Daar gaan honderden rewrites overheen en iedereen pist erover heen en doet er wat mee, maar het is altijd nog gebaseerd op het werk van die ene schrijver. Dat is iets dat hij uit zijn blote hoofd heeft bedacht.

Het hangt van de film af of film kunst of entertainment is. Ik vind bijvoorbeeld Black Swan zowel kunst als entertainment. En Pirates films vind ik gewoon puur entertainment. Die zijn gewoon puur voor de lol en dan hoef je niet naar een boodschap in het verhaal te zoeken want het is puur avontuur. **En dat is ook een kunst wil ik bijna zeggen. Het is een belangrijke waarde van film,** want niet iedereen gaat erheen voor de kunst en niet iedereen gaat erheen voor de entertainment. Eigenlijk hetzelfde toen we het hadden over Art House en Mainstream, het ene is het ene en het andere is het andere. De meeste films die ik zie zijn bedoeld voor het Mainstream publiek. Al heeft Pathé ook films die ook op hetzelfde moment in kleine bioscopen worden gedraaid, zoals Water for Elephants, die zowel draait in Pathé als in Lantaren venster.

Het belangrijkste doel van een filmrecensie is om een goede indruk te geven van de film. Als je de recensie leest, je leest de mening van degene die de recensie schrijft, maar los daarvan moet je ook uit de recensie kunnen halen hoe de film ongeveer zal zijn. Je kunt bijvoorbeeld met een aantal punten van de recensie niet eens zijn, maar dat hoeft niet meteen te betekenen dat een recensie daarom waardeloos voor je is, je moet er nog wel wat uit kunnen halen. Het moet in ieder geval een omschrijving van het verhaal hebben, en dat mag op een subjectieve manier weergegeven zijn, dat is ook onderdeel van de recensie, maar dan moet je ook naar bepaalde kritiepunten kijken en dan denken; ow dat vind ik niet erg, ik ga hem toch zien ofzo. Het moet een goed beeld geven en kritisch zijn in zekere zin, het moet niet zijn zo van: 'ja het is wel een mooi verhaal, en ja ik vermaakte me wel', het moet ook een beetje inhoudelijk zijn. Als een film een deel van een serie is, of een remake, of gerelateerd is aan iets anders, is het wel vaak prettig om daar een verband mee te kunnen zien. In geval van een remake, dat je weet of je niet beter het origineel kan gaan zien.

Ik vind dat als je een goede recensent bent, dat je wat over iedere film wat kan zeggen. Maar ik heb zelf ook wel dat als ik weet dat een film mij echt niet zal gaan boeien, dan kan ik er maar beter geen recensie over gaan schrijven. Ik zit er dan niet zo diep in als iemand die dat wel interessant vindt. Ik zou er dan wel wat uit kunnen halen, maar ik zou er niet zoveel over kunnen schrijven als iemand die er wat meer inziet.

Objectiviteit is een klein beetje belangrijk in een recensie. Persoonlijk vind ik comicverfilmingen erg interessant. Maar ik kraak hem ook wel af als hij slecht. Ik zal niet perse, als er een nieuwe film komt van Batman, ik ben fan van Batman en ik lees ook veel Batman, als daar een nieuwe film van uitkomt, dan vind ik die bij voorbaat al leuk, maar als ik een review schrijf dan zal ik niet schrijven: 'ow hij is leuk, want het is een Batman-film'. Als ik hem dan ga recenseren, dan kijk ik ook wel naar: is het een goede film, wordt ie goed in beeld gebracht, is het een boeiend verhaal, is het een beetje realistisch, is het geen achterlijke comicverfilming voor kinderen, weet je wel. Dat soort lagen moet je wel kunnen zien, ongeacht van wat je er zelf van tevoren van zou vinden. Natuurlijk is het subjectief want het is een recensie. Maar je moet niet van tevoren er al van uitgaan dat het geen slechte film kan zijn. Je schrijft hem niet voor jezelf zo'n review, je schrijft hem voor de tarrantino-fans, de marvelfans, de uhh Transformers fans (grapje) maar ook voor de mensen die zulke dingen helemaal niks vinden, maar toch geïnteresseerd kunnen zijn. Je zou zowel de mensen die het leuk zouden vinden, overtuigen dat het kut is, als andersom. En daarbij kom je in een positie terecht die ervoor zorgt dat je het hele publiek aanspreekt en dat moet je doel zijn. Ook romcoms, dat is een type film wat een deel van het filmpubliek gewoon overslaat. Want: 'daar hoeven we niet heen want dat is altijd hetzelfde'. En Romcoms zijn eigenlijk hetzelfde, ondanks het verhaal, meestal wel. Maar ook hier kan je dan weer over zeggen: wordt deze echt op een achterlijk standaard manier ingevuld? Je weet al hoe het eindigt, bij romcoms gaat het om de reis en niet om het doel en daar kun je wat over zeggen. Bij zo een romcom; de film moet grappig zijn, het verhaal moet boeiend genoeg zijn dat je niet hebt van 'nu heb ik het wel gezien' en wilt weglopen en daar kun je gewoon wat over zeggen.

Een recensent moet wel kunnen schrijven. Er zijn reviews die sommen gewoon puntjes op en dat schiet niet heel veel op. Daar kun je wel uit halen wat de recensent van de film vindt, maar het leest prettiger weg als het gewoon goed geschreven is, dus je moet wel in zekere zin kunnen schrijven of talent hebben dat als je vaak schrijft, je het steeds beter gaat doen. Dusja, vooropleiding, achtergrond, het hangt vooral aan jezelf of je het kunt of niet. Het is talent, maar ook een vaardigheid die je kunt leren, een soort gevoel, misschien dat dat ook valt onder talent, dat je kunt ontwikkelen. Je kunt ook andermans recensie lezen en dan denken: 'owja, dat is ook een interessante hoek om een film vanuit te benaderen'. Mijn eerste paar recensies bij Fok, hadden ook twee pagina's, toen deden we de reviews nog op meerdere pagina's. Dan deelde ik het in, in mijn verhaal en het verhaal. Onder het verhaal zette ik dan gewoon wat er in de film gebeurt en bij mijn verhaal, schakel ik dan echt om in review-modus. Later is dat nog steeds zo, maar staat het meer onder elkaar, dan naast elkaar. Dan begin ik met de omschrijving en op een gegeven moment schakel ik over in wat ik ervan vind. Het moet wel zo nadeloos mogelijk, niet dat mensen denken dat je ineens met een nieuw hoofdstuk bent begonnen. Ik probeer het nu wat meer door elkaar te gooien. Ik heb ook, als ik me niet vergis, bij de review van Arthur, puntsgewijs behandeld, wel begonnen met het verhaal, maar daartussen ook achtergrondinformatie verteld, maar daarna weer een stukje van het verhaal verteld, snap je, ik wissel het dan een beetje af. Ik denk nu ook meer in de term van het artikel, je moet een artikel lezen dat over een film gaat en toevallig ook een review is. Je moet jezelf de vrijheid geven om op een creatieve manier te omschrijven wat er gebeurt in de film. Dat zorgt

ervoor dat je en een leuke tekst krijgt en in je omschrijving al een review maakt zeg maar. Een paar jaar geleden had ik een review gemaakt van een film en was één van de reacties 'ja driekwart van de recensie is alleen maar een beschrijving van de film'. Ik heb daar niet op gereageerd en ik dacht erbij, ja dat klopt wel, maar als je goed leest, dan zie je dat in mijn beschrijving naar voren komt wat ik ervan vind. Je hebt verschillende manieren om een recensie te benaderen; je kunt het heel droog doen, je kunt ook heel creatief zijn, door een plotbeschrijvingen, achtergronden van acteurs, misschien te verwijzen naar interviews van acteurs, uitspraken die daarin zijn gedaan en dat matchen met wat jezelf hebt gezien. Film is een heel divers medium en dus kun je in reviews allemaal andere vormen aannemen. Of het belangrijk is of een reviewer filmkennis heeft, nou ja en nee. **Ik vind dat als je een film kun reviewen betekent dat dat je zonder te weten welke film je gaat zien, in de zaal moet kunnen gaan zitten, de film gaat zien en je er wat over kunt zeggen, en wat je erover zegt, schrijft ook een goede review moet kunnen zijn. Dat gezegd hebbende, heb je altijd films die een bepaalde context hebben.** Net had ik het al over een deel van een serie, of remakes, of een onderdeel van een bepaald type films of iets dergelijks, en dan is het vaak nuttig voor een lezer om daarnaar te verwijzen, om context te bieden ook. **Als reviewer moet je toch een beetje een autoriteit zijn bij de lezer en kunnen informeren over de context dus.** Bij bijvoorbeeld Thor, ik ben geen Marvel lezer, maar ik kijk wel Marvel films. Vantevoren, voordat ik Thor ging reviewen, heb ik daar wel een comic van opgepikt om even te kijken van 'waar hebben we het eigenlijk over?'. Ik heb ook even voor mezelf nagelezen of wat Marvel nu aan het doen is met het verbinden van de films in een bepaald wereldje, of dat klopt en dat probeer ik dan te verwerken in de review. Want dat is bij die film even relevant om te vermelden. Op zichzelf is het een film over een Noorse god die naar de aarde komt en daar is op zich niks bijzonders mee, maar als je in een review niet vertelt dat het een onderdeel is van een route naar The Avengers die volgend jaar uitkomt. Als je daarin belangrijke fanverwijzingen mist, dan is je review niet noodzakelijk slecht want je kunt nog steeds zeggen wat je ervan vindt, maar de marvelfans die lezen je reviews ook en die willen bepaalde dingen weten en daar moet je rekening mee houden. En eigenlijk was dat bij Arthur ook. Het beste was geweest vind ik, als ik een kopietje van het origineel had opgezocht, dan had ik echt een goede beschrijving kunnen geven, maar nu heb ik gewoon op Youtube een paar clipjes opgezocht om te kijken naar het verschil van toon tussen de twee films.

Het hangt ervan af of zij vinden of je al die voorbereidingen moet doen. Er zullen vast professionele recensenten zijn die sochtends om 10.00 wakker worden, om 11.00 in de zaal zitten en om 15.00 een reviewtje schrijven, die ze twee dagen later afhebben en dat vinden zij hun werk. Ik wil niet zeggen dat dat slecht is, maar het kan best zijn dat zij niets anders doen, geen voorbereidingen of wat dan ook. En daar kun je ook inderdaad een prima review van maken, maar soms heb je dan een film met een context en ik denk dat het prettig is om daarover wat te vertellen. **Of je het doet heeft te maken met je eigen benadering en hoe professioneel jezelf vindt dat je je moet gedragen. Je kunt nog zo een amateur zijn, als je voor je eigen weblog een recensie schrijft, dan kun je bij jezelf nadenken wat je moet doen voor deze recensie.** Moet ik alleen de film zien of moet ik er wat over lezen? Als het een boekverfilming is, moet ik dan het boek lezen? Dat soort dingen kun je doen, ook al ben je niet een betaald recensent die al twintig jaar in het vak zit. Ik denk dat een professional daar eerder toe geneigd is, omdat dat zijn werk is en de volledige bezetting van zijn dag waarschijnlijk, dus kan hij echt de tijd erin steken. Maar een ander kan dat net zo goed doen, dat hangt van die persoon af. Professioneel betekent letterlijk dat je ervoor betaald krijgt maar daarnaast ook de instelling die je hebt en de manier waarop je wil overkomen. Ik schrijf ook weleens een recensie voor mijn weblog,

en daar schrijf ik ook op van ik vind dit niet goed en ik vind dat niet goed, maar ik zal nooit verwijzen naar mezelf verwijzen in een review voor Fok, daar moet ik wat meer afstand nemen. Het heeft dus ook met je houding te maken.

Je moet niet zeggen, deze film is niet boeiend want ja lets face it, romcoms zijn toch allemaal kut. Dan kan je beter niet de recensie schrijven. Dus objectiviteit heb je wel een beetje nodig vanuit je benadering, maar het blijft een subjectief gebeuren natuurlijk; je blijft vertellen wat je van een film vond. Objectiviteit heeft ook met professionaliteit te maken; je moet wel rekening houden dat je voor een breder publiek schrijft dan jijzelf. Jij **die niet fan bent van romcoms, moet toch kunnen verbloemen dat je überhaupt romcoms kut vindt, en moet je kunnen zeggen, ja de grappen waren goed, of slecht, de karakters waren ongeloofwaardig of niet, weet je wel, dat kan je nog steeds gewoon zeggen.**

Als je zegt in je recensies dat je niet van romcoms houdt, waarvoor ga je hem dan reviewen denkt de lezer dan, weet je wel, daar heb je niks aan. Je pakt de krant, de donderdagkrant, en je bladert naar een filmrecensie, je wilt over Film X wat weten en je gaat hem lezen, het moet niet uitmaken wie die recensie heeft geschreven, want het is een mening over de film en als die zegt: ja, het is weer een stomme marvelverfilming maar op zich was die wel ok, wat moet ik daar dan weer van denken? **Je mag je eigen positie wel laten merken, maar je mag hem niet laten overheersen. Je moet als persoon een klein stapje terug doen denk ik.** Net als, als je bij voorbaat iets al geweldig vindt, dan nog moet je kijken, ok, maar kan ik er nog wat op aanmerken? Misschien moet je voor jezelf dan wat harder zoeken naar dingen die je erop aan kunt merken, gewoon om ervoor te zorgen dat je wel probeert het breed te houden en dat mensen nut uit je review kunnen halen. Wat ik zelf doe in een review is, ik schrijf op wat eruit steekt. Het hoeft niet perse óók goede en óók slechte punten te bespreken, alleen als dat iets is wat je opvalt en over wilt vertellen.

Bij mij werkt het anders, ik ga niet zo vaak naar persvoorstellingen. De films die ik kies, hebben te maken met welke films moeten we hebben en welke hebben we nog niet, het is meer een eindredactie standpunt, of meer een editing standpunt. We moeten gewoon die content hebben en als we die niet kunnen krijgen, dan moeten we die maar zelf maken. Ik wil van tevoren wel weten of ik nog iets moet weten van de film. Ik wil niet een film inlopen, ik had het net al over context, je moet dingen weten om het in de gaten te kunnen houden. Arthur is een remake dus niet helemaal relevant om dan het origineel te vermelden. Pirates zometeen, daar zijn er al drie van geweest en ik denk dat de kijker wil weten of deze film beter is dan de vorige. Wat je dan eigenlijk moet doen is de drie vorige films nog een keer kijken, of dat je ze al gezien hebt en nog weet of ze goed of slecht waren. Sucker Punch, een film van Zack Snyder en een typische Zack Snyder-film, op visueel gebied. Het beeld, beeldvorming, het feit dat hij zo vaak van die slowmotion momenten heeft, als je een beeld freeze-framed, dan moet je weten dat het een film van hem is, dat moet je wel herkennen als je recensent bent. Soms moet je dingen vantevoren weten, maar daarnaast moet je nog steeds blanco een film in kunnen lopen. Dus van tevoren check ik of ik iets moet weten, of er iets is waar de lezer iets van wil terugzien. Ik denk niet dat een trailer heel relevant is, want een trailer is een reclamefilmpje met beelden uit de film, dus die zie je sowieso wel. Hoe je je voorbereidt hangt af van de soort film. Bij de Lincoln Lawyer bijvoorbeeld, heb ik me niet op voorbereid, daar heb ik niet het boek bij gelezen. Ik heb wel vantevoren een interview die gedaan was met de hoofdrolspeler, dus ik

kende wel wat achtergrond omdat ik het interview drie keer had gelezen. Maar verder heb ik daar gewoon wat over geschreven. Thor heb ik wel meer moeite voor gedaan. Bij Arthur vond ik wel dat alle grappige momenten al in de trailer zit, dus je hoeft niet naar de film. Tijdens het kijken van de film dacht ik van: misschien moet ik dat wel vermelden in de review, uiteindelijk niet gedaan. Maar een review is ook nog relevant over drie jaar en over tien jaar, want de film is nog steeds hetzelfde en de trailer die kan misschien niet meer terug te kijken zijn. Blanco naar een film is goed, want dan ga je zonder vooroordelen, maar voorbereid is ook goed, want dan kun je op relevante punten letten. Als je een Marvel-film gaat bekijken en je weet niet wie Stan Lee is, dan snap je ook niet dat het halve publiek begint te juichen als hij in beeld komt. Dan weet je eigenlijk minder dan het publiek. Als reviewer moet je eigenlijk net iets meer weten dan het publiek, zodat je datgene wat het publiek interessant vindt ook kunt melden. En om meer te weten dan het publiek moet je gewoon wat voorwerk doen, totdat je een punt bereikt dat je een zo goed mogelijke review kunt schrijven. Als reviewlezer kijk je naar die persoon die zo arrogant is dat hij vertelt welke film goed of slecht is en die zal het dan wel weten is een erg makkelijke manier om het te benaderen maar is wel waar het op neer komt. Zorg er dan ook voor dat je inderdaad wat weet.

Er vallen mij dingen op tijdens het kijken van een film en zeker als ik een film kijk voor een review, dan onthoud ik die wel ff, dan maak ik een mental note en hoop dat die blijft hangen. Ik schrijf een review op basis van wat me opviel en is blijven hangen, want dat is relevant om te vermelden, de rest is allemaal average dus dat is niet erg. Ik maak bijvoorbeeld ook geen aantekeningen, want als je aantekeningen maakt dan kun je wel bezig blijven. Bovendien als je dingen gaat opschrijven dan zie je het beeld niet en heb je de kans dat je wat mist. Het is een heel vrij medium een filmrecensie, je gaat gewoon een film kijken, je loopt de zaal uit en je gaat schrijven en dat kan je helemaal uit je hoofd doen en dat is leuk ook. Een filmkijker zelf die gaat ook naar de bioscoop, die loopt ook de zaal uit, die gaat wat drinken met zijn vrienden en gaat het misschien over de film hebben, maar die noemt ook alleen de dingen die hem opvielen. Als ik een recensie heb geschreven en ik lees daarna een andere recensie, dan denk ik soms van 'owja, das waar!' maar dat ga ik niet in mijn recensie bijzetten, want dat is mij gewoon niet goed genoeg opgevallen.

Het verschilt per film hoe ik een filmrecensie schrijf. Ik heb films waarbij ik de review al heb geschreven voordat ik het toetsenbord heb aangeraakt, en ik heb films waarbij ik pas de volgende dag kan beginnen met schrijven. Dat hangt er volledig af of er genoeg dingen mij zijn opgevallen, als er te weinig dingen zijn die mij zijn opgevallen, dan zal de film waarschijnlijk geen hoog cijfer krijgen, maar dan moet ik ook langer zoeken en dieper over nadenken over de beeld van de film en de context en dergelijke. Maar ik heb ook vaak dat ik al concrete zinnen in mijn hoofd heb voordat ik de recensie schrijf. Soms heb ik een paar zinnen in mijn hoofd of een paar zinsconstructies die ik dan opschrijf als ik thuiskom. Maar soms heb ik een paar flarden, dan heb ik 5 halve alinea's, die ik dan laat liggen en dan ga ik wat anders doen. Ik tik alles meteen op de computer, ik schrijf nooit iets op papier, het enige wat ik op papier schrijf is mn boodschappenlijstje. Ik schrijf het in een notitieprogramma, daar schrijf ik die flarden op, dan markeer ik soms met leestekens van dat is een bende dus dat moet ik even herstructureren. Soms gooi ik alleen flarden van zinnen eruit zodat ik die alvast heb. En soms maak ik notities van het globale beeld van de review die ik wil maken, van; dat wil ik omschrijven en dat is relevant. En soms heb ik de hele review in één keer uit, die leg ik dan weg en dan een paar dagen later verbeter ik die dan waar mogelijk. Het is heel afhankelijk van de indruk die de film heeft gemaakt en of ik vantevoren al weet wat ik ga schrijven en soms moet ik er even

over nadenken. Van: 'ja wat gebeurde er eigenlijk?', nouja niet zozeer wat er gebeurde maar meer van 'wat was er nou eigenlijk relevant aan en waar kan ik wat over vermelden?' Het varieert heel erg.

Ik maak niet gebruik van een bepaalde opbouw waar ik me aan hou. Ik begon mijn Arthur recensie met wat informatie over Russel Brand en toen had ik een los stukje waarin ik over de film begon te vertellen, en later heb ik het omgedraaid. Je kunt er wel een idee bij hebben maar je weet nooit precies wat het wordt. Maar vaak wil je het natuurlijk wel eerst inleiden, je gaat niet meteen van 'hè, wat een kutfilm', het heeft een inleiding, een kern en een slot in zekere zin, alleen moet je de scheidingen niet goed kunnen aanwijzen. Een inleiding begint met een bondige omschrijving van het verhaal, waarbij je die bondige omschrijving mag verlengen als je een makkelijkere overgang kunt maken naar je mening. Dus ik begin vaak met een omschrijving. Ik probeer vaak te vermijden dat ik een concrete conclusie maak, maar **9 van de 10 keer is mijn laatste alinea een conclusie alinea waarin ik feitelijk noteer datgene wat daarvoor naar voren is gekomen, want dat voelt gewoon natuurlijk.** Maar tegelijkertijd vind ik van mezelf dat ik niet kan beoordelen of iemand goed acteert, ik vind namelijk iemand geloofwaardig of niet, heel af en toe vind ik iemand echt heel indrukwekkend en kan ik er echt wat van vinden, **maar soms heb ik geen plek in mijn review om dit te vermelden en moet ik het ergens tussenwringen en dan slaat het eigenlijk nergens op, want dan ben je aan het opsommen namelijk.** "En ik moet eigenlijk nog zeggen dat 'bla' zijn werk goed deed en dat 'Pietje Puk' zijn werk ook heel goed deed" en dan denk ik, wat voor schrijver ben je dan, als het niet past in je recensie laat het dan maar weg. Als het niet voldoende opvalt of het past niet in je verhaal, eigenlijk ben je een verhaal aan het schrijven over een film, als het niet past in mijn verhaal dan laat ik het gewoon weg.

Bij Thor had ik het gevoel dat de soundtrack leek op die van The Dark Knight, het leek eigenlijk een beetje op de soundtrack van The Dark Knight meets Dr. Who, waarbij die van The Dark Knight stijlvol en donker was en die van Dr. Who stijlvol en vrolijk. Ik wilde dit eerst vermelden in mijn review, maar het paste niet in mijn verhaal, dus heb ik het eruit gelaten. Ik dacht ook van 'boeiend, wie wil er nou wat horen over de soundtrack bij deze film?'. Dus dat is iets wat me wel opviel, maar het leek me niet relevant voor de lezer. Zoiets kan je in een bijzin vermelden maar niet op zich.

Hoe de vorm van een recensie eruit ziet, hangt ook weer van de film af. Soms kan je in vier alinea's al alles zeggen wat er te zeggen valt en soms is een film zo rijk aan elementen dat je het dubbele ervoor nodig hebt. Kijk maar naar thor, die recensie is voor mijn doen aardig lang, omdat kijk; het is een comicverfilming, maar het heeft ook te maken met Noorse mythologie, het is gemaakt door een Shakespeare regisseur, met een relatief onbekende hoofdrolspeler en het is geloof ik de derde of vierde film met het hoogste budget dit jaar...er is heel veel over te vertellen. Het is een film met verschillende werelden waar je wat over kunt vertellen, er zijn meerdere verhaalelementen. Dus je kan er een heel lang verhaal van bakken en dat is niet erg als dat een goed artikel oplevert. We leven in een wereld waar we onbeperkt ruimte hebben, en kijk als je voor een krant schrijft moet je het waarschijnlijk inkorten want dan is er maar beperkte ruimte. Maar voor Fok maak ik me daar geen zorgen om. Ik wil het ook niet superlang maken, want dan haak je als lezer ook snel af. Maar zolang de review als artikel als verhaaltje boeiend genoeg blijft om je naar de volgende alinea te verplaatsen, dan is het niet erg als hij wat langer is. Hij moet niet te lang zijn want dan zeg je er te weinig over, dan kan je er niet genoeg uithalen als lezer denk ik. Er is niet echt een te korte recensie, maar ook weer wel, dat hangt er ook weer af wat je beschrijft en wat niet. Ik gebruik plaatjes voor aankleding en volgens mij had ik een vaste aankleding van twee alinea's en een afbeelding. Het gaat

om de tekst, de afbeelding kan je gebruiken om ervoor te zorgen dat een lap tekst er niet uitziet als een lap tekst, dat is een van de twee belangrijkste redenen om een afbeelding in je tekst op te nemen. Het andere is gewoon dat het er leuk uitziet, gecombineerd met foto's wat uit de film laten zien, ze laten je hoofdpersonage of een sfeerbeeld uit de film zien. Ik zoek meestal een foto van een scène die wat met mijn verhaal te maken heeft, zodat de foto illustratief is bij wat ik zeg, maar dat is niet altijd relevant en soms heel moeilijk om te vinden. En als je dat bij elke alinea doet, kan je ook wel bezig blijven. Maar bij Thor bijvoorbeeld, Thor is een bepaald personage dat een bepaalde uitstraling heeft en zorg dan in ieder geval dat je een goede foto van Thor in je review hebt staan.

Ik denk dat ik geen rekening hou met mijn vocabulaire bij het schrijven, ik heb een bepaalde schrijfstijl waarvan ik uit mijn eigen arrogantie, ik weet niet of het arrogantie is, die begrijpt iedereen wel en dat is prima, nee dat is geen arrogantie. **Ik ga geen dure woorden gebruiken als het niet past, maar als ik wel een duur woord gebruik, dan ben ik ook van mening dat het past en dat andere mensen dat ook wel begrijpen.** Dus nee, ik hou er niet zoveel rekening mee, ik probeer wel te vermijden dat ik te simpele verwoordingen gebruik. Ik denk dat een stuk tekst in zijn algemeen leuker te lezen kan worden door wat originelere woorden te gebruiken. Maar dat doe ik met alles, ook in gesprekken kan ik synoniemen gebruiken voor makkelijke woorden omdat ik het dan leuker vind om een synoniem te gebruiken. Dat is al iets wat in mijzelf zit. Wat ik wel vermijd, dat is een pet peeve van mij, dat mensen het woord 'welke' gebruiken in plaats van die. Beetje oubollig, autoritair en dat is iets wat ik probeer te voorkomen, maar dat hoeft ik nog geeneens te proberen want dat komt nog geeneens in mij op.

Wat ik het liefst doe is dat er flink wat tijd zit tussen het moment dat ik schrijf en het moment dat ik hem oplever. Want ik merk dat als ik een review schrijf en er een dag niks mee doe, ik er dan nog wat beters kan maken als ik erachter zit, niet alleen qua spelling maar ook qua zinsconstructie. **We hebben een spellcheck-regel, die gaat ook vaak verder dan spellcheck. Soms worden ook opmerkingen gemaakt over zinsconstructies en inhoudelijke zaken.** Ik doe het zelf ook als ik een recensie spellcheck, dan geef ik aan van; 'je zegt nu binnen de ruimte van 50 woorden zeg je 6 keer het woord 'film'. Dat heeft weinig te maken met spelling of grammatica maar meer met stijl en dingen die je kunnen gaan irriteren op het moment dat je het gaat lezen, want het irriteerde me toen ik het las. Een artikel moet wel leuk in elkaar zitten en ik vind het goed dat we daar bij elkaar op letten. Tegelijkertijd merk ik dat ik bewust dingen anders doe, zoals een zin beginnen met 'en' of iets anders, die komt dan in de spellcheck terug, maar die ga ik dan niet aanpassen en daar probeer ik ook rekening mee te houden als ik iemand anders zn review check. Ik zeg dan: 'je zou het kunnen aanpassen', **wat een reviewer ermee doet moet hij dan helemaal zelf weten.** Het blijft toch een beetje een persoonlijk ding vind ik. Als er echte fouten zijn moet je ze natuurlijk aanpassen maar als je voor een bepaalde stijl kiest en een bepaalde constructie neemt omdat je daarmee iets wil uitdrukken, dan denk ik dat je daar ook de vrijheid in moet hebben.

Rekening houden met het publiek kun je op veel verschillende manieren doen. Je moet je vooral richten op de kijkers van de film en niet bijvoorbeeld op de lezers van het boek bij een boekverfilming. Het gaat om de film en waar hij op gebaseerd is maakt eigenlijk niks uit. Je moet blanco een film in kunnen gaan maar wel wat erover kunnen zeggen. Wat voor publiek je recensie leest, dat is gewoon de kijker en wie dat is dat maakt niet zoveel uit, je **kunt moeilijk een volledige demografie voor de geest halen van mensen die je recensie kunnen lezen, je hebt alleen maar je eigen stijl waarmee je iets kunt doen en je eigen mening waarop je je recensie kunt baseren.** Ik ga

niet bedenken, deze recensie wordt gelezen door een 12-jarig meisje want 'hunk huppeldepup' zit erin of deze wordt gelezen door een 16-jarige nerd want die ene superheld zit erin. Het heeft geen enkele zin want het moet gewoon wat zeggen over de film zelf. Ik ga mijn waardeoordeelen ook niet naar beneden of omhoog aanpassen voor dit publiek, want het is mijn waardeoordeel en het publiek kan hem dan misschien beter vinden maar ik niet. Ik probeer vanuit mijn reviewerspositie, tussen haakjes 'filmkenner' probeer ik wat te zeggen over de film en niet bijvoorbeeld over Justin Bieber.

Dat is ook objectiviteit vind ik, je probeert ondanks dat iets over onderwerp X gaat, dit niet mee te laten wegen in je oordeel.

Ik vind het leuk, ik hou van films en ik schrijf graag. Plus ik ben betrokken bij Fok-Film en ik voel een bepaalde verantwoordelijkheid om wanneer ik de mogelijkheid heb om goede reviews te schrijven. Het is puur omdat ik het leuk vind, en dat zal voor elke filmrecensent gelden want je gaat geen films recenseren als je films niet leuk vindt. Ik heb in het begin van Fok één of twee cd-reviews geschreven en daar ben ik helemaal niet goed in. Je kan mij wel een cd geven en vragen om te luisteren en daar iets over te schrijven, maarja 'is wel lekker' zeg ik dan. Ik kan niks zeggen over...ik weet nog geeneens wat voor termen er worden gebruikt, als ik cd-reviews lees dan denk ik 'nou nuttig om te lezen maar daar zou ik niet op zijn gekomen'. Voorafgaand op je eerste filmrecensie heb je natuurlijk al veel films gezien, ik ben sinds jeugd al filmliefhebber en ik vind het leuk om mijn mening te geven en dingen te schrijven. Die drie factoren combineren de achtergrond van een filmreviewer denk ik. Ik vind het zelf leuk dat wij als Fok kunnen streven om een echte filmsite te worden waar een filmliefhebber terecht kan om te checken wat er speelt en wat je er van kunt vinden. En ik vind het leuk om daar wat aan bij te dragen. Daarnaast vind ik het leuk om te schrijven überhaupt al. Ik denk verder dat voor iedere mens en voor in ieder geval elke Fokker wel geldt, dat ik het leuk vind om mijn mening te laten blijken. Het is automatisch deze dingen gecombineerd. Ik vind niet dat ik er veel specifiek over kan zeggen behalve dat ik die dingen leuk vind om te doen. Ik kan me ook voorstellen dat als Fok er niet zou zijn, ik het nog steeds leuk zou vinden om reviews te schrijven. Ik zou dan mijn eigen weblog uitbreiden of gaan solliciteren bij een krant ofzo. Dat kan ik me goed voorstellen want ik blijf het leuk vinden om te doen, waarom niet?

Amateur: IMDB.com: Jan van Hoek

Ik heb een hoop jaren ervaring, ik ben 62 en toe aan pensioen. Ik ben begonnen als student technische natuurkunde in Eindhoven. En ik kon daar niet vinden wat ik zocht, ik vond computers leuk maar er was geen afstudeerrichting in. Dus heb ik mn eigen weg maar gevonden. Ik ben uiteindelijk niks in natuurkunde gaan doen, maar iets wat anders, Informatica en daar heb ik gevoel voor blijkt, ik heb mn eigen weg gevonden. Ik hou daarvan om zelf dingen uit te zoeken, dus je weet niks daar begin je mee, dan lezen, sponzen van alles wat je hoort en dat meng je door mekaar en ineens heb je er verstand van. Of het nou techniek, computers, muziek of films is, het is hetzelfde verhaal. Beginnen met niks. IPH studie is niet best, je leert een hoop dingen maar je komt niet altijd in je vak terecht waar je geleerd hebt, maar de ondergrond is wel goed. Je leert dat er wetenschappen zijn, hoe je dingen uitzoekt en hoe je dingen op papier zet en hoe je van iets tot niets komt. Dus zo gaat het de hele tijd in je leven, maar je moet wel je eigen weg vinden.

Ik ben in de financiële werk gerold, per ongeluk, waarom weet niemand. Volgend dilemma, werkgevers is voor mij een vast inkomen maar ook een opdrachtgever voor leuke dingen. En dat geeft wel eens conflicten. De opdrachtgever kijkt naar het budget en de tijd en ik probeer daar leuke dingen in te vinden. En zo kom je aan het dilemma dat je dingen beter wil doen dan dat de opdrachtgever wil, dat je fulltime met je werk bent. Want leuke dingen doe je in je eigen tijd maar. En zo kom ik op film idd. Voor mij is film een ontsnapping uit het hele dag denken aan je werk. Ik kan thuis geen film afkijken op tv, op een gegeven moment denk ik ik moet het vuilnis buitenzetten of ik hoor de post op de mat vallen, of de telefoon gaat en dan raak ik helemaal afgeleid. Terwijl als je in de bioscoop zit, dan kun je niet weg tenzij het heel beroerd is. Echt een ontsnapping dus, je bent anderhalf uur gefocust op wat daar gebeurt, een ander zou een fles jenever pakken. Ik pak een film om afleiding te hebben, want anders denk je dus dag en nacht aan het werk.

Ik vind de filmfestivals heel mooi, dan doe je 4 films op een dag, dat is een beetje mijn tempo. Er zit wel eens een film bij die is mainstream, maar dat is niet mijn belangstelling.

Ik ben met recensies begonnen ruim een jaar terug. Ik ben getriggerd door het Rotterdams filmfestival waar je recensies kon schrijven op de site. Dat is leuk, want dan kan je achteraf, als je de titel ziet, teruglezen van wat vond ik er nou van? Maar op een gegeven moment gingen die recensies eraf, na een half jaar waren ze verdwenen in het archief. Ik dacht toen: weet je wat, ik zet ze op imdb, dan blijven ze tenminste een tijdje staan. Ik heb het ook later gedaan met het filmfestival, hetzelfde verhaal. Ik heb er nu 62 gedaan en dat word er steeds meer.

Ik denk dat voor het publiek een film een afleiding is, net als een boek of concert een afleiding is. Het is weer eens wat anders en je kunt gewoon gaan zitten en het gebeurt. Kijk als je in de kroeg gaat zitten voor de gezelligheid, dan moet je zelf wat doen; je moet een openingsline verzinnen en dat soort dingen. Je gaat daar dus gewoon zitten en het gebeurt gewoon. Maar goed, dat is dat passief, het creatief element erin breng je erin door erover te schrijven.

Ik moet zeggen dat een film die aangekondigd wordt als origineel of kunstzinnig, dan haak ik al af bij voorbaat. Daar kan ik dan geen context in ontdekken. De jury vind het prachtig maar ik denk dan; waar gaat het over. Een film Finisterren werd bijvoorbeeld de hemel in geprezen. Bij muziek zie ik dat ook; de professional kijkt naar andere dingen dan mij als leek. **De jury die kijkt naar originaliteit, baanbrekend, vernieuwend, leuk concept, daar kijken zij naar. Ik denk ja: houdt het anderhalf uur**

mijn aandacht vast? Kan ik het verhaal volgen? Is het geloofwaardig? Ook nog iets, je hebt soms van die acteurs en daar geloof je gewoon niet in. Je zal mij zelden zien schrijven over acteurs, camerawerk en dat soort dingen, daar heb ik gewoon geen verstand van. Ik kijk dan meer naar de geloofwaardigheid, kan ik het in een context plaatsen? Een ander voorbeeld is een film van een regisseur, die werkte in Rusland maar die kon nooit precies doen wat hij wilde. Dat was altijd in politieke context. Op een gegeven moment emigreerde hij naar Frankrijk en dacht hij; nu kan ik eindelijk mijn gang gaan. Maar daar had je een andere context: opdrachtgever, budget, tijd en ook daar kon hij niet doen wat hij wilde. Toen dacht ik: hey, dat heb ik met mijn werk ook. Mijn baas kijkt naar: is het op tijd, binnen het budget en heb ik resultaten waarmee ik iets kan verkopen? Maar ik denk: is het leuk?

(twijfelt lang) Een boodschap in een film is mooi meegenomen.

Iedereen heeft het over de producer en de regisseur, maar ik denk ook dat de scenariowriter enzo, die moet er een samenhangend verhaal van maken, en dat is waar ik het meeste op let. Maar ja, die staat meestal onderin in de credits. Dikwijls heeft een scenarist een ellelang boek die hij moet inkorten om er een verhaaltje van anderhalf uur van te maken en toch de kern bevatten, valt ook niet mee. Regisseurs enzo, daar weet ik te weinig van, ik kijk er toch als leek naar. Misschien dat ik het helemaal verkeerd zie hoor. De regisseur is wel diegene die het stuk edit hè, die de stukken aan elkaar plakt. Dus ik denk dat de regisseur bij de montage wel een dikke vinger in de pap heeft. Die heeft kilometers film en moet daar anderhalf uur van maken.

Mijn doel van een filmrecensie is helemaal fout, voor mij is het een geheugensteun zodat ik achteraf nog kan terugvinden wat ik ervan vond.

Misschien ben ik nu al drie vragen vooruit, maar ik vraag me ook af: hoe kijk ik naar een filmprogramma, hoe maak je een keus bij een filmfestival, daar word je helemaal gek van. Ik kijk nooit naar de trailers, maar ik kijk wel naar de beschrijvingen en ik kijk ook naar de reviews. Zowel van critics, als van users net als ik. En ik ga er zeker heen als het controversieel is, als reviews elkaar tegenspreken, dat vind ik interessant. En dat kan een mainstream film zijn zoals *The Kids are Alright*, wel een hele bekende film en dat is gewoon een familiefilm en dat was inderdaad zo'n enen en tenen geval. Mensen die vonden het niks en mensen vonden het prachtig.

Als ik naar professionele kijk, dan gaat het over de regisseur en de stijl en dat zegt mij niks. Het is een goed vervolg op de vorige, dat allemaal wel. Soms willen ze ook een verhaal samenvatten, en als ze teveel verklappen is ook niet goed. Het is goed als een recensent vertelt waar het over gaat, zonder teveel te verklappen. **En dan zijn er altijd dingen die mij opvallen als ik zelf schrijf, maar als ik die van professionele critici lees, dan zie ik die niet terug. Dus ik vind zelf het meeste terug in de user reviews op IMDB. Zij gebruiken dezelfde dingen waar ik op let: is het verhaal consequent, houdt het de aandacht vast voor anderhalf uur, zitten er geen rare dingen in, van die inconsequente dingen als in de ene scene draagt iemand een rode jas en in de andere een blauwe.** Dat valt dan op.

Het is moeilijk om te zeggen in hoeverre smaak een rol speelt. Ik verleg graag grenzen, die Finisterre bijvoorbeeld, ik dacht toch: nou, toch even kijken want ik ben toch geneigd om niet in hetzelfde straatje te gaan, laten we eens over de schutting kijken. Tegenvaller in dit geval, maar dat is niet erg. Je laat je wel leiden door je smaak een beetje, maar...niet helemaal. Ik lees graag detectives maar als

ik het in de film zie vind ik ze altijd net niks. De boeken zijn altijd beter dan de films. Ik vind het wel knap van films dat in één minuut iets neergezet wordt wat tien pagina's in een boek kost.

Er wordt van mij gezegd dat ik objectief ben. Ik kan bijvoorbeeld een review van mezelf schrijven en dan nog kritischer zijn dan mijn baas over mij is. Ik ga er wel altijd met een bepaalde voorkennis heen, waar gaat het over en soms ben ik al negatief gestemd door de reviews die ik gelezen heb. Dan denk je: dit kan niks worden maar ik ga toch maar want een paar reviews waren tegenstrijdig. Ik schrijf meer uit mijn eigen ervaring. De LOTR films bijvoorbeeld, ik snap best dat mensen dat prachtig vinden, de muziek en prachtige scènes enzo maar het zegt mij niks. Ik zit erbij en ik laat het maar gebeuren. Echt objectiever er naar kijken kan ik niet, ik kan alleen films ontwijken. Films moeten wel een genre zijn die mij aanspreekt hè. Het moet wel een kern zijn van iets wat ik wil zien. De startpunt is toch altijd IMDB, je hebt er wel meer zoals rottentomatoes en dergelijke maar op IMDB vind ik veel meer, zoals meer reviews van users, dat is iets wat mij interesseert. Ik heb altijd het idee dat niemand dezelfde smaak heeft als mij, dezelfde voorkeuren en mensen gaan vaak met een andere doelstelling naar een film, voor hun kinderen enzo, ik heb toch andere doelstellingen. Ik ben wel een eenling denk ik, ik ga trouwens ook altijd alleen naar films toe. Mijn smaak is toch heel divers, maar musicals daar ga ik bijvoorbeeld nooit heen en feelgood films vind ik ook niet interessant. Altijd de nadruk op trouwen en kinderen krijgen, dat soort gebeurtenissen die iedereen heel belangrijk vindt, behalve ik. Ook van die sentimentele films kan ik niet tegen.

Ik schrijf weleens wat trefwoorden op aan het einde achterop mijn ticket. Zoveel ruimte heb je niet natuurlijk. Het is vaak donker en onrustig, ik heb wel vaak een zaklamp bij hoor daar niet van maar het schrijft niet makkelijk zeg maar. Maar ik vind het wel belangrijk om een paar woorden op te schrijven zodat ik niet de 4 films door elkaar heen gooi en met elkaar verwar. Ik schrijf meestal mijn verhaaltje meteen erachteraan. Als ik het dezelfde dag nog doe dan lukt het wel zonder aantekeningen.

Ik heb meestal al de kern in me hoofd van wat ik wil gaan schrijven. Met een paar trefwoorden ben ik er dan om het thuis meteen helemaal uit te schrijven. Ik schrijf het altijd eerst in een Word-bestandje, dan kun je het nog even corrigeren. Een paar dagen later post ik het meestal pas. Soms heb ik wel van: hey daar had ik nog wat over moeten zeggen. Het voordeel van posten is wel; ik ben er vanaf hè, ik hoef er niet meer over na te denken. Soms doe ik nog wel een woordje corrigeren of denk ik; die zin loopt toch niet zo lekker. Maar anders is mijn project nooit af, net als bij mijn werk. Anders blijf je toch steeds schaven en poetsen.

Ik ben heel losbandig met wat ik behandel in mijn recensies, wat ik wel altijd heel belangrijk vind en daar schrijf ik bijna altijd over, hoe verloopt het begin, hoe worden de karakters geïntroduceerd, wie is wie? Soms word je doodgegooid met nieuwe mensen telkens, na een uur heb je dan pas ontdekt wie de hoofdpersoon is en dat deugt echt niet. Dat vind ik heel belangrijk. Het moet geloofwaardig zijn en dat soort dingen. Het moet de aandacht vasthouden. Soms begint een film met het eerste uur heel goed en dan ineens valt het dood, alsof ze het laatste half uur erachteraan moesten plakken. Als je teveel op je klok moet kijken is het ook niet goed. Dus: aandacht vasthouden, verhaal moet te volgen zijn, onvaardigheid zoals inconsequentie daar schrijf ik meestal over. En de rest is vulling. Ik probeer altijd wel een bepaalde lengte te halen. Ik haal wel een aardige lengte altijd hoor, altijd wel een alinea of 4, 5. Laat een alinea 5 regels zijn. Ik denk dat ik meestal aan een A4'tje zit. Ik moet me af en toe inhouden. Ik weet niet of ze een maximum hebben bij imdb, ze hebben wel een

onderlimiet, maar die haal ik met gemak. Een max weet ik niet, ik had een keer een hele lange en ik dacht dat gaat vast niet goed en dat was geen probleem. Het is de vraag of iemand ook een erg lange recensie leest hè. Sommige mensen schrijven ook geen alinea's, dat vind ik heel onlogisch, ik begrijp niet hoe iemand dat voor elkaar krijgt.

Ik probeer wel de laatste alinea een beetje een eindconclusie te geven. En de rest is compleet herinnering. Ik ben daar een vrije vogel in wat dat betreft. Een synopsis probeer ik eigenlijk te vermijden, dat staat vaak in de aankondiging al, ik probeer dat eigenlijk niet te doen. Soms kom je er niet omheen hoor, dan moet je het gewoon daarop hangen. Ik ga nooit wat verraden van het einde. Een spoiler einde is bij mij dan ook niet relevant. Ik zeg soms wel dat een einde onverwacht is, want dat mag wel, maar dat is ook het enige.

Ik schrijf voor mezelf, het korte antwoord. Anderzijds, er zijn altijd twee aspecten aan een verhaal: ik heb me weleens verbaasd aan de userscore die mensen me meegeven. Soms geven mensen een ja of nee (red: of de recensie 'usefull' voor hun was of niet) en dat wordt geteld door IMDB. Ik heb me weleens verbaasd over de inhoud en de user scores. Ik heb wel ontdekt dat als je zeer negatief bent, de userscore erg laag is, maar dat is niet altijd zo. Ik haal soms ook heel hoge scores, ik weet ook niet waarom. Ik heb het geprobeerd te snappen maar ik heb het opgegeven. Kijk ik was bij een film bij het festival in Rotterdam, het was een kung-fu film maar ze hadden aangekondigd: deze is 'different', maar die was helemaal niet different, dus was ik negatief over de film en dat vonden veel mensen niet leuk. Mensen die de film wel leuk vonden, vonden mijn recensie dan niet leuk. Dat is het enige verband wat ik heb kunnen vinden. Alhoewel; soms heb je een QenA na de film, dan komt een regisseur of acteur opdraven, en daar worden interessante dingen bij gezegd die ik zelf nog geen eens in de gaten heb gehad. En ik denk als je daar wat over in zet, het toch goed is voor de lezer. Het is ook een beetje informatief en soms denk je: wat ik uit deze film heb gehaald is dus verkeerd. De rest is een beetje random.

Ik schrijf best informeel vind ik, maar als ik een software programmaatje er overheen gooi dan komt eruit dat ik best hoog scoor op de sociale score. Ik schrijf over de inhoud en niet over de buitenkant, dat past ook bij een techneut denk ik. Dat ik niks van acteurs weet enzo, dat interesseert me gewoon niet zo. Op IMDB hoef je niet perse een waardeoordeel te geven, je kunt het ook vermijden, maar ik doe het meestal wel, van 1 tm 10 en ik heb een tijd te lang te slappe scores gegeven, van 4 tm 7, maar tegenwoordig geef ik enen en tienen. Daar zit veel meer een lijn in dus. De een zegt een 10 moet een meesterwerk zijn, dat je er over 5 jaar nog over praat. Ik vind: als je een tentamen inlevert en het is foutloos dan is het ook een 10. En daar wordt ook over 5 jaar niet meer over gesproken. Mijn criteria is als er geen rare dingen in zitten, het is consequent en het zit goed in elkaar, dan geef ik een 8,9 of 10. Maar een aantal mensen vinden dan dat het een heel goed of bekend werk moet zijn dan. Ik ben daar een beetje in bijgesteld. Ik kan geen antwoord geven op wat ik een meesterwerk vind, ik kan alleen zeggen wat ik wel of niet leuk vind.

Ik edit veel tijdens het tikken, of er dubbele woorden in staan, enkelvoud/meervoud en dergelijken daar let ik wel op. Een zin moet een beetje lopen, mn zinnen zijn meestal te lang. Meestal typ ik meteen foutloos. Ik moet er niet te lang over tobben want anders kan ik er wel weken over doen.

Een ontsnapping zou je film voor mij kunnen noemen. In plaats van een fles jenever ofzoiets. Een rare analogie misschien, maar het verzet ook je gedachten en het verlegt ook wel eens grenzen.

Soms ga ik wel eens naar een film toe en dan denk ik: 'dat wordt helemaal niks' maar om de

controversiële factor ga ik er toch heen. En soms denk ik dan: 'hey, leuk, dat moet ik meer doen'. Ik schrijf recensies vooral voor m'n eigen herinnering. Ik kan ze ook in een Word-bestandje zetten allemaal. En bewaren ter eeuwige dagen maar ik vind publiceren wel leuk. Ik heb daar niks aan, want ze kunnen op individueel gebied daar niet op reageren, dat konden ze wel op de site van het filmfestival. Je ziet ook dat mensen mijn meningen onzin vinden, dat vind ik hartstikke mooi. Ik vind het een nadeel dat mensen niet op een discussievorm kunnen reageren op een recensie. Misschien ook wel terecht, want dan krijg je zinloze discussies over niks en dat is ook niet goed. Het is wel leuk om te weten waarom iemand mn recensie wel of niet useful vindt. Maar anderzijds: wat maakt het uit of ze het usefull vinden ja of nee. Eigenlijk maakt het me niet uit, maar het lijkt me wel leuk om te ontdekken of ik er een lijn in kan vinden. Dan kan ik mezelf in principe een beetje bijsturen, dat je meer vertelt over mn recensie, het is nu een ja of nee score. Je kunt dus niet zien waarom, ze kunnen ook mijn Engels verkeer vinden. Ik schrijf het Engels net zo makkelijk als in het Nederlands.

In de laatste alinea schrijf ik wel meestal erbij: 'je mag hier heengaan maar vraag niet aan mij om mee te gaan' bijvoorbeeld. Soms zit er in de laatste zin wel een aanbeveling of juist niet, maar dat is mijn mening en of iemand anders dat vind, dat kan ik niet beoordelen. De amateurpsycholoog in mij, dat zit in iedereen een beetje denk ik, denkt het volgende. Vroeger vond ik het heel moeilijk om mijn mening te verkondigen. Een opstel op school, dat was alarmfase 5. Andere jongens schudden het zo uit hun mouw, die hadden overall hun mening over. Ik dacht altijd: wat ik vind is niet zo belangrijk. Maar gaandeweg je studie en je werk kom je erachter dat je mening kennelijk wel waarde heeft. Als ik naar de directie kom met een voorstel, dan wordt het standaard goedgekeurd. Want als hij ermee komt, dan betekent het dat er goed over is nagedacht. Dat is heel makkelijk hè; er is over nagedacht dus doe maar. Dan alleen over geld zeuren natuurlijk. Dan denk je toch dat jij iets kan vinden wat kennelijk waarde heeft. Dat ontdek je pas als je ouder wordt. Sterker nog, ik hoef nu alleen nog maar een offerte door te lezen, hetzelfde met film, en ik heb er al een idee over. Het maakt niet uit of ik het nog drie keer doorlees, bij de eerste doorgang heb ik al van: dit deugt niet, dit klopt niet en daar jeukt mijn oor, dat kan niet werken. En dat heb ik tegenwoordig met alles wat ik lees, dat is meer zelfvertrouwen denk ik ook. Dat vind ik wel handig van mezelf, of knap van mezelf moet ik eigenlijk zeggen, dat ik het nog redelijk beknopt kan. Als je mij laat tikken dan tik ik zo 30 pagina's, soms moet je wat indikken, want niemand leest dat dan. Dus het is ook een beetje een uitdaging voor mezelf. Proberen de kern te bevatten; het moet ergens over gaan, maar dat het wel alle aspecten meeneemt. Soms wil je andere meningen wel even bijsturen, bijvoorbeeld als ze allemaal positief zijn is er ook weleens een negatief geluid nodig. De tekst doe ik toch zo, daar doe ik geen moeite voor, dus voor mij maakt het niet uit om te publiceren. Kijk op mijn vakgebied doe ik veel aan discussieforums, maar dta is meer technisch en objectiever, ook meningen hoor, je bent of voor mac of voor windows, daar heb je ook geloofstrijden in maar het is toch anders, want dit, als je een film gezien hebt kun je alle kanten uit en dat doe ik dan ook. Over muziek heb ik de laatste tijd niet geschreven de laatste jaren, maar daar deed ik ook weleens aan mee op discussieforums.

In verbanden leggen denk ik dat een professional beter in is, in trends en dat soort zaken, en het lijkt op dat en het is in de stijl van die en die. Of het de klant interesseert is de vraag hè. Als een recensent in een krant schrijft, dan is dat bedoelt voor de gewone lezer. En zal het de gemiddelde krantlezer interesseren of het in de stijl van of past in de trend van die en die? Ik weet het niet. Misschien wel. Ik ben een echte amateur wat dat betreft. Ik heb jarenlang geen tijd gehad voor dit. Toen ik studeerde ging ik vaak naar de film en dat is ongeveer 25 jaar geleden. En dan valt er een zwart gat

van 35 jaar en sinds twee jaar doe ik het weer. Dus ik weet helemaal niks van trends en dat soort zaken.

Ik moet je eerlijk zeggen; als ik naar de kritiek reviews kijk op IMDB, dan heb ik heel weinig aanknopingspunten. Ik ben een echte amateur en doet het twee jaar. Iemand die het al tien jaar doet heeft er misschien meer kijk op, of er goede ontwikkelingen zijn, slechte ontwikkelingen. Heeft die regisseur het weleens meer gedaan, past het in zijn lijn? Het zou kunnen, ik ben compleet blanco daarin.

Ik denk toch dat een vakman wel inderdaad de grote verbanden ziet. Kijk, je maakt de film misschien wel voor de gewone man op de straat, maar de filmmakers zijn ook vakmensen die kijken naar wat films brengen en wat vinden soortgenoten ervan, regisseurs, professionele critici. En dat is eerder een toetssteen dan wat de klant ervan vindt. De klant is hartstikke dom en dat is gewoon volk, zo kun je het als regisseur bekijken denk ik; de grote massa. Ik denk dat de professionele recensent meer een toetssteen is voor de regisseur dan voor het gewone volk. Ik denk dat de professional niet overbodig is, alleen ik heb er niks aan.

Amateur: Tim Geurts, eigen blog: <http://filmmad.wordpress.com>

Ik ben officieel nog student; ik studeer in Tilburg, journalistiek dus, ik ben eigenlijk Limburger. Dus officieel studeer ik nog. Maar het is vijfde jaar ofzo, ik hoef eigenlijk niet meer naar school dus. Ik ben al redelijk vaak aan het werk als freelancer. Bij dagblad De Limburger en het Algemeen dagblad. Bij de Limburger wissel ik een beetje tussen de cultuurredactie en de internetredactie, en bij het Algemeen dagblad op de media en entertainment redactie.

Ik ben met film opgegroeid en mijn moeder was al groot film liefhebber dus ik ben er gewoon ingerold zeg maar. En sinds een jaar of acht ofzo ben ik echt begonnen met heel fanatiek te kijken en op een gegeven moment wil je alle klassiekers gezien hebben en zo gaat dat maar door en gaat dat maar door. Op een gegeven moment was er geen houden meer aan. Het ligt er vaak aan hoe veel vrije tijd ik heb. Als ik veel vrije tijd heb, dan heb ik wel zin om me in moeilijke films te storten zeg maar, maar als ik vollan aan het werk ben, dan merk ik dat mijn aandacht verschuift naar de wat makkelijkere wegkijkfilm, dus dat zijn de periodes waar ik het meeste deze films kijk. Ik ga dus meer gewoon naar Pathé dus. Ik heb er wel eens over nagedacht om zo'n Unlimited Pathépas aan te schaffen, maar daar kijk ik te weinig voor. Er zijn wel eens maanden dat ik 6 keer ga, zeker op die Oscarmaanden, dan kom je altijd op die films uit en dan ga ik vaak 5 of 6 keer per maand naar de bios, maar verder ga ik meestal 1 of 2 keer in de maand.

Met de blog ben ik begonnen via een project voor school, toen ze ons het internet op wilden hebben. En het was gewoon een opdracht om een blog te beginnen, en ik had al langer in mijn hoofd om een filmblog te beginnen. Dus dit was een ideaal moment om daarmee te beginnen, zeker omdat ik niet zo handig ben met die html codes en dergelijke om zo'n site op te zetten enzo, dus toen ben ik via Wordpress, zo een simpel programmaatje waar je helemaal niets voor hoeft te doen, en toen lukte het ook nog. En toen ben ik er gewoon mee door blijven gaan. Dat is al zo'n 2,5 jaar geleden, 2,5 jaar dat hij bestaat ongeveer. Maar ik moet zeggen dat ik voordat ik die blog had, wel altijd al wij voor artkriek voor school moesten schrijven, dat ging vaak al over film, dus dat ik over film schreef ben ik wel al eerder mee begonnen. Maar die blog dat is echt vanuit school en recensies, nee, af en toe recensie maar. Ik schreef even voor Filmtips.nl en daar ben ik een jaar of 3 al mee gestopt omdat de plannen aardig enthousiast waren van die mensen maar daar is weinig van terecht gekomen. Daar kreeg je wel dvd's toegestuurd, dus kon ik wel gratis mijn collectie uitbreiden. Maar als snel bleek dat ze het al niet waar konden maken om serieus daarmee door te gaan en toen ben ik eigenlijk heel snel afgehaakt. Je kreeg dvd's van heel oude films, dus de urgentie om een recensie daarover te schrijven ontbrak een beetje zeg maar.

Ik vind het natuurlijk heel leuk om te schrijven, als journalist zijnde, ik ben dan ook specifiek krantenjournalist. **Dus ik had zin om te schrijven en als je dan ergens een passie voor hebt, om het zo maar te zeggen, over film, dan maakt het alleen maar leuker om te schrijven. En ik was er toch al mee bezig, ik schreef weleens op Moviemeter wat recensies ofzo dus op zich was het niet heel veel extra werk ofzo. Het is zo een beetje gegroeid zeg maar.** Wat me weleens opvalt is dat ik iemand wel eens tegenkom zeg maar, dan ben ik aan het ouwehoeren met hun zeg maar en dat hij dan mijn blog heeft gelezen en dat vind ik cool. Dat ik geen idee had dat iemand mijn blog volgt ofzo, maar dat dat dan wel gebeurt. En reacties is altijd leuk, maar ik kan niet zeggen dat er veel gereageerd wordt op mijn blog. Behalve op die Zomergasten afleveringen waar ik over schrijf, daar wordt wel erg veel op gereageerd, maar de rest van het jaar valt het wel mee. Het zou best kunnen dat ik het eigenlijk

gewoon voor mezelf schrijf die blog, daar heb ik eigenlijk nooit bij stilgestaan, maar ik denk inderdaad dat ik het grotendeels voor mezelf doe, al moet ik wel zeggen dat er iets van journales zit zeg maar en mijn rubriekje waarin ik de filmtip van de dag zet. Dat schrijf ik wel voor mezelf op zeg maar, zodat ik weet wat er op televisie is zeg maar die week, maar dat ik dat ga uittypen en iedere dag ga zeggen welke films mensen moeten gaan kijken, dat doe ik dan niet voor mezelf. Dat is iets waar ik totaal geen zin in heb maar dan doe ik het vaak toch maar.

Een algemeen doel heeft een film denk ik niet, dan zou je bij vermaak uitkomen of publiek entertainen, maar ik denk dat een film ook meer kan zijn. Hoeft niet, ik bedoel simpel vermaak is vaak prima daar heb ik geen enkele moeite mee, maar ik vind het soms ook leuk om aan het denken gezet te worden en een film te zien die mijn kijk op het leven, om het maar heel zwaar aan te zetten, heeft veranderd zeg maar.

Een film hoeft natuurlijk geen boodschap te bevatten, maar ik heb er geen moeite mee als een film een boodschap bevat. Het ligt er een beetje aan hoe het wordt gedaan, er zijn films die een boodschap doorduwen en dat is weer het andere uiterste. Nee, film hoeft van mij geen boodschap te hebben maar ik heb er geen moeite mee als die dat wel heeft zeg maar. Het ligt aan de film zelf, hoe de boodschap wordt overgebracht. Het verschilt wel per film of ik zelfs op de boodschap let als het alleen een entertainment film is. Er zijn zoveel films, ik bedoel ik heb de Hangover wel eens gezien en daar kan ik dan niet echt een diepgaande boodschap uithalen. Maar je hebt ook blockbusters die dat wel hebben. Sciencefiction blockbusters hebben vaak wel een boodschap, of je het eruit haalt is wat anders. Vaak als ik er wat over zeg, dan is het 'die film wil wat uitdragen', of 'de boodschap ligt er te bovenop of wordt subtiel gebracht'. Het is niet alsof ik die boodschap ook nog ga overbrengen zeg maar. Die boodschap die in de film wordt gebruikt. Ik ga totaal niet op zoek naar een boodschap in de film. Alsie binnenkomt dan komtie binnen en alsie niet binnenkomt dan komtie niet binnen.

De ene film is kunst en de ander entertainment en ik denk dat het redelijk subjectief is hoe dat precies in elkaar zit, ik bedoel ik kan een film kunst vinden en dat kan iemand anders entertainment is. Ik denk dat het heel moeilijk te bepalen of een film kunst of entertainment is, dat is voor iedereen anders. Films die ik kunst vind, ja waar alles bij elkaar komt en waardoor je erg geraakt wordt. Dat is volgens mij wel een kenmerk van kunst, dat je erdoor geraakt wordt en dat is zo niet uit te leggen qua wanneer dat gebeurt en qua waarom dat gebeurt vaak. Daarom is het subjectief, waar ik door geraakt word, hoeft jij niet door geraakt te worden. Dus daarom is kunst en entertainment heel moeilijk om te bepalen in zijn algemeenheid. Persoonlijk kan ik dat wel zeggen in een film, van 'hey dat vind ik kunst en dat niet', maar of de rest van de wereld het daarmee eens is, dat betwijfel ik zeer. Ik kan me niet herinneren dat ik ergens echt het woord kunst wel eens in mijn recensie heb gebruikt. Wel andersom dus, dat ik zeg van; puur entertainment of echt een popcornfilm, dat wel maar het woord 'kunst' specifiek niet. Wel dat ik erdoor geraakt word, maar het woord 'kunst' komt verder niet in mijn recensie voor.

Ik merk wel dat ik vaak werk van bekende regisseurs de keer erna ook nog erg goed vind. Dus dan is het de vraag of die regisseur zo een goede scriptschrijver heeft of goede scripts krijgt aangeleverd, of die goede acteurs gebruikt, maar volgens mij is het omdat zo een regisseur zo bepalend is. Als Aranofsky een nieuwe film heeft, dan weet ik bijna zeker dat ik die film goed ga vinden en dat komt vaak heel veel uit. Dus daarom denk ik dat een regisseur wel de belangrijkste is. Alleen bij de helft van de entertainmentfilms, zoals Fast and the Furious ofzo, Fast Five die nu in de bioscoop is, van die

film heb ik geen idee van wie die film is dus. Voor mij is het dan niet belangrijk wie de regisseur is, alleen met heel goede films kom ik wel bij de regisseur uit.

Ik denk dat je bij filmrecensie altijd moet denken wie je publiek is. Voor mij is dat misschien niet heel belangrijk, want ik schrijf voor mezelf dan voor anderen. Maar wel bij een recensie voor de krant en dergelijke moet je wel rekening houden wat je publiek is. En je niet je eigen mening voorop moet stellen, maar vooral moet denken van; past dit in het straatje van de mensen die dit lezen. Met mijn blog laat ik mijn mening niet afhangen van de lezer, maar als ik voor de Volkskrant zou schrijven dan zal ik waarschijnlijk anders voor de film schrijven dan als ik bij de Telegraaf of de Spits of de Metro over een film zou schrijven. Bij mijn blog heb ik totaal geen beeld van mijn publiek, ik zou mijn god niet weten wie mijn publiek is. En ik schrijf op mijn blog, dus het is MIJN blog en daar staat gewoon puur mijn mening. Het maakt dan ook niet uit of iemand het ermee eens is of niet. Maar ik denk dat je als Volkskrant recensent, iedere popcornfilm met 5 sterren gaat belonen, je toch echt wel in de problemen komt omdat ze daar niet van gediend zijn.

Wat ik met mijn blog wil bereiken is dat mensen die op mijn blog komen, weten of de film waard is om te kijken of niet.

Een goede recensent moet natuurlijk kennis van zaken hebben, hij zal in ieder geval heel veel films gezien hebben denk ik. Opleiding maakt wat dat betreft niet zo heel veel uit. Ik kan me voorstellen dat een journalist prima een filmrecensie kan schrijven als hij bovenmatig geïnteresseerd is in film en ik kan me ook voorstellen dat iemand die filmwetenschap heeft gestudeerd, dat die dat prima zou kunnen. En ik denk zelfs dat een willekeurig iemand het zou kunnen, als hij maar een beetje vlotte pen heeft en een beetje goed kan schrijven en heel veel interesse heeft in film, zie ik niet in waarom dat, dat problemen zouden moeten opleveren. Dit gaat wel om puur de recensies. Ik denk dat als je mensen gaat interviewen en dergelijke, dat dat een ander verhaal wordt, maar puur voor recensies denk ik dat achtergrond en opleiding niet eens zo heel erg van belang is.

Bij mij is smaak de enige maatstaf die ik gebruik, dus het is bij mij van enorm belang. Ik denk dat geen enkele recensent daar aan ontkomt. Het is op zekere hoogte wat ik net zei over publiek schrijven, want als je een film verschrikkelijk vindt, die de gemiddelde lezer van jouw krant geweldig vindt, ik geloof niet dat je het dan lang volhoudt om die gedachtenkronkel vol te houden. Ik denk dat het heel sterk vanuit je eigen smaak gebeurt.

Een recensie is puur subjectief. Objectiviteit in zijn algemeenheid bestaat niet, dus waarom bij filmrecensies wel? Puur objectief zijn kan volgens mij niemand. Ik denk dat het in een filmrecensie heel moeilijk is om objectief te zijn. Filmrecensies moet je op die manier ook niet bekijken. Als ik een filmrecensie lees van iemand, dan heb ik op een gegeven moment wel een idee of iemand mijn mening verkondigt of enigszins benadert of niet. En als hij dat niet doet, dan kan ik die recensie wel lezen maar dan is het een slechte recensie, bij wijze van spreken, aanbevelend en een goede recensie het tegenovergesteld. Ik denk dat je het zo moet gaan bekijken bij recensies, dat een lezer gewoon iemand moet zoeken die bij je past, die jouw mening deelt en die veel films ziet en dan haal je er voor jezelf altijd wat uit. Ik denk dat het voor een krant wel absoluut van belang is om je aan te passen aan het publiek, maar ik denk dan ook dat een recensent die voor de Telegraaf schrijft; ik zou het leuk vinden als die geen recensie voor de Volkskrant gaat schrijven, want dan klopt er iets niet meer. Ik kan mij niet voorstellen dat er iemand eerst een bepaalde type film eerst erg goed vond, die

nu met hetzelfde gemak die kan afkraken en andersom. Dat komt de geloofwaardigheid van een filmrecensent denk ik niet ten goede.

Ik schrijf niet heel veel recensies voor mijn blog, ik heb wel dat ik mijn rechterkantlijn opschrijf wat ik van elke film vond, maar puur recensie schrijven doe ik alleen als ik bij een persvoorstelling ben geweest of als een film echt nog maar één of twee dagen in de bioscoop is, maar om recensies te schrijven voor films die al 5 weken draaien, daar zie ik het nut niet van in dus die doe ik ook niet.

Mijn voorbereiding, bij een persvoorstelling krijg je altijd een map en die lees je een beetje door en gemiddeld gezien ga ik gewoon redelijk zonder voorbereiding een film bekijken en ik moet zeggen dat ik ook zelden nadenk over een recensie, dat ik aan het denken ben van 'oh dat moet ik onthouden en dat moet ik onthouden', ik kan nog wel gewoon als liefhebber een film kijken. Ik ga gewoon als mezelf naar de film toe en als ik thuis achter de computer ga zitten, dan ga ik allerlei dingen terughalen, maar ik ga niet voordat ik een film kijk al bezig zijn met een recensie.

Voor Filmtips.nl ben ik wel eens naar een persvoorstelling geweest en soms ook nu nog wel hoor. Als ik bijvoorbeeld nu wel eens een acteur interview voor de Limburger of Algemeen Dagblad, naar aanleiding van zijn film, dan moet ik wel eerst die film van tevoren zien natuurlijk. Dan wil ik die van tevoren zien, want anders wordt het een beetje een vreemd gesprek. Het wordt een stuk makkelijker als je weet waarover je praat. Bij de Limburger werk ik bij de cultuurredactie en daar kom je vanzelf ook wel eens met film in aanraking.

Ik kijk zeker wel films waarvan ik vantevoren heen wil. Ik hou wel bij welke films dat jaar uit komen en waar ik dan geïnteresseerd in ben. En dan komt de eerste trailer dan voorbij en die kijk je dan, en dan wordt het wel weer bevestigd dat hij uitkomt wat je wil zien. Dus wel dat ik een beeld heb van wat ik ga zien. X-men kwam donderdag uit en vrijdag was ik vrij, dan is het de dag erna en dan kan het nog net. Dan als ik thuis kom dan tik ik even snel een recensie en dan zet ik hem erop en kan het nog net. Als ik s'maandags zou zijn geweest dan had ik waarschijnlijk geen recensie meer geschreven. Dan had ik even kort erbij gezet wat ik ervan vond maar meer niet. Ik vind het echt onzin om filmrecensie te lezen van films die al vijf weken draaien of die al achttien jaar op dvd zijn, nee daar zie ik de noodzaak niet zo van in. Dus als films lang vantevoren uitkomen zoals bij het Rotterdams filmfestival ieder jaar. Dan haal je veel films die pas maanden erna uitkomen en dan schrijf ik meteen een recensie op dat moment al zeg maar. Ik schrijf eigenlijk recensies voor mensen om aan te bevelen of ze wel of niet naar een film moeten gaan.

Ik ga inderdaad er meer dan consument heen en ik denk dat dingen zoals acteerwerk ofzo, dat is allemaal niet zo helemaal ingewikkeld om achteraf terug te halen zeg maar. Het is wel zo, dat ik een moment in de bioscoop heb en ik iemand een fantastische rol vind spelen ofzo, dat je tijdens die film aan het denken bent van; als er een bepaalde scène in voorkomt, dat het helemaal duidelijk wordt, dan denk ik bij mezelf van; 'die scène moet ik opslaan, want die moet ik aanhouden in mijn recensie' maar verder heb ik het niet heel erg. Ik maak nooit aantekeningen tijdens een film.

Ik begin met te typen wat ik ervan vond zeg maar en dat het dan redelijk een verhaal wordt ofzo en als laatste dan zoek ik al de dingen op, zoals namen van acteurs en hoe het precies zit, nachecken enzo doe ik allemaal achteraf. Ik vind soms een bijrol erg sterk, maar dan heb ik geen idee wie die acteur eigenlijk was. En dan schrijf ik mijn recensie wel en noem ik ook die bijrol, maar dan laat ik die naam nog even open die ik achteraf opzoek. Meestal type ik het in Word uit, gewoon een beetje

typen en dan komt er vanzelf wel een beetje een rode draad, iets waarvan ik zeg; dat is eigenlijk alles wat ik over die film kwijt wil zeg maar. Daar begin je dan vaak. Het ligt vaak wanneer ik de film zie, als ik bijvoorbeeld die film X-men zie, dan kom ik thuis en dan vind ik het eigenlijk zonde om hem nu nog twee dagen te laten liggen bijvoorbeeld en dan gooi ik hem redelijk snel online. En ik merk dan ook weleens achteraf dat er een zin niet liep of dat ik een komma ben vergeten ofzo, of een woord dat ertussen zit dat er niet hoort. En dat is het voordeel van een blog, dat je het makkelijk kan aanpassen.

Op mijn blog moet ik zeggen dat ik niet zo streng op spelling enzo let, ik ga ervan uit dat ik in mijn 5 jaar journalistiek dat ik dat wel onder controle heb. Maar mijn blog is wat dat betreft niet zo professioneel. Ik schrijf wel in wat makkelijkere vocabulaire op mijn blog merk ik. Mijn blog is meer een leerschool voor mij, omdat ik er wel wat creatiever van wordt en makkelijker kan schrijven. Nu is dat wat minder omdat ik mijn blog niet dagelijks update, maar het komt ook weleens voor dat ik best wat vrije tijd heb en dan ben ik veel met mijn blog bezig, en ik merk dan dat ik wat frivoler, wat makkelijker kan schrijven en dat ik dat dan ook bij het werk voor de krant kan toepassen. Al moet ik zeggen dat er ook zeker geen slechte reviewer van ben geworden.

Mwah, geen specifieke opbouw maar wel qua vormgeving zeg maar. Dat ik met een intro begin en meestal een alinea en ergens een fotootje ertussen. Want dat is het voordeel van een filmblog dat je wat makkelijker alle foto's bij elkaar kunt vissen en kunt plaatsen en zonder daarmee in de problemen te komen, maar verder qua opbouw niet. Meestal zit ik rond de 400 woorden, 350, in dat geval zit er wel een opbouw in, want ik heb geen recensies van 1500 woorden want er is geen hond die dat leest.

Wat ik meestal in mijn inleiding zet is waarmee ik de film in drie, vier zinnen kan definiëren. Iemand die dat leest, zou eigenlijk in de meeste gevallen, niet altijd want er zijn altijd uitzonderingen, of die film je zal liggen en welke kant de recensie op zal gaan, of je erheen moet of niet. Eigenlijk zou je op basis van die drie of vier regels al kunnen lezen of je die film wel of niet wil gaan zien. Het is geen samenvatting, maar wel dat er alvast een mening doorklinkt ja. Aan het einde is het vaak een uitgebreide conclusie zeg maar. In de intro wil ik niet dat ik alles al weggeef zeg maar, maar dat je wel laat zien welke kant het opgaat. Vaak sluit ik wel af met een conclusie, sowieso een oordeel maar ook met een stuk tekst.

Je ziet idd welus, er komt sowieso wel iets van een verhaal, je wilt het wel een beetje uitleggen. Met uitzondering van een enkele film waarbij je zo weinig mogelijk moet verraden. Maar die opbouw van die film of waar die over gaat, dat staat vaak wel ergens in ja, maar niet specifiek dat ik er op let ofzo. Ik heb geen vaste volgorde die ik aan houd. Bij X-men is het volgens mij zo dat ik heb gezegd dat de film weer aanhaakt bij het niveau van de eerste twee delen. Maar verder waar die film over gaat of hoe of wat, dat staat daar niet in volgens mij.

Vaak sowieso maak je vergelijkingen tussen films bij remakes of dergelijke, dan maak je sowieso wel combinaties. Of bij X-men-reeks dan zet je het toch af tegen de andere delen en dat doe je automatisch denk ik. Daarom denk ik dat het belangrijk is als recensent dat je veel gezien hebt in je leven, veel films, uit wie je die vergelijkingen kunt maken. Ik zie bijvoorbeeld wel eens recensies over The next three days en dan in heel veel recensies lees ik geen woord over het origineel en dat is erg hinderlijk, dat ze nog geneens weten dat het een remake is bij wijze van. Daarom denk ik dat het handig is dat je veel hebt gezien en goed op de hoogte bent. Ik zie weleens wat filmnieuws

langs komen, maar 70% van het filmnieuws dat ik op sites zie, nee daar doe ik niet heel veel mee. **Datgene wat ik interessant vind voor mijn blog dat sla ik op in mijn hoofd, dus ik lees het selectief zullen we zeggen.** Wie de hoofdrollen zullen spelen in FF6 en Transformers 9, dat kan me gestolen worden.

Ik denk niet dat ik films ontwijk, maar **het horrorgenre bij mij daar zal je niet zoveel in mijn blog op teruglezen.** Dat is gewoon omdat ik er niet zoveel mee heb. Er zijn wel goede horrorfilms die ik heb gezien hoor, maar de gemiddelde horrorfilm die spreekt mij gemiddeld minder aan dan de gemiddelde drama, laten we maar zeggen. In het begin zette ik ook veel over Arthouse films op mijn blog, omdat dat echt toen nog mijn doel was, over de grote films worden al genoeg geschreven, en ik kijk veel arthouse films, dus laat ik daar ook maar mijn blog aan wijden, maar ik ben daar toch een beetje op terug gekomen en heb het toch maar wat breder getrokken. Ik denk dat anders mijn blog een stille dood had gestorven ben ik bang, want in de arthouse hoek, probeer maar eens iedere week een arthouse film te zien, je hebt er ook niet altijd zin in en hebt ook niet altijd tijd, dus al snel ben ik daarvan afgestapt en heb ik het iets algemener gepakt. Maar ik moet wel zeggen dat ik heel veel laat lopen zeg maar. Aan een aantal films besteed ik totaal geen aandacht aan waar elke serieuze site wel over zal schrijven.

Ik laat mij wel beïnvloeden door mijn eigen smaak, absoluut, maar dat zet ik er dan ook altijd bij. Bijvoorbeeld een horrorfilm, zag ik en dat vond ik een prima film, maar het is niet aan mij besteed, vooral omdat dat horrorcomponent eraan zit waar ik enigszins moeite mee heb. En dan zeg ik ook erbij dat iedere echte horrorliefhebber er wel een punt of anderhalf erbij op kan tellen.

Ik denk dat iedere film qua genre wel een beetje wat overloop heeft, je hebt zwarte komedies waar komedie en drama in elkaar overlopen en ook actie en thriller lopen vaak in elkaar over en horror en thriller dus. **Die zijn niet te definiëren denk ik en ik denk dat dat zo moeilijk en onmogelijk is, want die lopen zo in elkaar over.** Ik verbind er alleen wel eens een oordeel met het genre, dat een film zowel qua komedie als drama tekort schiet bijvoorbeeld, of andersom.

Ik zet er altijd een punt bij omdat ik geen zin heb om er heel veel woorden aan vuil te maken bij sommige films, maar ik denk ook dat het soms redelijk onnodig is omdat als het goed is je al kunt aflezen aan wat er staat, dus het zal bij korte recensies wel eens nodig zijn maar bij de lange recensies is het vaak al wat duidelijk zonder cijfer. Eigenlijk zou je dat eens uit moeten testen. Ik denk niet dat het noodzaak is maar het vooral makkelijk is en dat mensen ook gewoon even kijken van 'ow, 9 dat moet ik toch even lezen' en andersom 'is het maar een 3, die recensie die laat ik lopen', die recensie vind niet wat ik vind. Dus ik denk dat het meer een service is.